

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

Župančičeva ulica 3, p. p. 644a, 1001 Ljubljana

T: 369 6600

F: 369 6609

E: gp.mf@gov.si

www.mf.gov.si

Številka: IPP 007-983/2024

Ljubljana, 15. 4. 2025

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Popravek gradiva št. 1 – Predlog Zakona o individualnih naložbenih računih

1. Navedba gradiva, ki se popravlja:

Predlog Zakona o individualnih naložbenih računih

2. Obrazložitev:

Popravek gradiva št. 1 vsebuje dopolnitve VG1 po obravnavi predloga zakona na seji Odbora za gospodarstvo dne 15. 4. 2025.

V popravku gradiva smo:

- priložili MSP test;
- dopolnili VG1 z novim delom IV. Besedilo členov, ki se spreminjajo.

3. Priloga:

Skladno z obrazložitvijo popravljen Predlog Zakona o individualnih naložbenih računih.

Nikolina Prah
državna sekretarka

Številka: IPP 007-983/2024
Ljubljana, 15. 4. 2025
EVA: 2024-1611-0109
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Zakon o individualnih naložbenih računih – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepa vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko... sprejela naslednji S K L E P : Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o individualnih naložbenih računih ter ga predloži Državnemu zboru v obravnavo. Barbara Kolenko Helbl GENERALNA SEKRETARKA Prejmejo: – Državni zbor Republike Slovenije, – Ministrstvo za finance, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem, – Blaž Zupančič, sekretar, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala, Direktorat za finančni sistem.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
– Klemen Boštjančič, minister, – mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, – Gordana Pipan, državna sekretarka, – mag. Katja Božič, državna sekretarka, – Nikolina Prah, državna sekretarka, – Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem, – Natalija Stošički, vodja Sektorja za zavarovalništvo in trg kapitala, Direktorat za finančni sistem – Blaž Zupančič, sekretar, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala, Direktorat za finančni sistem, – Leon Brčina, sekretar, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala, Direktorat za finančni sistem.
5. Kratek povzetek gradiva
Predlog Zakona o individualnih naložbenih računih (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) uvaja novo obliko trgovalnega računa - individualni naložbeni račun (v nadaljnjem besedilu: INR), ki je namenjen spodbujanju dolgoročnega varčevanja fizičnih oseb v finančnih instrumentih, kot jih določa ta predlog zakona. Predlog zakona določa značilnosti INR, pogoje za njegovo odprtje in vodenje, obveznosti ponudnikov INR ter nadzor nad njihovim poslovanjem. Namen predloga zakona je razširitev možnosti

za alokacijo prihrankov prebivalstva, razvoj slovenskega trga kapitala in razširitev virov financiranja gospodarstva.

6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40 000 EUR

Ocena predvidenih finančnih posledic za državni proračun je sestavljena iz stroškov, ki jih je opredelilo Upravno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: UPRS) in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ). UPRS presoja, da bodo na podlagi dodatnih pristojnosti v zvezi z odločanjem o zakonitosti odločb, ki jih bo glede na določila predloga zakona izdajala Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu: Agencija), nastajale vsakoletne finančne posledice v skupnem znesku 740.931,96 EUR, pri čemer so v to oceno zajete kadrovske in prostorske okrepitve. V navedeni znesek spadajo naslednje vrednosti: 4x višji sodnik 402.725,99 EUR, 2x pravosodni svetnik 93.385,11 EUR, 2x višji pravosodni svetovalec 76.807,43 EUR, 4x sodelavec za sodne zadeve 110.013,43 EUR in 58.000 EUR letne najemnine za delovni prostor vseh 12 novih delovnih mest. UPRS je v procesu medresorskega usklajevanja menilo, da je takšna kadrovska okrepitev nujna ne glede na to, da je bilo letno število dejanskih primerov vloženih tožb zoper Agencijo v zadnjih letih razmeroma nizko, od tri do deset primerov letno. Ob upoštevanju te statistike ocena UPRS predstavlja maksimalno možno povečanje in bo realizirana postopno glede na dejanski obseg zadev. V začetnih letih se pričakuje nižje število primerov, zato bodo dejanski stroški verjetno nižji od navedenih. Po potrebi lahko Vrhovno sodišče Republike Slovenije predlaga spremembo proračuna za leto 2026. Naknadne porabe sredstev iz proračuna (torej po letu 2026 dalje) se bo pripravilo v okviru rednega načrtovanja. Sredstva za nove zaposlitve bodo zagotovljena na podlagi finančnega načrta Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, medtem ko bodo sredstva za najem prostorov zagotovljena na podlagi finančnega načrta Ministrstva za pravosodje. Oceno finančnih posledic v znesku 12.000 eurov je podalo še MDDSZ, pri čemer se ta ocena v zvezi s tehničnimi zmožnostmi pridobivanja podatkov o dohodku in premoženju njihovih upravičencev, nanaša na enkratni znesek zaradi nadgradnje informacijskega sistema ISCSD2. Po mnenju MDDSZ so ta sredstva v letu 2026 za nadgradnje sistema IS CSD že zagotovljena na PP 2198 - Vzdrževanje in razvoj informacijskih sistemov socialnega varstva.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna		370.465,98	740.931,96	740.931,96

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek z t + 1
MDDSZ		2198 – Vzdrževanje in razvoj informacijskih sistemov socialnega varstva		12.000
SKUPAJ:				
II.b. Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t +	
SKUPAJ:				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje): – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.				
II. Finančne posledice za državni proračun Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov: II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo: – proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,				

– projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in – proračunske postavke. Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi. II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a. II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.					
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Predlagano gradivo nima finančnih posledic za državni proračun ali druga javnofinančna sredstva. Stroške vzpostavitve in vzdrževanja registra INR bosta Finančna uprava Republike Slovenije in Agencija za trg vrednostnih papirjev krili iz sredstev svojega rednega poslovanja.					
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin: <table border="1"> <tr> <td>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</td> <td>NE</td> </tr> <tr> <td> – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin. </td> <td></td> </tr> </table> Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani. /		Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:	NE	– pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:	NE				
– pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.					
9. Predstavitev sodelovanja javnosti <table border="1"> <tr> <td>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja</td> <td>DA</td> </tr> </table> Javna objava predloga Zakona o individualnih naložbenih računih je potekala od 11.12.2024 do 10.1.2025. Gradivo je bilo objavljeno na spletnih straneh eDemokracija: https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17401 V okviru priprave zakona je bila ustanovljena delovna skupina, v kateri so sodelovali predstavniki: – Združenja bank Slovenije – GIZ in njegove članice – Združenja družb za upravljanje investicijskih skladov – GIZ in njegove članice		Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja	DA		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja	DA				

- Agencije za trg vrednostnih papirjev

V času javne razprave smo prejeli predloge s strani:

- Finančne uprave Republike Slovenije,
- Agencije za trg vrednostnih papirjev,
- Združenja bank Slovenije – GIZ,
- Združenja družb za upravljanje investicijskih skladov – GIZ,
- Gospodarske zbornice Slovenije,
- Ljubljanske borze,
- Slovenskega tehnološkega foruma,
- Odvetniške družbe Sabinčič Novak & Partnerji,
- odvetnice Lidije Virant in
- več posameznikov.

Bistveni predlogi in pripombe ter način njihovega upoštevanja:

Osnovne določbe in upravičenci:

- FURS je predlagal jasnejšo opredelitev upravičencev do INR z neposredno navedbo rezidentov RS namesto sklicevanja na zavezanost za plačilo dohodnine
- Predlagana je bila razširitev kroga upravičencev do izplačil na upnike v primeru izvršb

Predlogi so bili v zakonu upoštevani s jasnejšimi formulacijami.

Omejitve vplačil:

- Več deležnikov je predlagalo zvišanje letnih omejitev vplačil (ZBS, STF, posamezniki)
- Predlagane so bile različne višine od 10.000 do 30.000 EUR letno

Predlogi so bili upoštevani z uvedbo sistema dveh podračunov - osnovnega z letno omejitvijo 5.000 EUR in posebnega podračuna z dodatnimi 5.000 EUR letno za naložbe v finančne instrumente slovenskih izdajateljev.

Naložbena politika in finančni instrumenti:

- ZDU-GIZ in GZS sta predlagala vključitev nekotirajočih KNPVP
- Več deležnikov je predlagalo znižanje ali ukinitve minimalne alokacije v slovenske izdajatelje

Sprejete so bile naslednje rešitve:

- Ponudniki lahko samostojno določajo nabor KNPVP za svoje stranke
- Uvedena je možnost gospodarjenja med KNPVP
- Določeno je, da se za finančne instrumente slovenskih izdajateljev ne štejejo enote KNPVP s pretežno tujimi naložbami
- Slovenski državni holding bo delnice v državnih družbah prodajal po metodi prve ponudbe delnic javnosti

Tehnične rešitve:

- Ljubljanska borza je predlagala dovoljenje fiduciarnih računov
- ZBS je predlagala uvedbo letnega poročanja o stroških
- FURS je podal več predlogov glede registra INR in informatizacije

Sprejete so bile naslednje rešitve:

- Obvezna letna objava standardiziranih informacij o stroških do konca decembra
- Obvezna posodobitev informacij ob spremembi cenika do konca četrtega
- Avtomatizirana izmenjava podatkov s FURS
- Pri prenosu INR med ponudniki možnost zaračunati le neposredne stroške prenosa finančnih instrumentov, prenos denarnih sredstev brezplačen

Davčna obravnava:

- Prejeti so bili predlogi za popolno oprostitve po 15 letih
- Predlogi za skrajšanje obdobja na 10 let

Sprejete so bile naslednje rešitve:

- Enotna 15% davčna stopnja z možnostjo enkratnega izplačila po 15 letih brez obdavčitve
- Določitev vrednotenja netržnih finančnih instrumentov po pravilih zakona o kolektivnih naložbenih podjetjih

Status ponudnikov:

- Predlogi za poenostavitev zahtev glede statusa plačnika davka v Sloveniji in dovoljenje za tuje ponudnike (odvetniške družbe)
- Opozorila v zvezi s skladnostjo skladnost z EU pravom in direktivo FASTER
- Predlogi za fleksibilnejšo ureditev ponudbe vzajemnih skladov

Sprejete so bile naslednje rešitve:

- Predlogi so bili upoštevani z možnostjo, da tudi ponudnik, ki nima sedeža v Sloveniji, pri Finančni upravi na zahtevo pridobi status plačnika davka v Republiki Sloveniji, kot je določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek.
- Ponudniki lahko samostojno določajo nabor KNPVP, ki jih ponujajo
- Uvedena možnost gospodarjenja med KNPVP
- Dodelana obravnava prenosov enot KNPVP med ponudniki
- Ohranjena zahteva po fizični prisotnosti ponudnika v Sloveniji za zagotavljanje dostopnosti storitev
- Zagotovljena avtomatizirana izmenjava podatkov s FURS za učinkovit davčni nadzor

Gradivo je usklajeno z večino deležnikov, pri čemer so bile sprejete ključne rešitve:

- poenostavitev sistema z ukinitvijo minimalne alokacije
- uvedba dodatne spodbude za vlaganje v FI slovenskih izdajateljev
- izboljšane tehnične rešitve za delovanje sistema
- uvedena standardizirana transparentnost stroškov
- omogočeno gospodarjenje med KNPVP
- avtomatizirana izmenjava podatkov med ponudniki in FURS
- fleksibilnejši sistem z dvema podračunoma INR, ki omogoča lažjo razmejitev med tujimi FI in FI slovenskih izdajateljev

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

**Nikolina Prah
državna sekretarka**

PRILOGE:

- predlog sklepa Vlade Republike Slovenije,
- predlog zakona,
- MSP test.

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka:
Ljubljana,

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

S K L E P :

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o individualnih naložbenih računih ter ga predloži Državnemu zboru v obravnavo.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Priloga sklepa:
– predlog zakona

Prejmejo:
– Državni zbor Republike Slovenije,
– Ministrstvo za finance,
– Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

ZAKON O INDIVIDUALNIH NALOŽBENIH RAČUNIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

S predlogom Zakona o individualnih naložbenih računih (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) se uvaja posebna oblika individualnega naložbenega računa (v nadaljnjem besedilu: INR), ki je namenjen spodbujanju dolgoročnega nalaganja denarnih sredstev v finančnih instrumentih, s čimer se razširja možnosti za alokacijo prihrankov prebivalstva, prispeva k razvoju slovenskega trga kapitala in razširja vire financiranja gospodarstva.

Slovenski varčevalci imajo v primerjavi z varčevalci drugih držav EU nadpovprečno visok delež sredstev naloženih v bančnih depozitih in nizek delež v finančnih instrumentih. Po podatkih Banke Slovenije predstavljajo bančni depoziti kar 47% finančnega premoženja gospodinjstev (brez upoštevanja lastniških deležev v podjetjih), medtem ko znaša povprečni delež bančnih depozitov v EU 30%. Izrazita prevlada bančnih depozitov v primerjavi z razvitejšimi državami EU kaže na neizkoriščen potencial drugih oblik varčevanja, predvsem preko trga kapitala. Takšna struktura varčevanja omejuje razvojni potencial gospodarstva in ne omogoča optimalne alokacije prihrankov prebivalstva.

Naložbe v finančnih instrumentih predstavljajo številne prednosti tudi za varčevalce. Finančni instrumenti lahko ponujajo potencialno višje donose v primerjavi s tradicionalnimi oblikami varčevanja, kot so bančni depoziti. Poleg tega omogočajo diverzifikacijo tveganja, saj lahko varčevalec nalaga v različne vrste finančnih instrumentov, kar zmanjšuje njegovo odvisnost od uspeha posamezne naložbe. Vendar je treba poudariti, da so vse naložbe povezane z določeno mero tveganja. Tveganje pomeni verjetnost, da bo dejanska donosnost finančnega instrumenta odstopala od njegove pričakovane donosnosti. Eden od načinov zmanjševanja tveganj je omenjena diverzifikacija oziroma razpršitev naložb v različne vrste finančnih instrumentov.

Slovenski trg kapitala se sooča s pomembnimi izzivi, ki se kažejo predvsem v nizki likvidnosti finančnih instrumentov, majhnem številu izdajateljev in izdaj finančnih instrumentov ter nizki prepoznavnosti finančnih instrumentov med vlagatelji. Večina financiranja podjetij poteka preko bančnega sistema, medtem ko je trg kapitala premalo izkoriščen.

Veliko držav v EU je uvedlo podobne ureditve individualnih naložbenih računov, kot je predvidena v predlogu zakona. Ti računi so se v praksi izkazali kot učinkovito orodje za spodbujanje dolgoročnega nalaganja denarnih sredstev v finančnih instrumentih in za razvoj trga kapitala. Za zagotavljanje konkurenčnosti kapitalskega trga v Sloveniji se tako s predlogom zakona sledi mednarodnim trendom.

K nezadostnemu razvoju trga kapitala med drugim prispeva tudi relativno nizka stopnja finančne pismenosti prebivalstva. Veliko potencialnih vlagateljev na kapitalskem trgu ne razume dovolj dobro različnih naložbenih možnosti in njihovih prednosti ter tveganj, zaradi česar se raje odločajo za tradicionalne, vendar manj donosne oblike varčevanja. Z namenom povečanja finančne pismenosti prebivalstva in tudi malih in srednje velikih podjetij, je Vlada Republike Slovenije dne 30. januarja 2025 sprejela nov Nacionalni program finančnega opismenjevanja, ki naslavlja prav to problematiko. Pomembno vlogo pri finančnem opismenjevanju pa imajo tudi ponudniki finančnih storitev, ki morajo v okviru pojasnilne dolžnosti stranke ustrezno seznaniti o lastnostih produkta in tudi tveganjih, povezanih s produktom.

Uvedba INR predstavlja pomemben podporni ukrep k razvoju kapitalskega trga, predviden v Strategiji razvoja trga kapitala v Sloveniji za obdobje 2023-2030, ki jo je Vlada Republike Slovenije sprejela marca 2023.

INR je zasnovan kot posebna oblika naložbenega računa, ki omogoča vlaganje v širok nabor finančnih instrumentov pod jasno določenimi pogoji. Njegove ključne prednosti so poenostavljeni davčni postopki, ugodnejša davčna obravnava, velika fleksibilnost pri upravljanju naložb in poudarek na varovanju vlagateljev. INR omogoča samostojno upravljanje sredstev na INR s strani vlagatelja ali profesionalno upravljanje sredstev na INR s strani ponudnika storitev (gospodarjenje s finančnimi instrumenti). Tako je način upravljanja sredstev prilagojen različnim potrebam in znanju vlagateljev. Sredstva na INR so ločena od drugih sredstev vlagatelja in od ponudnika INR.

Davčna obravnava sredstev na INR je urejena v tem zakonu s spremembami in dopolnitvami Zakona o dohodnini in Zakona o davčnem postopku. Pri oblikovanju davčne obravnave se sledi primerom dobrih praks iz drugih držav članic EU, kjer se je davčna spodbuda izkazala kot učinkovit instrument za doseganje teh ciljev. Zakon uvaja posebno davčno obravnavo dohodkov z INR kot novo podskupino dohodkov iz kapitala, s poenostavljenim načinom obračunavanja in plačevanja davka preko sistema davčnega odtegljaja, ki ga bo za imetnike računov opravljal ponudnik INR. Imetniki INR tako ne bodo sami obračunavali in plačevali davka na dohodke, dosežene s sredstvi na INR. Za spodbujanje dolgoročnega varčevanja je predvidena nižja, 15-odstotna davčna stopnja ter popolna oprostitvev plačila davka pri prvem izplačilu z INR po 15 letih, če v vmesnem obdobju ni bilo izplačil. Dohodnine je oproščeno tudi izplačilo, za katerega velja, da vsaj 15 let pred tem ni prišlo do nobenega izplačila z INR.

Predlagani zakon predstavlja pomemben korak k razvoju slovenskega finančnega sistema in približevanju trga kapitala prebivalstvu oziroma malim vlagateljem. Uvedba INR sledi ureditvam v drugih državah članicah EU ter potrebam sodobnega gospodarstva in varčevalcev (vlagateljev).

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Glavni cilji predloga zakona so:

- vzpostavitev pravnega okvira za INR kot novega finančnega orodja za spodbujanje dolgoročnega nalaganja denarnih sredstev fizičnih oseb v finančne instrumente,
- enostavnejše in preglednejše naložbe in upravljanje s finančnimi instrumenti za imetnike INR,
- zagotovitev ustrezne ravni varstva vlagateljev,
- povečanje udeležbe prebivalstva na trgu kapitala,
- povečanje ponudbe finančnih instrumentov na borznem trgu, tudi s spodbujanjem Slovenskega državnega holdinga, d.d. k izvedbi postopkov prvih prodaj delnic oz. k uvrstitve delnic na borzni trg ob prodajah državnih naložb in
- razširitev virov financiranja za gospodarstvo.

2.2. Načela

Predlog zakona temelji na naslednjih načelih:

Načelo varstva vlagateljev

Zakon določa jasne pogoje in omejitve za odpiranje in vodenje INR ter obveznosti ponudnikov INR, s čimer se zagotavlja varnost vlagateljev in njihovih sredstev.

Načelo preglednosti

Predpisani so jasni pogoji glede dovoljenih finančnih instrumentov, poročanja, vodenja evidenc in nadzora nad poslovanjem z INR.

Načelo sorazmernosti

Zahteve in omejitve, ki jih zakon nalaga ponudnikom INR in imetnikom računov, so sorazmerne s cilji, ki jih zasleduje zakon.

Načelo enostavnosti

Zakon stremi k poenostavitvi administrativnih postopkov in zmanjšanju stroškov za končne uporabnike.

2.3. Poglavitne rešitve

Predlog zakona uvaja naslednje poglavitne rešitve:

a) Opredelitev INR in pogojev za njegovo odprtje

INR je poseben račun, namenjen nalaganju denarnih sredstev v finančne instrumente. Odpre ga lahko le fizična oseba, ki je davčni rezident Republike Slovenije. Določena je omejitev, da lahko posameznik odpre le en INR in le enkrat, izjema je le prenos INR na drugega ponudnika. Imetnik INR, ki preneha biti rezident Republike Slovenije, lahko zahteva mirovanje INR, če na INR v trenutku podaje zahteve za mirovanje ni sredstev.

b) Sistem vplačil in omejitev

Predvidene so omejitve glede višine vplačil, in sicer lahko imetnik INR v prvem letu po odprtju INR nanj vplača največ 20.000 EUR, nato letno največ 5.000 EUR, s skupno omejitvijo vseh vplačil v znesku 150.000 EUR. Ne glede na navedeno letno omejitev zneska, bo mogoče v posameznem letu, ki sledi letu odprtja INR, vplačilo dodatnih 5.000 EUR, v kolikor bodo vloženi v finančne instrumente, ki jih izdajo družbe, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji oziroma ki jih izda Republika Slovenija.

c) Dovoljene naložbe

Določeni so finančni instrumenti, v katere se lahko nalaga preko INR. To so delnice, obveznice, zakladne menice in ETF-i, ki kotirajo na organiziranih trgih ali MTF v EU, EGP ali OECD, ter enote kolektivnih naložbenih podjetij za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje, ki izpolnjujejo pogoje trženja v Republiki Sloveniji skladno z zakonom, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje.

d) Sistem upravljanja

Predvideni sta dve možnosti upravljanja sredstev: samostojno upravljanje s strani imetnika INR ali upravljanje s strani ponudnika INR v okviru storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti. Ponudnik INR lahko pod določenimi pogoji opravlja tudi storitve svetovanja.

e) Nadzorni sistem

Vzpostavljen je jasen sistem nadzora nad ponudniki INR, ki ga izvaja Agencija za trg vrednostnih papirjev kot pristojni nadzorni organ, ki bo vodila tudi register ponudnikov INR. Zakon določa pristojnosti nadzornega organa in ukrepe v primeru kršitev.

f) Register INR

Vzpostavlja se centralni register imetnikov INR pri Finančni upravi Republike Slovenije, ki bo omogočal učinkovit nadzor nad omejitvami glede števila računov in spremljanje izvajanja zakona.

g) Varstvo imetnikov INR

Zakon vsebuje več določb za zaščito imetnikov INR, vključno z ločenim vodenjem sredstev, prepovedjo dajanja posojil za namen vplačil na INR in jasnimi pravili glede prenosa INR na drugega ponudnika.

h) Davčna ureditev

Predlog zakon uvaja posebno davčno obravnavo dohodkov z INR kot novo podskupino dohodkov iz kapitala, s poenostavljenim načinom obračunavanja in plačevanja davka preko sistema davčnega odtegljaja, ki ga za imetnike računov opravlja ponudnik INR. Imetniki INR tako ne bodo sami obračunavali in plačevali davka na dohodke, dosežene s sredstvi na INR.

Pomembna novost pri davčni obravnavi INR je, da se davčni dogodek ne pripozna ob prodaji finančnih instrumentov znotraj INR, temveč šele ob izplačilu denarnih sredstev z INR. To omogoča imetnikom INR aktivno upravljanje s portfeljem finančnih instrumentov brez takojšnjih davčnih posledic, kar spodbuja optimizacijo naložb. Za imetnike INR takšna rešitev predstavlja tudi administrativno razbremenitev v primerjavi z običajnimi trgovalnimi računi.

Za spodbujanje dolgoročnega varčevanja je predvidena enotna 15-odstotna davčna stopnja ter popolna oprostitvev plačila davka pri prvem izplačilu z INR po 15 letih, če v vmesnem obdobju ni bilo izplačil. Dohodnine je oproščeno tudi izplačilo, za katerega velja, da vsaj 15 let pred tem ni prišlo do nobenega izplačila z INR. Davčna osnova je izplačan donos, ki predstavlja pozitivno razliko med vrednostjo sredstev na INR na dan nastanka davčne obveznosti in zneskom vplačil.

Predlog zakon določa tudi doživljenjsko omejitev skupnih vplačil v INR na 150.000 EUR, kar zagotavlja, da davčne ugodnosti ciljno naslavlajo srednji in nižji dohodkovni razred prebivalstva in preprečuje pretirano izkoriščanje davčnih ugodnosti s previsokimi končnimi privarčevanimi zneski.

i) Prilagojena ureditev INR za slovenski trg

Predlagana slovenska ureditev INR črpa iz pozitivnih izkušenj navedenih držav, pri čemer je prilagojena specifičnim potrebam in okoliščinam slovenskega trga kapitala. Od italijanskega sistema prevzema koncept omejevanja skupnih vplačil, vendar z nižjimi mejami (150.000 EUR namesto 200.000 EUR), kar je utemeljeno z željo po ciljnem naslavljanju predvsem srednjega in nižjega dohodkovnega razreda prebivalstva. Hkrati omogoča dodatna letna vplačila v višini 5.000 EUR za naložbe v slovenske izdajatelje, s čimer bolj prožno kot italijanski sistem spodbuja razvoj domačega trga kapitala. Od madžarskega sistema povzema načelo davčnih spodbud za dolgoročno varčevanje, vendar s poenostavljenim pristopom popolne oprostitve ob enkratnem izplačilu po 15 letih. Tako kot finski sistem uvaja omejitev na en račun na osebo, vendar omogoča širši nabor dovoljenih naložb. Po vzoru francoskega sistema omogoča strokovno upravljanje sredstev, hkrati pa sledi švedskemu modelu v smislu enostavnosti in preglednosti sistema za končnega uporabnika.

S kombiniranjem najboljših elementov različnih evropskih ureditev in njihovo prilagoditvijo slovenskemu okolju se vzpostavlja sistem, ki bi omogočal pritegnitev širšega nabora vlagateljev, a hkrati zasleduje širše gospodarske cilje razvoja domačega trga kapitala. Posebnost slovenske ureditve je v uravnoteženem pristopu, ki združuje elemente spodbujanja dolgoročnega nalaganja denarnih sredstev z elementi razvoja domačega trga kapitala, pri čemer ohranja sistem dovolj preprost za razumevanje in uporabo s strani malih vlagateljev.

j) Prehodne določbe

Predvideno je devetmesečno prehodno obdobje od uveljavitve zakona do začetka njegove uporabe, kar bo omogočilo ustrezno pripravo vseh deležnikov na izvajanje zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocena finančnih posledic za državni proračun vključuje stroške UPRS in MDDSZ.

UPRS ocenjuje, da bodo na podlagi dodatnih pristojnosti v zvezi z odločanjem o zakonitosti odločb, ki jih bo glede na določila predloga zakona izdajala Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu: Agencija), nastajale vsakoletne finančne posledice v skupnem znesku najmanj 740.931,96 EUR, pri čemer so v to oceno zajete kadrovske in prostorske okrepitve. V navedeni znesek spadajo naslednje vrednosti: 4x višji sodnik 402.725,99 EUR, 2x pravosodni svetnik 93.385,11 EUR, 2x višji pravosodni svetovalec 76.807,43 EUR, 4x sodelavec za sodne zadeve 110.013,43 EUR in 58.000 EUR letne najemnine za delovni prostor vseh 12 novih delovnih mest. UPRS je v procesu medresorskega usklajevanja menilo, da je takšna kadrovska okrepitev nujna ne glede na to, da je bilo letno število dejanskih primerov vloženih tožb zoper Agencijo v zadnjih letih razmeroma nizko, od tri do deset primerov letno. Ob upoštevanju te statistike ocena UPRS predstavlja maksimalno možno povečanje in bo realizirana postopno glede na dejanski obseg zadev. V začetnih letih se pričakuje nižje število primerov, zato bodo dejanski stroški verjetno nižji od navedenih. Po potrebi lahko Vrhovno sodišče Republike Slovenije predlaga spremembo proračuna za leto 2026. Naknadne porabe sredstev iz proračuna (torej po letu 2026 dalje) se bo pripravilo v okviru rednega načrtovanja. Sredstva za nove zaposlitve bodo zagotovljena na podlagi finančnega načrta Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, medtem ko bodo sredstva za najem prostorov zagotovljena na podlagi finančnega načrta Ministrstva za pravosodje.

Oceno finančnih posledic v znesku 12.000 eurov je podalo še MDDSZ, pri čemer se ta ocena v zvezi s tehničnimi zmožnostmi pridobivanja podatkov o dohodku in premoženju njihovih upravičencev, nanaša na enkratni znesek zaradi nadgradnje informacijskega sistema ISCS2. Po mnenju MDDSZ so ta sredstva v letu 2026 za nadgradnje sistema IS CSD že zagotovljena na PP 2198 - Vzdrževanje in razvoj informacijskih sistemov socialnega varstva.

Sicer bo imela uvedba INR tudi določen vpliv na prihodke iz naslova dohodnine od dobičkov iz kapitala, dividend ter obresti, vendar ta vpliv ne bo znaten. Ob predpostavki, da bodo imetniki INR v prvem letu vplačali 20.000 EUR, bo to lahko povzročilo zmanjšanje obsega depozitov pri bankah in hranilnicah, kar bo posledično vplivalo na prihodke z naslova dohodnine od obresti. Po razpoložljivih podatkih, letni prihodki iz tega naslova znašajo nekaj več kot 1 milijon EUR. To predstavlja najvišji možni obseg izpada, če ne bi obstajala omejitev 20.000 EUR in bi bili vsi preneseni depoziti preusmerjeni v INR. Ker pa ta omejitev obstaja, bo izpad manjši. Ocenjuje se, da izpad iz naslova obresti ne bo presegel 100.000 EUR.

Pomemben pozitiven učinek pa bo na tistih vlagateljih, ki se bodo odločili za naložbo v INR in trenutno ne dosegajo nobenih dohodkov iz naslova kapitala. Teoretično to pomeni, da bi lahko primeroma ob predpostavki, da bi imeli 20.000 takih imetnikov INR in bi ti v povprečju dosegli letni donos v višini 1.000 EUR, to pozitivno vplivalo na prihodke iz naslova dohodnine, in sicer v višini 3 mio EUR. To predstavlja zgolj teoretičen izračun, ki ne odraža nujno dejanskih učinkov, a vsekakor predstavlja pozitiven učinek, ki se zasleduje z uvedbo predloga zakona.

V kratkoročnem obdobju bi sicer lahko prišlo do manjšega izpada davčnih prihodkov, vendar zaradi pomanjkanja podatkov njegovih učinkov ni mogoče natančno oceniti. Kljub vsemu bo tudi ravno z vidika zmanjšanja obsega izpada to omejeno zaradi:

- omejitev vplačil v INR (20.000 EUR v prvem letu, nato letno 5.000 EUR in skupno največ 150.000 EUR). Ne glede na navedeno letno omejitev zneska, bo mogoče v posameznem letu, ki sledi letu odprtja INR, vplačilo dodatnih 5.000 EUR, v kolikor bodo vloženi v finančne instrumente, ki jih izdajo družbe, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji ali ki jih izda Republika Slovenija;
- dejstva, da gre pri INR predvsem za preusmeritev obstoječih prihrankov iz bančnih vlog v druge finančne instrumente, in
- pričakovanega postopnega uvajanja instrumenta.

Na dolgi rok lahko sistem INR prispeva k večjemu obsegu trgovanja na kapitalskem trgu in dodatno spodbudi vlaganja sredstev posameznikov, ki so trenutno v drugih oblikah varčevanja. Posledično se bo na dolgi rok to realiziralo na dodatnih davčnih prihodkih iz naslova obdavčitve sredstev v okviru INR,

kar bo pozitivno prispevalo k javnim financam, poleg osnovnih ciljev predloga zakona - povečanja udeležbe prebivalstva na trgu kapitala in razvoja trga kapitala.

Predlog zakona nima vpliva na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Uvedba INR bo imela določene finančne posledice za državni proračun, pri čemer so te posledice sestavljene iz stroškov, ki jih je opredelilo Upravno sodišče Republike Slovenije (UPRS) in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ).

UPRS ocenjuje, da bodo zaradi dodatnih pristojnosti v zvezi z odločanjem o zakonitosti odločb, ki jih bo izdajala Agencija za trg vrednostnih papirjev, nastajale vsakoletne finančne posledice v skupnem znesku najmanj 740.931,96 EUR. Ta ocena zajema kadrovske in prostorske okrepitve. Predvidene so zaposlitve 4 višjih sodnikov (402.725,99 EUR), 2 pravosodnih svetnikov (93.385,11 EUR), 2 višjih pravosodnih svetovalcev (76.807,43 EUR) in 4 sodelavcev za sodne zadeve (110.013,43 EUR). Letna najemnina za vsa prej navedena nova delovna mesta znaša 58.000 EUR. Čeprav je bilo letno število dejanskih primerov vloženih tožb zoper Agencijo v zadnjih letih razmeroma nizko (od tri do deset primerov letno), UPRS ocenjuje, da je takšna kadrovska okrepitev nujna. Ob upoštevanju obstoječe statistike ocena UPRS predstavlja maksimalno možno povečanje in bo realizirana postopno glede na dejanski obseg zadev. Sredstva za nove zaposlitve bodo zagotovljena na podlagi finančnega načrta Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, medtem ko bodo sredstva za najem prostorov zagotovljena na podlagi finančnega načrta Ministrstva za pravosodje. Po potrebi lahko Vrhovno sodišče Republike Slovenije predlaga spremembo proračuna za leto 2026.

Oceno finančnih posledic v znesku 12.000 eurov je podalo še MDDSZ, pri čemer se ta ocena v zvezi s tehničnimi zmožnostmi pridobivanja podatkov o dohodku in premoženju njihovih upravičencev, nanaša na enkratni znesek zaradi nadgradnje informacijskega sistema ISCSD2. Po mnenju MDDSZ so ta sredstva v letu 2026 za nadgradnje sistema IS CSD že zagotovljena na PP 2198 - Vzdrževanje in razvoj informacijskih sistemov socialnega varstva.

Naknadne porabe sredstev iz proračuna po letu 2026 bodo načrtovane v okviru rednega proračunskega načrtovanja. V zvezi z dodelitvijo in obsegom sredstev za nadgradnjo ISCSD2 se predvideva, da bo natančnejša ocena znana šele ob uveljavitvi predloga zakona.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom EU, saj področje individualnih naložbenih računov ni urejeno na ravni EU. Kljub temu je predlog zakona v celoti skladen s splošnimi načeli prava EU in EU ureditvijo na področju kapitalskih trgov, predvsem z Direktivo 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov (MiFID II). Področje sklepanja finančnih storitev na daljavo je urejeno z Direktivo (EU) 2023/2673 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. novembra 2023 o spremembi Direktive 2011/83/EU glede pogodb o finančnih storitvah, sklenjenih na daljavo, in razveljavitvi Direktive 2002/65/ES, kar je bilo upoštevano pri pripravi določb tega zakona, skladno z drugim odstavkom 3. člena tega zakona. Predlagana ureditev prav tako upošteva širši okvir EU na področju razvoja trgov kapitala, vključno s cilji Unije kapitalskih trgov (Capital Markets Union) ter Unije prihrankov in naložb (Saving and Investments Union).

Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Italija

Italijanski sistem individualnih varčevalnih načrtov (Piani Individuali di Risparmio - PIR) je bil uveden leta 2017 kot del širše strategije spodbujanja domačega trga kapitala. Sistem omogoča posameznikom, da na posebnem računu varčujejo v različnih finančnih instrumentih, pri čemer so letna vplačila omejena na 40.000 EUR in skupna vplačila na 200.000 EUR. Pomembna značilnost italijanskega sistema je zahteva, da mora biti najmanj 70% sredstev naloženih v finančne instrumente italijanskih podjetij, od tega vsaj 25% v podjetja, ki niso vključena v glavni borzni indeks. Tako sistem aktivno spodbuja financiranje manjših in srednjih podjetij. Po petih letih imetništva so vsi dobički iz naslova PIR računa popolnoma oproščeni davka. Posameznik ima lahko odprt samo en PIR račun, s čimer se preprečuje morebitne zlorabe davčnih ugodnosti. Sistem se je izkazal kot uspešen pri mobilizaciji prihrankov gospodinjev v produktivne naložbe in pomembno prispeval k razvoju italijanskega trga kapitala.

Madžarska

Madžarski sistem dolgoročnih investicijskih računov (Tartós Befektetési Számla - TBSZ) predstavlja fleksibilnejši pristop k spodbujanju dolgoročnega varčevanja. Sistem je zasnovan tako, da nagraduje daljše obdobje varčevanja s postopnim zniževanjem davčne obremenitve. Po treh letih imetništva se davčna stopnja zniža na 10%, po petih letih pa nastopi popolna davčna oprostitve. Madžarski sistem se od italijanskega razlikuje predvsem v tem, da ne postavlja omejitev glede vrste finančnih instrumentov ali geografske usmeritve naložb. Vlagatelji lahko prosto izbirajo med domačimi in tujimi finančnimi instrumenti, kar povečuje možnosti za razpršitev naložb. Sistem tudi dovoljuje odprtje več računov TBSZ, pri čemer vsak račun deluje kot samostojna enota z lastnim davčnim režimom. Ta fleksibilnost je pripomogla k široki uporabi instrumenta med madžarskimi varčevalci.

Švedska

Švedski sistem investicijskih varčevalnih računov (Investeringsparkonto - ISK) je bil uveden leta 2012 z namenom poenostavitve investiranja za male vlagatelje. Namesto običajne obdavčitve dohodkov iz kapitala se po sistemu obdavčuje pavšalni letni dohodek, ki temelji na standardni stopnji letnega donosa. Ta se izračuna kot vsota dolgoročne obrestne mere za državne obveznice in ene odstotne točke. Znesek letnega dohodka se nato obdavči po 30-odstotni stopnji. Sistem nima omejitev glede višine vplačil ali vrste finančnih instrumentov, dokler je mogoče določiti njihovo tržno vrednost. Posameznik lahko odpre več ISK računov, kar spodbuja konkurenco med ponudniki. Sistem se je izkazal kot izjemno uspešen, saj ima danes skoraj 40 % Švedov odprt ISK račun, skupna vrednost sredstev pa predstavlja približno 30 % švedskega BDP.

Estonija

Estonski sistem investicijskih računov (Investeeringumiskonto) predstavlja enostaven pristop k spodbujanju varčevanja preko odloga davčne obveznosti. Davek se plača le za znesek, za katerega izplačila presegajo skupna vplačila na račun. Sistem ne pozna omejitev glede višine vplačil, obdobja držanja sredstev ali vrste finančnih instrumentov. Omogočena je prosta izbira med domačimi in tujimi naložbami, vključno z obveznicami, delnicami in investicijskimi skladi. Posebnost sistema je njegova administrativna preprostost, saj lahko vlagatelji sami sprožijo prenos podatkov od finančnega ponudnika neposredno v davčno napoved. Sistem se je uveljavil med estonskimi vlagatelji predvsem zaradi svoje preprostosti in fleksibilnosti.

Finska

Finski sistem delniških varčevalnih računov (Osakesäästötili) je bil uveden leta 2020 in je specializiran za naložbe v delnice, ki kotirajo na borzi. Sistem temelji na odlogu davčne obveznosti, saj so vsi dohodki iz naslova obresti, kapitalskih dobičkov in dividend obdavčeni šele ob izplačilu iz računa. Posebnost finskega sistema je stroga omejitev naložb izključno na delnice, pri čemer niso dovoljeni drugi finančni instrumenti, niti ETF-i. Posameznik lahko odpre le en račun, pri čemer je doživljenjska omejitev vplačil postavljena na 50.000 evrov. Ob izplačilu se plača davek na kapitalski dobiček v višini 30-34%, pri čemer se izgube priznajo šele ob zaprtju računa. Sistem vključuje tudi stroge kazni za odprtje več računov, in sicer 10 evrov globe na dan na račun.

Francija

Francoski sistem delniških varčevalnih načrtov (Plan d'épargne en actions - PEA) je bil uveden leta 1992 z namenom spodbujanja borznih naložb posameznikov. Sistem pozna tri vrste računov: klasični PEA, PEA PME za mala in srednja podjetja ter PEA za mlade (18-25 let). Doživljenjska omejitev vplačil znaša 150.000 EUR za navadne PEA oziroma 225.000 EUR za kombinacijo navadnega PEA in PEA PME. Glavna značilnost sistema je progresivno zniževanje davčne obremenitve glede na obdobje varčevanja. Pri dvigih pred petimi leti se plača približno 30 % davka (12,8 % davek in 17,2 % socialni prispevek), po petih letih pa le socialni prispevek. Naložbe morajo biti usmerjene v instrumente izdajateljev s sedežem v Evropskem gospodarskem prostoru. Sistem omogoča delne dvige po petih letih brez prekinitve načrta in dovoljuje imenovanje upravljavca premoženja, ki upravlja s sredstvi na računu.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejem predloga zakona bo zahteval določene administrativne prilagoditve pri Finančni upravi Republike Slovenije zaradi vzpostavitve in vodenja registra INR. Agencija za trg vrednostnih papirjev bo morala prilagoditi svoje postopke za namen izvajanja nadzora nad ponudniki INR. Te prilagoditve bodo izvedene v okviru obstoječih kadrovskih in tehničnih zmogljivosti navedenih institucij. UPRS ocenjuje, da bodo zaradi dodatnih pristojnosti v zvezi z odločanjem o zakonitosti odločb, ki jih bo izdajala Agencija za trg vrednostnih papirjev, nastajale vsakoletne finančne posledice v skupnem znesku najmanj 740.931,96 EUR. MDDSZ bo zaradi novih kategorij dohodkov in premoženja potreboval nadgradjo informacijskega sistema ISCS2 v znesku 12.000 evrov, pri čemer so ta sredstva že zagotovljena na PP 2198 - Vzdrževanje in razvoj informacijskih sistemov socialnega varstva.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakon uvaja nove administrativne postopke za ponudnike INR v zvezi z odpiranjem računov, vodenjem evidenc in poročanjem. Ti postopki so zasnovani tako, da v čim večji meri temeljijo na obstoječih sistemih in ne predstavljajo pretiranega administrativnega bremena.

6.2. Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Sprejem predloga zakona ne bo imel neposrednih posledic za okolje.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo

Sprejem predloga zakona bo imel pozitivne posledice za gospodarstvo. Pričakuje se:

- povečanje ponudbe dolgoročnih finančnih virov za podjetja preko kapitalskega trga,
- razvoj trga kapitala in povečanje njegove likvidnosti,
- razpršitev virov financiranja prebivalstva in gospodarstva,
- posredno spodbujanje konkurenčnosti finančnega sektorja
- v končni posledici, kotacije novih finančnih instrumentov na slovenskem trgu kapitala in oživitev trga kapitala.

6.4. Presoja posledic za socialno področje

Uvedba INR bo pozitivno vplivala na socialno področje, saj bo prebivalstvu omogočila novo finančno orodje za dolgoročno nalaganje in razpršitev denarnih sredstev. To bo lahko prispevalo k boljšemu izkoriščanju finančnih priložnosti za posameznike in gospodinjstva ter spodbudilo razvoj kulture varčevanja v obliki naložb v finančne instrumente. Pomembno je, da se bo s predlogom zakona pozitivno vplivalo na finančno pismenost posameznikov, kar bo dolgoročno lahko prispevalo k večji ekonomski samostojnosti prebivalstva in zmanjševanju tveganja socialne izključenosti.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Sprejem predloga zakona je skladen s Strategijo razvoja trga kapitala v Sloveniji za obdobje 2023-2030 in predstavlja enega od ključnih ukrepov za doseganje njenih ciljev.

6.6. Presoja posledic za druga področja

Predlog zakon ne bo imel pomembnih posledic za druga področja.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa

Izvajanje predloga zakona bo spremljano v sodelovanju z Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Finančno upravo Republike Slovenije.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

V zvezi s predlogom zakona ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Javna objava predloga Zakona o individualnih naložbenih računih je potekala od 11.12.2024 do 10.1.2025. Gradivo je bilo objavljeno na spletnih straneh eDemokracija: <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17401>

V okviru priprave predloga zakona je bila ustanovljena delovna skupina, v kateri so sodelovali predstavniki:

- Združenja bank Slovenije – GIZ in njegove članice
- Združenja družb za upravljanje investicijskih skladov – GIZ in njegove članice
- Agencije za trg vrednostnih papirjev

V času javne razprave smo prejeli predloge s strani:

- Finančne uprave Republike Slovenije,
- Agencije za trg vrednostnih papirjev,
- Združenja bank Slovenije – GIZ,
- Združenja družb za upravljanje investicijskih skladov – GIZ,
- Gospodarske zbornice Slovenije,
- Ljubljanske borze,
- Slovenskega tehnološkega foruma,
- Odvetniške družbe Sibinčič Novak & Partnerji,
- odvetnice Lidije Virant in
- več posameznikov.

Bistveni predlogi in pripombe ter način njihovega upoštevanja:

Osnovne določbe in upravičenci:

- FURS je predlagal jasnejšo opredelitev upravičencev do INR z neposredno navedbo rezidentov RS namesto sklicevanja na zavezanost za plačilo dohodnine
- Predlagana je bila razširitev kroga upravičencev do izplačil na upnike v primeru izvršb

Predlogi so bili v zakonu upoštevani s jasnejšimi formulacijami.

Omejitve vplačil:

- Več deležnikov je predlagalo zvišanje letnih omejitev vplačil (ZBS, STF, posamezniki)
- Predlagane so bile različne višine od 10.000 do 30.000 EUR letno

Predlogi so bili upoštevani z uvedbo sistema dveh podračunov - osnovnega z letno omejitvijo 5.000 EUR in posebnega podračuna z dodatnimi 5.000 EUR letno za naložbe v finančne instrumente slovenskih izdajateljev.

Naložbena politika in finančni instrumenti:

- ZDU-GIZ in GZS sta predlagala vključitev nekotirajočih KNPVP
- Več deležnikov je predlagalo znižanje ali ukinitve minimalne alokacije v slovenske izdajatelje

Sprejete so bile naslednje rešitve:

- Ponudniki lahko samostojno določajo nabor KNPVP za svoje stranke
- Uvedena je možnost gospodarjenja med KNPVP
- Določeno je, da se za finančne instrumente slovenskih izdajateljev ne štejejo enote KNPVP s pretežno tujimi naložbami
- Slovenski državni holding si bo prizadeval delnice v državnih družbah prodajati po metodi prve ponudbe delnic javnosti

Tehnične rešitve:

- Ljubljanska borza je predlagala dovoljenje fiduciarnih računov
- ZBS je predlagala uvedbo letnega poročanja o stroških
- FURS je podal več predlogov glede registra INR in informatizacije

Sprejete so bile naslednje rešitve:

- Obvezna letna objava standardiziranih informacij o stroških do konca decembra
- Obvezna posodobitev informacij ob spremembi cenika do konca četrtega
- Avtomatizirana izmenjava podatkov s FURS
- Pri prenosu INR med ponudniki možnost zaračunati le neposredne stroške prenosa finančnih instrumentov, prenos denarnih sredstev brezplačen

Davčna obravnava:

- Prejeti so bili predlogi za popolno oprostitev po 15 letih
- Predlogi za skrajšanje obdobja na 10 let

Sprejete so bile naslednje rešitve:

- Enotna 15% davčna stopnja z možnostjo enkratnega izplačila po 15 letih brez obdavčitve

Status ponudnikov:

- Predlogi za poenostavitev zahtev glede statusa plačnika davka v Sloveniji in dovoljenje za tuje ponudnike (odvetniške družbe)
- Opozorila v zvezi s skladnostjo skladnost z EU pravom in direktivo FASTER
- Predlogi za fleksibilnejšo ureditev ponudbe vzajemnih skladov

Sprejete so bile naslednje rešitve:

- Ponudniki lahko samostojno določajo nabor KNPVP, ki jih ponujajo
- Uvedena možnost gospodarjenja med KNPVP
- Dodelana obravnava prenosov enot KNPVP med ponudniki
- Ohranjena zahteva po fizični prisotnosti ponudnika v Sloveniji za zagotavljanje dostopnosti storitev (pooblaščenec za vročanje)
- Zagotovljena avtomatizirana izmenjava podatkov s FURS za učinkovit davčni nadzor

Gradivo je usklajeno z večino deležnikov, pri čemer so bile sprejete ključne rešitve:

- poenostavitev sistema z ukinitvijo minimalne alokacije
- uvedba dodatne spodbude za vlaganje v FI slovenskih izdajateljev
- izboljšane tehnične rešitve za delovanje sistema
- uvedena standardizirana transparentnost stroškov
- omogočeno gospodarjenje med KNPVP
- avtomatizirana izmenjava podatkov med ponudniki in FURS

- fleksibilnejši sistem z dvema podračunoma INR, ki omogoča lažjo razmejitev med tujimi FI in FI slovenskih izdajateljev

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe.

9. ZNESEK PLAČILA ZUNANJIH STROKOVNJAKOV

Za pripravo predloga zakona ni bilo plačil zunanjih strokovnjakov oziroma pravnih oseb.

10. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Klemen Boštjančič, minister,
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka,
- Gordana Pipan, državna sekretarka,
- mag. Katja Božič, državna sekretarka,
- Nikolina Prah, državna sekretarka,
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem,
- Natalija Stošicki, vodja Sektorja za zavarovalništvo in trg kapitala, Direktorat za finančni sistem
- mag. Blaž Zupančič, sekretar, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala, Direktorat za finančni sistem,
- Leon Brčina, sekretar, Sektor za zavarovalništvo in trg kapitala, Direktorat za finančni sistem.

II. BESEDILO ČLENOV

I. DEL SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen (vsebina in namen)

(1) Ta zakon ureja:

1. značilnosti individualnih naložbenih računov za finančne instrumente (v nadaljnjem besedilu: INR) ter pogoje in način opravljanja storitev vodenja INR,
2. pogoje za ponudnike INR,
3. pravila delovanja Agencije za trg vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu: Agencija) pri izvrševanju pooblastil po temu zakonu.

(2) Namen tega zakona je s celovito ureditvijo vzpodbuditi dolgoročnejša vlaganja denarnih sredstev fizičnih oseb na kapitalski trg in krepitev razvoja trga kapitala v Sloveniji.

(3) Za namen iz prejšnjega odstavka se s tem zakonom spreminjajo in dopolnjujejo določbe naslednjih zakonov:

1. Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22 in 104/24),
2. Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 100/24) in
3. Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1, 76/23 – ZŠolPre-1B in 122/23 – ZŠtip-1C).

II. DEL UREDITEV INDIVIDUALNIH NALOŽBENIH RAČUNOV

2. člen (pomen izrazov)

(1) V tem zakonu uporabljeni izrazi pomenijo:

1. INR je poseben račun, namenjen spodbujanju vlaganj denarnih prihrankov fizičnih oseb v finančne instrumente, ki izpolnjuje pogoje, kot so opredeljeni v tem zakonu,
2. imetnik ali imetnica INR (v nadaljevanju: imetnik INR) je fizična oseba, ki odpre največ en INR po tem zakonu in v ta namen sklene pogodbo o vodenju INR s ponudnikom INR,
3. ponudnik ali ponudnica INR (v nadaljevanju: ponudnik INR) je oseba, ki ponuja vodenje INR v skladu s tem zakonom,
4. sredstva INR so denarna sredstva, finančni instrumenti in pravice, ki se vodijo na INR v skladu s tem zakonom.

(2) Drugi izrazi, ki se uporabljajo v tem zakonu, imajo enak pomen kot izrazi v zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov, razen če iz besedila tega zakona ne izhaja drugače.

(3) V tem zakonu uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

3. člen **(uporaba predpisov)**

(1) Na področju INR se uporabljajo predpisi, ki urejajo trg finančnih instrumentov razen, če ta zakon ne določa drugače.

(2) Za pogodbe o INR, sklenjene na daljavo, se uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo varstvo potrošnikov pri pogodbah o finančnih storitvah, sklenjenih na daljavo razen, če ta zakon ne določa drugače.

4. člen **(značilnosti INR)**

(1) INR lahko odpre fizična oseba, ki je v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, zavezana za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir v Republiki Sloveniji, in od vseh dohodkov, ki imajo vir izven Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: rezident Slovenije).

(2) Fizična oseba INR ne more odpreti kot samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki opravlja dejavnost.

(3) Imetnik INR lahko odpre INR samo enkrat in ima odprt samo en INR.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek ima lahko imetnik INR v primeru prenosa INR na novega ponudnika INR v skladu z 12. členom tega zakona, za čas trajanja prenosa, ki ne sme biti daljši od 30 dni, začasno odprta dva INR. Po zaključku prenosa je aktiven samo INR pri novem ponudniku INR. Na nobenem od obeh INR v času prenosa niso dovoljene transakcije, razen tistih, ki so potrebne za prenos sredstev INR med njimi.

(5) INR ni mogoče prenesti na drugega imetnika INR. Lastništvo INR dveh ali več fizičnih oseb ni dovoljeno.

(6) S sredstvi INR lahko upravlja imetnik INR tako, da ponudnik INR zanj opravlja:

- storitev sprejemanja in posredovanja naročil ali izvrševanja naročil (borzno posredovanje), ali
- storitev gospodarjenja s finančnimi instrumenti.

(7) V primeru izvajanja storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti lahko ponudnik INR izvaja tudi gospodarjenje s premoženjem med kolektivnimi naložbenimi podjetji za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje iz 5. točke prvega odstavka 7. člena tega zakona.

5. člen **(vplačila imetnika INR in drugi prilivi na INR)**

(1) INR je sestavljen iz osnovnega in posebnega podračuna. Na osnovni podračun lahko imetnik INR v koledarskem letu, v katerem imetnik INR odpre INR, vplača največ 20.000 eurov in nato vsako naslednje koledarsko leto največ 5.000 eurov.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko imetnik INR vsako naslednje koledarsko leto, ki sledi letu odprtja INR, vplača na posebni podračun dodatnih 5.000 eurov za namen nakupa finančnih instrumentov, ki jih izdajo družbe, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji ali jih izda Republika Slovenija.

(3) Imetnik INR lahko na svoj INR v celotnem obdobju imetništva INR, izvede vplačila, ki skupaj na osnovni in posebni podračun ne smejo preseči 150.000 eurov. Pri ugotavljanju višine skupnih vplačil se ne upoštevajo vračila vplačil, kot so opredeljena v zakonu, ki ureja dohodnino.

(4) Vplačila na INR v skladu s tem členom se opravijo izključno v denarju.

(5) Ponudnik INR zavrne vplačilo na INR v delu, ki presega omejitve iz tega člena ali vplačila, ki niso v denarju.

(6) Vplačila imetnika INR in vsi prilivi denarnih in nedenarnih sredstev na INR iz poslovanja s sredstvi INR, vključno z vračili preveč plačanega tujega davka z virom izven Slovenije, se takoj vknjižijo v evidenco imetnikovega INR iz šestega odstavka 14. člena tega zakona.

(7) Skupna vrednost sredstev na INR ni omejena.

6. člen **(izplačila z INR)**

(1) Na zahtevo imetnika INR ali ob zaprtju INR se sredstva INR izplačajo imetniku INR ali v primerih iz 11. člena tega zakona dediču, volilojemniku ali osebi, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali drugi osebi, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine, ali drugi osebi, ki je upravičenka v okviru postopka osebnega stečaja ali izvršbe (v nadaljnjem besedilu: upravičenec).

(2) Sredstva INR se upravičencem izplačajo v denarju, razen če je s tem zakonom drugače določeno.

(3) Prenos finančnih instrumentov z INR na drug INR ni možen, razen v primeru prenosa INR na drugega ponudnika iz 12. člena tega zakona. Prenos finančnih instrumentov z INR na trgovalni račun imetnika INR ali druge osebe ni možen, razen v naslednjih primerih:

- ob uvedbi mirovanja INR po prvem odstavku 10. člena tega zakona, ali
- dedovanja, osebnega stečaja ali izvršbe iz 11. člena tega zakona.

(4) Prenos finančnih instrumentov z INR v primerih iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka se šteje za izplačilo z INR.

(5) Izplačila z INR se vknjižijo v evidenco imetnikovega INR iz šestega odstavka 14. člena tega zakona najkasneje prvi delovni dan po izplačilu.

(6) Izplačila z INR, razen prenosa finančnih instrumentov iz tretjega odstavka tega člena, se nakažejo na transakcijski račun upravičenca najkasneje v petih delovnih dneh od prejema zahteve upravičenca, če so v času od prejema zahteve do izvedbe izplačila, po plačilu stroškov in nadomestil v zvezi s poslovanjem na INR v skladu s pogodbo o INR in devetim odstavkom 14. člena tega zakona, na računu razpoložljiva denarna sredstva za izplačilo.

7. člen **(finančni instrumenti na INR)**

(1) Z vplačili imetnika INR in prilivi denarnih sredstev na INR z poslovanja s sredstvi INR, se lahko na INR pridobivajo samo naslednji finančni instrumenti:

1. delnice,
2. obveznice,
3. zakladne menice,
4. enote premoženja ali delnice investicijskega sklada, s katerim se trguje na mestu trgovanja (ETF), in
5. enote kolektivnega naložbenega podjetja za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje (v nadaljnjem besedilu: KNPVP), ki izpolnjujejo pogoje trženja v Republiki Sloveniji skladno z zakonom, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje.

(2) Finančni instrumenti iz 1. do 4. točke prejšnjega odstavka morajo biti sprejeti v trgovanje na organiziranem trgu ali MTF v državi članici EU, EGP ali OECD. Finančni instrumenti iz 4. in 5. točke prejšnjega odstavka morajo v skladu s svojo naložbeno politiko vlagati zgolj v finančne instrumente izdajateljev s sedežem v državi članici EU, EGP ali OECD.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko na podlagi vplačil iz drugega odstavka 5. člena tega zakona pridobivajo samo finančni instrumenti iz prvega odstavka tega člena, ki jih izdajo družbe, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji ali jih izda Republika Slovenija. Za namen dodatnih vplačil iz drugega odstavka 5. člena tega zakona se enote KNPVP štejejo za finančne instrumente slovenskih izdajateljev samo, če naložbena politika teh podjetij določa, da vlagajo najmanj 80 odstotkov sredstev v finančne instrumente izdajateljev s sedežem v Republiki Sloveniji.

(4) Na INR se lahko pridobivajo tudi enote premoženja ali delnice investicijskega sklada, s katerim se trguje na organiziranem trgu ali MTF iz 4. točke prvega odstavka tega člena, ali za KNPVP iz 5. točke prvega odstavka tega člena, ki po svoji naložbeni politiki vlagajo v enote premoženja ali delnice drugega investicijskega sklada ali v druge KNPVP, iz drugega odstavka tega člena.

(5) Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko na INR pridobivajo tudi:

- a) delnice, izdane v postopku prve prodaje, če
 - prospekt, na podlagi katerega se opravlja ali se je opravila prva prodaja, vsebuje izdajateljevo ali ponudnikovo namero, da bo zahteval njihovo uvrstitev v uradno kotacijo na organiziranem trgu ali MTF v Republiki Sloveniji in
 - naj bi bila izdajateljeva oziroma ponudnikova zaveza iz prejšnje točke izpolnjena v enem letu po njihovi izdaji; in
- b) dolžniški vrednostni papirji, ki jih izda Republika Slovenija, in niso sprejeti v trgovanje na organiziranem trgu ali MTF.

(6) Finančni instrumenti iz prejšnjega odstavka se lahko za namen tega zakona obravnavajo kot finančni instrumenti, ki jih izdajo družbe, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji ali jih izda Republika Slovenija.

(7) Če izdajatelj oziroma ponudnik ne izpolni v roku zaveze iz druge ali enje točke a) petega odstavka tega člena, ponudnik INR v treh delovnih dneh po preteku tega roka pozove imetnika INR, da v roku treh mesecev od prejema obvestila ta finančni instrument proda. Če imetnik v roku iz prejšnjega stavka ne proda finančnega instrumenta, ga proda ponudnik INR v naslednjih treh mesecih. Ponudnik INR je dolžan finančni instrument prodati po tržni ceni, če ta ni na voljo pa po ceni, kot je določeno v dvanajstem odstavku tega člena. Če prodaja takega finančnega instrumenta ni uspešna, se pri nadaljnjem ravnanju s tem finančnim instrumentom postopa po internih pravilih ponudnika INR. Pravila ponudnika iz prejšnjega stavka morajo določati način in časovni okvir prodaje ter obveznost obveščanja imetnika INR o izvedenih aktivnostih. Ponudnik INR najkasneje v petih delovnih dneh po prodaji finančnih instrumentov denarna sredstva na INR izplača imetniku INR na njegov transakcijski račun ter zapre INR.

(8) Z namenom krepitve in razvoja slovenskega kapitalskega trga si mora Slovenski državni holding, d.d. prizadevati, da prodajo deležev v delniških družbah v državni lasti izvede s prvo ponudbo delnic javnosti oziroma da uvrsti delnice družb v državni lasti na organiziran trg pod pogoji, ki jih določa strategija upravljanja naložb države, sprejeta na podlagi zakona, ki ureja delovanje Slovenskega državnega holdinga. Če se za takšno prodajo Slovenski državni holding, d.d. ne odloči, o razlogih za takšno odločitev poroča Vladi Republike Slovenije v letnem načrtu upravljanja naložb iz zakona, ki ureja delovanje Slovenskega državnega holdinga.

(9) Če v okviru korporacijskega dejanja izdajatelja, vključno s prevzemnimi postopki v zvezi z izdajateljem ali iz drugih razlogov, finančni instrument na INR ne izpolnjuje pogojev iz prvega do četrtega odstavka tega člena, ali finančni instrument na INR preneha izpolnjevati te pogoje, se mora tak finančni instrument prodati po postopku in v roku iz sedmega odstavka tega člena, pri čemer prične rok za prodajo s strani imetnika INR teči od dne obvestila ponudnika INR.

(10) Ponudnik INR v skladu s svojo poslovno politiko določi in na svoji spletni strani objavi:

1. katere finančne instrumente iz 1. do 4. točke prvega odstavka tega člena bo ponujal in na katerih trgih,
2. katere KNPVP iz 5. točke prvega odstavka tega člena bo ponujal.

(11) Vrednotenje finančnih instrumentov, sprejetih v trgovanje na organiziranem trgu ali MTF, se opravi po tržni ceni, ki je zaključna cena finančnega instrumenta prejšnjega trgovalnega dne.

(12) Za vrednotenje finančnih instrumentov, za katere ni na voljo tržna cena na organiziranem trgu ali MTF, se za namene tega zakona uporabljajo naslednja pravila:

1. vrednost delnic izdajateljev s sedežem v Republiki Sloveniji se določi kot količnik med vrednostjo kapitala izdajatelja in številom delnic tega izdajatelja, izdanih v centralnem registru, pri čemer se za vrednost kapitala izdajatelja upošteva zadnji objavljeni podatek o knjigovodski vrednosti kapitala iz javno objavljene bilance stanja v uradnih evidencah na zadnji dan predpreteklega leta oziroma starejši podatek o knjigovodski vrednosti kapitala, če za zadnji dan predpreteklega leta ta ni na voljo, oziroma osnovni kapital, če podatek o knjigovodski vrednosti ni na voljo;
2. vrednost obveznic izdajateljev s sedežem v Republiki Sloveniji se določi v višini nominalne vrednosti;
3. vrednost zakladnih menic, izdanih v Republiki Sloveniji, se določi v višini nominalne vrednosti;
4. vrednost brezkuponskih obveznic, pri katerih izdajatelj ob zapadlosti poleg glavnice izplača tudi obresti, se določi v višini nominalne vrednosti;
5. vrednost finančnih instrumentov izdajateljev s sedežem izven Republike Slovenije se določi po vrednosti, ki jo ugotovi skrbniška banka ali druga finančna institucija, ki za ponudnika INR opravlja storitve hrambe in vodenja teh finančnih instrumentov;
6. vrednost finančnih instrumentov, ki jih ni mogoče uvrstiti v nobeno od kategorij iz prejšnjih točk, se določi v višini zadnje znane tržne vrednosti ali v višini nabavne vrednosti, če tržna vrednost ni na voljo.

8. člen

(pogodba o INR in odprtje INR)

(1) Pogodba o vodenju INR (v nadaljnjem besedilu: pogodba o INR) je pogodba o storitvah vodenja INR in storitvah iz šestega odstavka 4. člena tega zakona, pri čemer je v pogodbi izrecno navedeno, da gre za pogodbo o INR.

(2) Pred sklenitvijo pogodbe o INR in odprtjem INR mora ponudnik INR pri Finančni upravi Republike Slovenije preveriti, ali fizična oseba izpolnjuje pogoje iz prvega in tretjega odstavka 4. člena tega zakona.

(3) Finančna uprava Republike Slovenije sme ponudniku INR, ki podatke potrebuje za izpolnjevanje obveznosti iz prejšnjega odstavka in šestega odstavka 10. člena tega zakona, na podlagi njegovega pisnega obrazloženega zahtevka, v katerem morajo biti navedeni tudi podatki, ki omogočajo enolično identifikacijo fizične osebe, in sicer osebno ime in davčna številka ali EMŠO, razkriti podatek o rezidentskem statusu fizične osebe in podatek o tem, ali je fizična oseba že imetnica INR, oziroma je takšen račun odprla v preteklost. Pridobivanje informacij po tem odstavku poteka na avtomatiziran način.

(4) Poleg informacij, ki so obvezne za opravljanje storitev borznega posredovanja ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti, mora pogodba o INR vsebovati najmanj:

1. navedbo, da jo ureja ta zakon, in da se zanjo uporabljajo tudi določbe o pogodbi o borznem posredovanju ali pogodbi o gospodarjenju s finančnimi instrumenti, v kolikor niso v nasprotju s tem zakonom,
2. navedbo, da ima imetnik INR pravico, da kadarkoli odpove pogodbo ali da prekine vplačevanje vplačil iz prvega odstavka 5. člena tega zakona na INR ali da skladno z 10. členom tega zakona zahteva mirovanje INR,
3. informacije o stroških in drugih nadomestilih, ki se plačujejo po pogodbi ter načinu njihovega izračunavanja,
4. informacije o vrstah finančnih instrumentov, ki se lahko pridobivajo na INR in omejitvah v zvezi z INR,
5. datum odprtja INR,
6. številko INR,
7. informacije o načinu ugotavljanja vrednosti finančnih instrumentov na INR;
8. izjavo fizične osebe, da nima že odprtega INR oziroma da ni sklenila pogodbe o vodenju INR z drugim ponudnikom INR, ali izjavo fizične osebe, da želi s sklenitvijo pogodbe o vodenju INR s

ponudnikom INR nanj prenesti že odprti INR pri drugem ponudniku, ki vključuje podatke o drugem ponudniku in že odprtem INR,

9. določilo, da o vplačilih na INR in o izplačilih z INR odloča imetnik INR, razen če zakon določa drugače in

(5) Pogodba o INR, ki vsebuje določbe, ki niso skladne s tem zakonom, je nična.

(6) Pogodba o INR se lahko glede vsebine pravic in obveznosti pogodbenih strank sklicuje na splošne pogoje poslovanja ponudnika INR, če vsebuje pisno izjavo stranke, da so ji bili ti splošni pogoji poslovanja pred sklenitvijo pogodbe izročeni in da se je seznanila z njihovo vsebino.

(7) Pred sklenitvijo pogodbe o INR mora ponudnik INR fizično osebo seznaniti z informacijami o obdavčitvi donosa, doseženega s sredstvi INR, z dohodnino in postopku izračuna dohodnine. Te informacije se zagotovijo na trajnem nosilcu podatkov, ki je dostopen prejemniku. Enako mora ponudnik INR imetnike INR seznaniti s spremembami teh informacij, ki so nastale po sklenitvi pogodbe o INR.

(8) Z namenom podajanja preglednih, razumljivih in enostavno primerljivih informacij o stroških in nadomestilih, ki se zaračunavajo imetnikom INR, ponudnik INR enkrat letno, do konca meseca decembra, javno objavi te informacije za tipske imetnike INR na svoji spletni strani. Obliko informacij predpiše Agencija s podzakonskim aktom, pri čemer se pri določitvi tipskih imetnikov upoštevajo:

- vrste finančnih instrumentov, s katerimi imetniki INR najpogosteje trgujejo na INR, tipske naložbene strukture finančnih instrumentov na INR in povprečne vrednosti vplačil na INR v posameznem letu,
- nadomestila in stroške, povezane z INR, skladno z Delegirano uredbo (EU) 2017/565 z dne 25. aprila 2016 o dopolnitvi Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z organizacijskimi zahtevami in pogoji poslovanja investicijskih podjetij ter opredeljenimi izrazi za namene navedene direktive (UL L št. 87 z dne 31. 3. 2017, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/1254 z dne 21. aprila 2021 o popravku Delegirane uredbe (EU) 2017/565 o dopolnitvi Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z organizacijskimi zahtevami in pogoji poslovanja investicijskih podjetij ter opredeljenimi izrazi za namene navedene direktive (UL L str. 277 z dne 2. 8. 2021, str. 6), (v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2017/565/EU),
- nadomestila in stroški tipskega imetnika INR na letni ravni v zvezi s storitvami vodenja INR in storitvami upravljanja s sredstvi INR na način iz šestega odstavka 4. člena tega zakona, in sicer ločeno za izvajanje investicijskih storitev in pomožnih investicijskih storitev,
- posredni in neposredni ter vstopni in izstopni stroški z navedbo mesta objave dokumentov s ključnimi informacijami za vlagatelje v primeru finančnih instrumentov iz 5. točke prvega odstavka 7. člena tega zakona,
- druge okoliščine, ki najpogosteje vplivajo na višino stroškov in nadomestil.

(9) V primeru spremembe cenika nadomestil in stroškov mora ponudnik INR objavo posodobiti do konca tekočega četrtletja.

(10) V primeru spremembe cenika nadomestil in stroškov mora ponudnik INR o tem predhodno obvestiti imetnike INR vsaj 30 dni preden spremembe stopijo v veljavo. Če se imetnik INR ne strinja s spremembo cenika, se lahko v roku iz prejšnjega stavka odloči za prenos k drugemu ponudniku INR ali za zaprtje INR v skladu s tem zakonom. Po preteku roka iz prvega stavka tega odstavka ponudnik INR posodobljeni cenik javno objavi na svoji spletni strani.

9. člen **(odpoved pogodbe o INR)**

(1) Imetnik INR lahko kadarkoli odpove pogodbo o INR s pisno izjavo, ki jo predloži ponudniku INR.

(2) Ponudnik INR pisno odpove pogodbo o INR v naslednjih primerih:

1. kadar imetnik INR preneha biti rezident Slovenije, na podlagi obvestila Finančne uprave Republike Slovenije iz šestega odstavka 13. člena tega zakona,
2. kadar je to potrebno zaradi zagotavljanja skladnosti s predpisi s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ali trga finančnih instrumentov, ali
3. iz drugih utemeljenih razlogov, določenih v pogodbi o INR, pod pogojem, da ponudnik INR o teh razlogih predhodno pisno obvesti imetnika INR in imetnik INR v roku, ki ne sme biti krajši od 30 dni ne odpravi razlogov za odpoved pogodbe o INR.

(3) Ob prejemu obvestila Finančne uprave Republike Slovenije iz 1. točke prejšnjega odstavka, ponudnik INR obvesti imetnika INR, da ta lahko v roku petnajstih delovnih dni od prejema obvestila zahteva mirovanje INR v skladu z 10. členom tega zakona. Če imetnik INR v tem roku ne zahteva mirovanja INR, ponudnik INR odpove pogodbo o INR.

(4) Ob nastopu pogojev iz 2. točke drugega odstavka tega člena ponudnik INR obvesti imetnika INR in določi rok, ki ne sme biti krajši od 30 dni, v katerem mora imetnik INR odpraviti ugotovljene kršitve ali nepravilnosti. Če imetnik INR v tem roku ne odpravi ugotovljenih kršitev ali nepravilnosti ali zahteva mirovanja INR, ponudnik INR odpove pogodbo o INR.

(5) Po prejemu pisne izjave iz prvega odstavka tega člena ali odpovedi pogodbe iz razlogov iz drugega odstavka tega člena, ponudnik INR:

1. v primeru, če na INR ni finančnih instrumentov, najkasneje v petih delovnih dneh denarna sredstva na INR izplača imetniku INR ter zapre INR;
2. če so na INR finančni instrumenti, v roku treh delovnih dni o tem obvesti imetnika INR. Za obveznost prodaje, postopek in roke prodaje ter izplačila denarnih sredstev se smiselno uporablja sedmi odstavek 7. člena tega zakona. Tako prejeta denarna sredstva najkasneje v petih delovnih dneh izplača imetniku INR ter zapre INR.

10. člen **(mirovanje INR)**

(1) Imetnik INR, ki, preneha biti rezident Slovenije, lahko ne glede na 1. točko drugega odstavka prejšnjega člena zahteva mirovanje INR, če na INR v trenutku podaje zahteve za mirovanje ni sredstev. Šteje se, da na INR v trenutku podaje zahteve za mirovanje ni sredstev, če je skupaj z zahtevo za mirovanje podana in v roku 15 dni tudi izvršena zahteva za izplačilo z INR. Izplačilo z INR se v tem primeru lahko zahteva kot izplačilo v denarju ali kot prenos finančnih instrumentov z INR na trgovalni račun imetnika INR.

(2) V času mirovanja na INR ni dovoljeno izvajati transakcij ali vplačil. Denarna izplačila iz naslova korporacijskih dejanj na podlagi finančnih instrumentov, ki so bili na INR pred uvedbo mirovanja, se v času mirovanja INR nakažejo na transakcijski račun imetnika INR. Finančni instrumenti, pridobljena v času mirovanja na podlagi korporacijskih dejanj na podlagi finančnih instrumentov, ki so bili na INR pred uvedbo mirovanja, se prodajo in nakažejo kot denarna sredstva na njegov transakcijski račun.

(3) Mirovanje INR lahko traja največ deset let od dneva, ko je bilo vzpostavljeno.

(4) Ponudnik INR mora v času mirovanja INR hraniti evidenco sredstev INR iz šestega odstavka 14. člena tega zakona.

(5) Če imetnik INR ponovno postane rezident Slovenije pred iztekom roka iz tretjega odstavka tega člena in želi prenehanje mirovanja, poda zahtevo za prenehanje mirovanja INR.

(6) Pred prenehanjem mirovanja INR mora ponudnik INR pri Finančni upravi Republike Slovenije preveriti ali imetnik INR izpolnjuje pogoje iz prvega in tretjega odstavka 4. člena tega zakona.

(7) Če ni bila podana zahteva za prenehanje mirovanja INR in je pretekel rok iz tretjega odstavka tega člena, ponudnik INR zapre INR in o tem obvesti imetnika INR.

11. člen **(obremenitve, osebni stečaj, izvršba, dedovanje)**

(1) Sredstva INR ne morejo biti predmet zastavne pravice, druge obremenitve ali posojanja, razen, če je obremenitev na teh sredstvih nastala na podlagi akta, izdanega v sodnem ali upravnem postopku ali na podlagi zakona.

(2) Glede postopanja v primeru osebnega stečaja imetnika INR oziroma izvršbe na sredstva INR se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja stečaj oziroma zakona, ki ureja izvršbo in zavarovanje in

zakona, ki ureja davčni postopek, o izvršbi na dolžnikova denarna sredstva in izvršbi na vrednostne papirje. Sklep o izvršbi izvrši ponudnik INR.

(3) Po prejemu pravnomočnega sklepa o dedovanju, kjer je zapustnik imetnik INR, ponudnik INR za račun dediča, volilojemnika ali osebe, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali druge osebe, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine:

1. v primeru, če na INR ni finančnih instrumentov, najkasneje v petih delovnih dneh denarna sredstva na INR izplača takšnim osebam ter zapre INR zapustnika;
2. če so na INR finančni instrumenti :
 - a. na zahtevo upravičenca prenese finančne instrumente na njegov trgovalni račun , ali
 - b. če upravičenec ne zahteva prenosa ali če prenos ni mogoč, se finančni instrumenti prodajo po postopku, v rokih in ceni ob smiselni uporabi sedmega odstavka 7. člena tega zakona.

(4) Po prenosu finančnih instrumentov na trgovalni račun upravičenca oziroma po izplačilu denarnih sredstev upravičencu, ponudnik INR zapre INR zapustnika.

12. člen

(prenos INR na drugega ponudnika INR)

(1) Imetnik INR lahko prenese INR na novega izbranega ponudnika INR na podlagi pisne zahteve za prenos, ki jo predloži ponudniku INR, pri katerem ima že odprt INR.

(2) Pisna zahteva za prenos mora vsebovati:

1. opredelitev novega izbranega ponudnika INR, s katerim je sklenil novo pogodbo o INR in
2. podatke o INR pri novem ponudniku INR, ki so potrebni za prenos sredstev INR in informacij v zvezi z imetnikovim INR.

(3) Pisna zahteva za prenos mora biti predložena ponudniku INR v 30 dneh od dneva sklenitve nove pogodbe o INR z novim izbranim ponudnikom INR.

(4) V primeru izbrisa ponudnika INR iz registra ponudnikov INR mora ponudnik INR v desetih delovnih dneh od dne, ko je bil z izbrisom seznanjen, obvestiti imetnike INR, za katere opravlja storitve vodenja INR, o tem, da ne izpolnjuje več pogojev po tem zakonu, ter o pravici imetnika INR do prenosa INR z vsemi sredstvi INR ter informacijami v zvezi z INR, na novega izbranega ponudnika INR in posledicah, če z novim izbranim ponudnikom ne sklene nove pogodbe o INR.

(5) V primeru prenehanja ponudnika INR mora ponudnik INR:

1. naslednji delovni dan od vložitve predloga za izbris družbe iz sodnega registra oziroma od dne objave oklica o začetku stečajnega postopka obvestiti Agencijo o prijavi prenehanja družbe za vpis v sodni register oziroma objavi oklica o začetku stečajnega postopka,
2. v desetih delovnih dneh od vložitve predloga za izbris družbe iz sodnega registra oziroma od dne objave oklica o začetku stečajnega postopka obvestiti imetnike INR, za katere opravlja storitve vodenja INR, o tem, da ne bo več izpolnjeval pogojev po tem zakonu, ter o pravici prenosa INR imetnika, z vsemi sredstvi INR ter informacijami v zvezi z INR, na novega izbranega ponudnika INR in posledicah, če z novim izbranim ponudnikom ne sklenejo nove pogodbe o INR.

(6) Imetnik INR lahko v 30 dneh po prejemu obvestila iz četrtega odstavka in 2. točke petega odstavka tega člena sklene pogodbo o INR z novim izbranim ponudnikom INR in ponudniku INR, pri katerem ima že odprt INR, predloži pisno zahtevo za prenos iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(7) Ponudnik INR v roku 30 dni od dneva prejema pisne zahteve za prenos iz prvega in drugega odstavka tega člena prenese vsa sredstva na imetnikovem INR ter informacije v zvezi z imetnikovim INR na INR imetnika pri novem izbranem ponudniku INR. Pri prenosu sredstev iz prejšnjega stavka lahko ponudnik zaračuna le neposredne stroške, ki jih ima v zvezi s prenosom finančnih instrumentov na INR pri novem izbranem ponudniku, pri čemer je prenos brezplačen, če so na imetnikovem INR v času prenosa samo denarna sredstva. Nov izbrani ponudnik INR imetnika INR nemudoma obvesti o prejemu sredstev na INR ter informacij iz enajstega odstavka tega člena.

(8) Pogodba, ki jo je imetnik INR sklenil s ponudnikom INR preneha veljati, ko so v skladu s prejšnjim odstavkom na INR pri novem izbranem ponudniku prenesena vsa sredstva INR in vse informacije v zvezi z INR.

(9) INR se šteje za prenesenega k novemu izbranemu ponudniku INR, ko so na INR pri novem ponudniku INR v skladu s sedmim odstavkom tega člena prenesena vsa sredstva INR in vse informacije v zvezi z INR.

(10) Če imetnik INR v 30 dneh po prejemu obvestila iz četrtega oziroma petega odstavka tega člena ne sklene pogodbe o INR z novim izbranim ponudnikom INR, ponudnik INR:

1. v primeru, če na INR ni finančnih instrumentov, najkasneje v petih delovnih dneh denarna sredstva na INR izplača imetniku INR ter zapre INR;
2. če so na INR finančni instrumenti, se ti finančni instrumenti prodajo po postopku, v rokih in ceni ob smiselni uporabi sedmega odstavka 7. člena tega zakona.

(11) Informacije v zvezi z imetnikovim INR iz sedmega odstavka tega člena so:

1. stanje skupnega zneska vplačil imetnika INR iz prvega odstavka 5. člena tega zakona,
2. podatki, potrebni za ugotavljanje davčne osnove za plačilo dohodnine od izplačila z INR,
3. stanje denarnih sredstev na INR,
4. stanje finančnih instrumentov na INR,
5. evidenca transakcij na INR, vključno z nakupnimi in prodajnimi cenami finančnih instrumentov na INR,
6. vsi pretekli zaračunani stroški in nadomestila in
7. druge pomembne informacije v zvezi z INR.

(12) V obdobju od predložitve pisne zahteve za prenos INR ponudniku INR iz prvega odstavka tega člena ali od izbrisa ponudnika INR iz registra ponudnikov INR iz četrtega odstavka tega člena oziroma od prijave prenehanja družbe za vpis v register oziroma od dne objave oklica o začetku stečajnega postopka iz petega odstavka tega člena do zaprtja INR pri ponudniku INR in odprtju INR pri novem izbranem ponudniku, vplačevanje na INR ali trgovanje s finančnimi instrumenti na INR pri ponudniku INR in na INR pri novem izbranem ponudniku INR ni dovoljeno.

(13) Imetnik INR lahko prenese INR na novega izbranega ponudnika INR po preteku enega leta od odprtja INR oziroma od zadnjega prenosa INR, razen v primeru izbrisa ponudnika INR iz registra ponudnikov INR iz četrtega odstavka tega člena ali prenehanja ponudnika INR iz petega odstavka tega člena.

13. člen **(evidenca INR)**

(1) Finančna uprava Republike Slovenije vzpostavi, vodi in vzdržuje evidenco INR, ki je centralna, z davčnim registrom povezana informatizirana zbirka podatkov o INR.

(2) Evidenca INR vsebuje naslednje podatke:

1. osebno ime imetnika INR,
2. davčno številko imetnika INR,
3. številko INR,
4. datum odprtja INR,
5. datum prenosa INR na drugega ponudnika,
6. podatke o ponudnikih INR po obdobjih vodenja INR,
7. datum začetka mirovanja INR,
8. datum prenehanja mirovanja INR,
9. datum zaprtja INR,
10. podatek o tem, ali je imetnik INR v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, rezident Slovenije,

11. datum smrti imetnika INR in,
12. druga relevantna dejstva v zvezi z INR in imetnikom INR.

(3) Podatke in spremembe podatkov iz 1. do 9. točke prejšnjega odstavka ponudnik INR sporoči Finančni upravi Republike Slovenije na avtomatiziran način najkasneje v dveh delovnih dneh od sklenitve posamezne pogodbe o INR oziroma najkasneje v dveh delovnih dneh od dne, ko je podatke pridobil oziroma bil z njimi seznanjen v okviru poslovanja z imetniki INR. Podatek iz 10. in 11. točke prejšnjega odstavka Finančna uprava Republike Slovenije pridobi s povezovanjem evidence INR z davčnim registrom na način, da se podatki prevzamejo iz davčnega registra in so s tem vpisani tudi v evidenco INR, pri čemer se v primeru sprememb podatkov v davčnem registru samodejno posodobijo tudi podatki vpisani v evidenci INR.

(4) V evidenci INR se osebni podatki iz drugega odstavka tega člena o osebah, ki se vpisujejo v evidenco INR, zbirajo, hranijo in nadalje obdelujejo zaradi pobiranja davkov ter zaradi opravljanja drugih nalog, določenih s tem zakonom.

(5) Podatki glede posameznega INR se v evidenci INR hranijo še 10 let po smrti imetnika INR. Po poteku tega roka se podatki arhivirajo v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo in arhive.

(6) Finančna uprava Republike Slovenije v primeru, da je imetnik INR prenehal biti rezident Slovenije, o tem najkasneje v treh delovnih dneh od vpisa spremembe v davčni register na avtomatiziran način obvesti ponudnika INR, ki vodi imetnikov INR.

14. člen (ponudniki INR)

(1) Ponudnik INR je oseba, ki je v skladu s predpisi s področja trga finančnih instrumentov:

1. upravičena v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja Agencije oziroma v primeru osebe iz druge države članice EU na podlagi ustanovitve podružnice v Republiki Sloveniji ali na podlagi upravičenosti do neposrednega opravljanja storitev v Republiki Sloveniji opravljati investicijske storitve:
 - a) sprejemanja in posredovanja naročil v zvezi z enim ali več finančnimi instrumenti ali
 - b) izvrševanja naročil za račun strank ali
 - c) gospodarjenja s finančnimi instrumenti in
2. je vpisana v register ponudnikov INR iz 15. člena tega zakona

(2) Ponudnik INR ne sme ponujati odprtja INR kot del paketa z drugim produktom ali storitvijo.

(3) Ponudnik INR ne sme dajati posojil imetnikom INR za namen izvršitve vplačil na INR iz prvega odstavka 5. člena tega zakona ali za izvedbo enega ali več poslov s finančnimi instrumenti.

(4) Sredstva INR imetnika INR se v nobenem primeru ne sme mešati z morebitnim ostalim premoženjem tega imetnika INR pri ponudniku INR. Premoženje imetnikov INR in premoženje drugih strank ponudnika INR se vodi ločeno.

(5) Ponudnik INR vzpostavi in vzdržuje informacijski sistem, ki omogoča delovanje INR v skladu s tem zakonom-

(6) Za potrebe vodenja INR ponudnik INR vzpostavi posebno evidenco sredstev INR. Evidenca se vodi ločeno po posameznem imetniku INR in po podračunih iz prvega in drugega odstavka 5. člena tega zakona. V evidenco se poleg vplačil na INR, prilivov ter vračil preveč plačanega tujega davka na INR iz šestega odstavka 5. člena, vračil vplačil kot so opredeljena v zakonu, ki ureja dohodnino na INR in izplačil z INR iz 6. člena tega zakona, vpisujejo tudi podatki o pridobitvah in odsvojitvah finančnih instrumentov, plačanih stroških in nadomestilih ter o dohodnini od dohodka z INR.

(7) Za potrebe davčnih postopkov ponudnik INR hrani evidenco iz prejšnjega odstavka tega člena v obdobju in na način, kot je določeno za hrambo dokumentacije v zakonu, ki ureja davčni postopek, za potrebe nadzora s strani Agencije pa najmanj pet let po zaprtju INR, po tem roku pa se podatki arhivirajo in hranijo v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo in arhive.

(8) Ponudnik INR mora podatke iz evidence iz šestega odstavka tega člena na zahtevo posredovati imetniku INR, ne glede na to, ali ima imetnik pri ponudniku še odprt INR v času, ko je podana zahteva.

(9) Ponudnik INR imetniku INR zaračunava stroške in nadomestila, povezana z vodenjem INR in vzdrževanjem stanj enkrat letno za preteklo leto. Ponudnik INR mora zagotoviti predhodno razkritje vseh pričakovanih stroškov in nadomestil pred izvedbo transakcije ali začetkom uporabe storitve ter vsaj enkrat letno seznaniti imetnika INR s stanjem sredstev na INR in poročilom o dejanskih stroških, ki jih je plačal, skupaj z njihovim vplivom na donosnost naložb. Kadar ponudnik INR za imetnika INR upravlja INR na način, da zanj opravlja storitev gospodarjenja s finančnimi instrumenti, mora imetnika INR s stanjem sredstev na INR in poročilom o dejanskih stroških, ki jih je plačal, skupaj z njihovim vplivom na donosnost naložb, seznanjati v skladu s 60. členom Delegirane uredbe 2017/565/EU.

(10) Za vrednotenje finančnih instrumentov pri poročanju o stanju sredstev na INR iz prejšnjega odstavka se uporabljajo pravila vrednotenja iz enajstega in dvanajstega odstavka 7. člena tega zakona.

(11) Posredovanje podatkov imetniku INR na podlagi osmega in devetega odstavka tega člena v elektronski obliki je brezplačno.

(12) V času mirovanja INR ali v času, ko na INR ni sredstev, ponudnik INR imetniku INR ne sme zaračunati nobenih stroškov ali nadomestil, povezanih z upravljanjem ali vzdrževanjem INR.

(13) Ponudnik INR, ki je Agencijo v skladu s 1. točko petega odstavka 12. člena tega zakona obvestil o prijavi prenehanja družbe za vpis v sodni register oziroma objavi oklica o začetku stečajnega postopka, od prijave oziroma objave oklica dalje ne sme sklepati pogodb o INR.

15. člen

(register ponudnikov INR)

(1) Agencija vzpostavi, vodi in vzdržuje register ponudnikov INR, ki je enotna informatizirana zbirka podatkov o ponudnikih INR (v nadaljnjem besedilu: register ponudnikov INR).

(2) Oseba, ki Agenciji posreduje vlogo za vpis v register ponudnikov INR, se vpiše v register ponudnikov INR, če:

1. izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 14. člena tega zakona in
2. je Agencija izdala odločbo o vpisu osebe v register ponudnikov INR.

(3) Oseba, ki Agenciji posreduje vlogo za vpis v register ponudnikov INR, mora v vlogi navesti svojo davčno številko. Če osebi davčna številka v Republiki Sloveniji še ni bila dodeljena, jo mora pridobiti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo.

(4) Oseba s sedežem v drugi državi članici, ki zahteva vpis v register ponudnikov INR, mora v svoji vlogi:

1. dokazati vzpostavljen informacijski sistem za vodenje evidenc, poročanje in elektronsko izmenjavo podatkov z Agencijo;
2. imenovati pooblaščenca za vročitve v Republiki Sloveniji; in
3. se pisno zavezati, da bo zagotavljala pregled dokumentacije za potrebe nadzora.

(5) Agencija o zahtevi za vpis v register ponudnikov INR odloči z odločbo po postopku odločanja o izdaji dovoljenja po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov.

(6) Za namen vodenja registra ponudnikov INR, se v registru za vsakega ponudnika INR iz prvega odstavka tega člena zbira, hrani in nadalje obdeluje naslednje podatke:

1. enolično identifikacijo, ki jo predstavlja LEI številka osebe, ki je zahtevala vpis v register,

2. davčno številko ponudnika INR,
3. firmo in sedež pravne osebe,
4. informacijo o investicijskih storitvah, za katere je ponudnik INR pridobil dovoljenje pristojnega organa ter na podlagi katerih lahko ponuja storitev vodenja INR v skladu s tem zakonom,
5. datum vpisa v register ponudnikov INR,
6. datum izbrisa iz registra ponudnikov INR in
7. podatki o prijavi prenehanja družbe za vpis v sodni register oziroma objavi oklica o začetku stečajnega postopka iz 1. točke petega odstavka 12. člena tega zakona

(7) Agencija omogoča javno dostopnost registra ponudnikov INR.

(8) Ponudnik INR pisno obvesti Agencijo o dejstvu, da ne izpolnjuje več pogojev za vpis v register oziroma da je prenehal z opravljanjem storitev, povezanih z vodenjem INR, najkasneje naslednji delovni dan po dnevu nastopa dejstva neizpolnjevanja pogojev oziroma prenehanja opravljanja storitev.

(9) Agencija z odločbo izbrši osebo iz registra ponudnikov INR:

1. na podlagi obvestila iz prejšnjega odstavka,
2. če v postopku nadzora nad poslovanjem v zvezi z INR in ponudnikom INR po tem delu zakona ugotovi, da ponudnik INR ne izpolnjuje več pogojev za vpis v register,
3. če ponudnik INR v postopku nadzora nad poslovanjem v zvezi z INR ne sodeluje, zlasti, če v določenem roku ne posreduje zahtevanih informacij, dokumentacije ali drugih podatkov, potrebnih za izvedbo nadzora, podaja nepopolne, zavajajoče ali napačne podatke, onemogoča vpogled v poslovne knjige, evidence ali druge relevantne dokumente,
4. če v postopku nadzora nad poslovanjem v zvezi z INR in ponudnikom INR po tem delu zakona ugotovi, da je ponudnik INR:
 - a) storil hujši prekršek iz 18. člena tega zakona ali
 - b) v obdobju 24 mesecev najmanj trikrat storil prekršek iz drugega odstavka 17. člena tega zakona,
5. na podlagi obvestila Finančne uprave Republike Slovenije o tem, da je ponudnik INR storil prekršek po zakonu, ki ureja davčni postopek, katerega narava je posebno huda, ali informacije o tem, da je sodišče ponudnika INR ali odgovorno osebo ponudnika pravnomočno spoznalo za krivega kaznivega dejanja v zvezi z davki.

(10) Zoper odločbo Agencije glede vpisa osebe v register ponudnikov INR iz tretjega odstavka tega člena ali odločbo Agencije glede izbrisa ponudnika INR iz registra ponudnikov INR iz prejšnjega odstavka tega člena ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

(11) Agencija o vpisih in izbrisih iz registra ponudnikov INR redno obvešča Finančno upravo Republike Slovenije v treh delovnih dneh po nastanku spremembe.

16. člen (nadzor)

(1) Agencija je pristojna za izvajanje nadzora nad poslovanjem v zvezi z INR in ponudniki INR po tem delu zakona.

(2) Za nadzor iz prejšnjega odstavka se uporabljajo predpisi, ki urejajo trg finančnih instrumentov razen, če ta zakon ne določa drugače.

(3) Za izvajanje nalog po tem zakonu Agencija zaračunava takse in nadomestila v skladu s svojo tarifo.

17. člen (kršitve tega dela zakona)

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če ponuja ali opravlja storitve vodenja INR in ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka 14. člena tega zakona.

- (2) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje ponudnik INR, če:
1. ne zavrne vplačila na INR v skladu s petim odstavkom 5. člena tega zakona;
 2. izplača sredstva INR v nasprotju s prvim, drugim in tretjim odstavkom 6. člena tega zakona;
 3. ne upošteva omejitev glede finančnih instrumentov na INR in njihovega prenosa, kot so določene v 7. členu tega zakona;
 4. ne proda finančnih instrumentov na INR v skladu s devetim odstavkom 7. člena, petim odstavkom 9. člena, tretjim odstavkom 11. člena in desetim odstavkom 12. člena tega zakona;
 5. pogodba o INR ne vsebuje vsebin iz četrtega odstavka 8. člena tega zakona ali vsebuje določbe, ki niso skladne s tem zakonom;
 6. pred sklenitvijo pogodbe o INR ne seznani fizičnih oseb, kot je določeno v sedmem odstavku 8. člena tega zakona;
 7. na svoji spletni strani ne zagotavlja pravilno izračunanih in prikazanih tipskih primerov stroškov ali jih ne zagotavlja v predpisani obliki, kot je določeno s podzakonskim aktom Agencije iz osmega odstavka 8. člena tega zakona;
 8. ne odpove pogodbe o INR v primerih, ki so navedeni v drugem odstavku 9. člena;
 9. sprejme vplačila, omogoči ali izvede trgovanje s finančnimi instrumenti v nasprotju z drugim odstavkom 10. člena ali dvanajstim odstavkom 12. člena tega zakona;
 10. uveljavlja pravico zavarovanja na sredstvih INR v nasprotju s prvim in drugim odstavkom 11. člena tega zakona;
 11. ne obvesti imetnikov INR, kot je določeno v četrtem in 2. točki petega odstavka 12. člena tega zakona;
 12. ne izvede prenosa sredstev in informacij glede INR v skladu s sedmim odstavkom 12. člena tega zakona; ponuja odprtje INR v paketu z drugim produktom ali storitvijo v nasprotju z drugim odstavkom 14. člena tega zakona;
 13. daje posojila imetnikom INR v nasprotju s tretjim odstavkom 14. člena tega zakona;
 14. ne vzpostavi in vzdržuje posebne evidence sredstev INR v skladu s šestim odstavkom 14. člena tega zakona;
 15. ne pošlje podatkov iz evidence iz šestega odstavka 14. člena tega zakona na zahtevo imetnika INR v skladu z osmim odstavkom 14. člena tega zakona;
 16. zaračuna letne stroške in nadomestila v nasprotju z devetim odstavkom 14. člena tega zakona;
 17. zaračuna stroške in nadomestila v času mirovanja INR v nasprotju z enajstim in dvanajstim odstavkom 14. člena tega zakona;
 18. sklene pogodbo o INR po tem, ko je Agencijo obvestil o prijavi prenehanja družbe za vpis v sodni register oziroma o objavi oklica o začetku stečajnega postopka, v nasprotju z trinajstim odstavkom 14. člena tega zakona.
- (3) Z globo od 2.500 do 10.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba ponudnika INR, če stori prekršek iz prvega ali drugega odstavka tega člena.

18. člen **(hujše kršitve tega dela zakona)**

- (1) Z globo od 100.000 do 750.000 eurov se za hujši prekršek kaznuje ponudnik INR, če:
1. vsaj trikrat v obdobju 12 mesecev krši pravila o vplačilih in omejitvah iz 5. člena tega zakona;
 2. vsaj trikrat v obdobju 12 mesecev krši pravila o dovoljenih finančnih instrumentih iz 7. člena tega zakona;
 3. omogoči odprtje INR osebi, ki že ima odprt INR pri drugem ponudniku INR razen v primeru prenosa INR na novega ponudnika INR v skladu z 12. členom tega zakona;
 4. ne izvede prenosa sredstev in informacij na novega ponudnika INR v skladu z 12. členom tega zakona, zaradi česar so ogrožena sredstva imetnikov INR;
 5. ne zagotovi ločenega vodenja sredstev imetnika INR od drugega premoženja tega imetnika INR ali drugih strank ponudnika INR tako, da krši četrty odstavek 14. člena tega zakona;
 6. ne vzpostavi ali ne vzdržuje ustreznega informacijskega sistema iz petega odstavka 14. člena tega zakona, zaradi česar je onemogočeno pravilno delovanje INR ali izpolnjevanje davčnih obveznosti;
 7. posreduje napačne ali zavajajoče podatke v evidenco INR iz šestega odstavka 14. člena tega zakona;
 8. nadaljuje s sklepanjem novih pogodb o INR po tem, ko je bil z odločbo Agencije izbrisan iz registra ponudnikov tako kot je določeno v devetem odstavku 15. člena tega zakona.

(2) Če se ponudnik INR po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, se kaznuje z globo od 300.000 do 1.500.000 eurov.

(3) Z globo od 7.500 do 30.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba ponudnika INR, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

19. člen **(prekrškovni organ)**

Prekrškovni organ, ki vodi postopke in odloča o prekrških iz tega zakona je Agencija.

20. člen **(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)**

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem prekrškovnem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od zneska najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

III. DEL **SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ZAKONOV**

I. Zakon o dohodnini

21. člen

V Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22 in 104/24) se za 14. členom doda nov, 14.a člen, ki se glasi:

»14.a člen
(vir dohodka z individualnega naložbenega računa)

Dohodek z individualnega naložbenega računa (v nadaljnjem besedilu: INR) po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune, ima vir v Sloveniji.«.

22. člen

V 80. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Dohodek iz kapitala po tem poglavju vključuje:

1. obresti,
2. dividende,
3. dobiček iz kapitala in,
4. dohodek z INR.«.

23. člen

V 81. členu se doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Ne glede na druge odstavke tega člena se obresti, dosežene na podlagi sredstev INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune, obdavčijo, kot je določeno v poglavju 6.4. Dohodek z INR.«.

24. člen

V 88. členu se v prvem odstavku na koncu doda stavek, ki se glasi:

»Za dan pridobitve iz prejšnjega stavka se za diskontiran dolžniški vrednostni papir, pridobljen s prenosom z INR v skladu z zakonom, ki ureja individualne naložbene račune, šteje datum prenosa na trgovalni račun.«.

25. člen

V 90. členu se za četrtim odstavkom doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ne glede na druge odstavke tega člena se dividende, dosežene na podlagi sredstev INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune, obdavčijo, kot je določeno v poglavju 6.4. Dohodek z INR.«.

Dosedanja peti in šesti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

26. člen

V 92. členu za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, se doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Ne glede na prejšnji odstavek se dobiček iz kapitala iz 2. in 3. točke 93. člena tega zakona, dosežen z odsvojitvijo kapitala z INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune, , obdavči, kot je določeno v poglavju 6.4. Dohodek z INR.«.

27. člen

V 98. členu se za desetim odstavkom doda nov, enajsti odstavek, ki se glasi:

»(11) Ne glede na prvi odstavek tega člena se, kadar je zavezanec pridobil kapital s prenosom finančnih instrumentov z INR na svoj trgovalni račun v skladu z zakonom, ki ureja individualne naložbene račune, za nabavno vrednost kapitala šteje vrednost tega kapitala, upoštevana pri izračunu dohodka z INR.«.

28. člen

V 101. členu se za šestim odstavkom doda nov, sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Ne glede na prvi odstavek tega člena se, kadar je zavezanec pridobil kapital s prenosom finančnih instrumentov z INR na svoj trgovalni račun v skladu z zakonom, ki ureja individualne naložbene račune, za čas pridobitve kapitala šteje datum prenosa na trgovalni račun.«.

29. člen

Za 104. členom se dodajo naslov novega 6.4. poglavja ter novi, 104.a, 104.b, 104.c in 104.č členi, ki se glasijo:

»6.4. Dohodek z INR

104.a člen (dohodek z INR)

(1) Dohodek po tem poglavju zakona je donos, dosežen s sredstvi INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune.

(2) Ne glede na 15. člen tega zakona je dohodek po tem poglavju zakona dosežen, ko je opravljeno izplačilo z INR v skladu z zakonom, ki ureja individualne naložbene račune.

(3) Šteje se, da je dohodek imetnika INR po tem poglavju zakona dohodek z INR imetnika INR tudi, kadar je izplačan drugi osebi, ki je upravičena do izplačila z INR na podlagi zakona.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se šteje, da je dohodek z INR, ki je zaradi smrti imetnika INR izplačan dediču, volilojemalcu ali osebi, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, dohodek z INR dediča, volilojemalca ali osebe, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju.

(5) Tuji davek od dohodka, doseženega na podlagi sredstev INR, vrnjen zavezancu, a ne na INR, se šteje za izplačilo dohodka z INR.

(6) Zavezanec o vračilu iz prejšnjega odstavka obvesti ponudnika INR in davčni organ, kot je določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek. Znesek tako vrnjenega tujega davka se šteje za izplačan z INR naslednji dan po dnevu, ko ponudnik INR prejme obvestilo zavezanca.

(7) Dohodek po tem poglavju zakona se ne šteje za izplačan, če zavezanec prenese INR na drugega ponudnika v skladu z zakonom, ki ureja individualne naložbene račune.

104.b člen (oprostitev)

Dohodnine se ne plača pri prvem izplačilu z INR, ki je opravljeno po preteku najmanj 15 let od dne odprtja INR, če v obdobju pred tem ni prišlo do izplačila z INR, in pri izplačilu z INR, ki je opravljeno najmanj 15 let po zadnjem predhodnem izplačilu z INR. Za namene izvajanja tega člena se vračilo tujega davka iz petega odstavka 104.a člena tega zakona ne šteje za izplačilo dohodka z INR.

Ne glede na prejšnji odstavek se v primeru izplačila iz INR zaradi smrti imetnika, dohodnine ne plača, če v 15 letih do dneva smrti imetnika INR ni bilo izplačila z INR.

104.c člen (davčna osnova)

(1) Davčna osnova je izplačan donos. Donos je pozitivna razlika med vrednostjo sredstev na INR na dan nastanka davčne obveznosti in zneskom vplačil na dan nastanka davčne obveznosti. Izplačilo z INR, ki presega donos, predstavlja vračilo vplačil.

(2) Vrednost sredstev na INR je seštevek denarnih sredstev na INR in vrednosti drugih sredstev na INR po primerljivih tržnih cenah. Pri določanju primerljivih tržnih cen drugih sredstev na INR se sklenjeni posli nakupa in prodaje upoštevajo, kot da so bili poravnani na dan sklenitve posla.

(3) Znesek vplačil na dan nastanka davčne obveznosti je seštevek vseh vplačil denarnih sredstev na INR in vrednosti vplačil drugih sredstev na INR po primerljivih tržnih cenah do dneva nastanka davčne obveznosti, zmanjšan za izplačila z INR do dneva nastanka davčne obveznosti, ki predstavljajo vračilo vplačil.

(4) Za izplačilo z INR se šteje izplačilo, kot je opredeljeno v zakonu, ki ureja individualne naložbene račune. Znesek izplačila predstavlja izplačilo denarnih sredstev z INR ali znesek izplačil drugih sredstev z INR, ki so bila prenesena z INR, po primerljivih tržnih cenah.

104.č člen (posebna pravila)

(1) Primerljiva tržna cena posameznega finančnega instrumenta na INR, sprejetega v trgovanje na borznem trgu v Sloveniji ali na organiziranem trgu v drugi državi, je enaka zaključni ceni finančnega instrumenta prejšnjega trgovalnega dne. Zaključna cena je enaka zadnji ceni, ki jo je finančni instrument registriral na borznem ali organiziranem trgu tekom prejšnjega dne. Če je instrument sprejet v trgovanje na borznem trgu v Sloveniji in se z njim trguje tudi na organiziranem trgu v drugi državi, se primerljiva tržna cena finančnih instrumentov določi upoštevaje zaključno ceno finančnega instrumenta na trgu z večjo likvidnostjo instrumenta.

(2) Pri določanju primerljive tržne cene posameznega finančnega instrumenta na INR, s katerim se trguje v večstranskem sistemu trgovanja, se smiselno uporabljajo določbe prejšnjega odstavka. Če zaključna cena finančnega instrumenta prejšnjega trgovalnega dne ni na voljo, se primerljiva tržna cena posameznega finančnega instrumenta na INR določi z upoštevanje ustrezne referenčne cene finančnega instrumenta.

(3) Primerljiva tržna cena posamezne enote kolektivnega naložbenega podjetja za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje na INR se določi upoštevaje zadnjo objavljeno vrednost enote premoženja kolektivnega naložbenega podjetja.

(4) Primerljiva tržna cena posameznega finančnega instrumenta, ki ni finančni instrument iz prvega do tretjega odstavka tega člena se določi v skladu z dvanajstim odstavkom 7. člena zakona, ki ureja individualne naložbene račune.

(5) Primerljiva tržna cena finančnega instrumenta na INR ter denarna sredstva na INR v tuji valuti se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan izplačila z INR.

(6) Tuji davek od dohodka, vrnjen v tuji valuti zavezancu, a ne na INR, se preračuna v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan prejema vračila.

(7) Dohodki, doseženi na podlagi sredstev na INR v času mirovanja INR ali po zaprtju INR, se obdavčijo tako, kot da niso bili doseženi na podlagi sredstev na INR.

(8) Če so ob prenehanju rezidentskega statusa imetnika INR na INR sredstva, se šteje, da je dohodek iz sredstev INR imetnik INR dosegel kot rezident Slovenije.«.

30. člen

V 105. členu se za četrtem odstavkom doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ne glede na druge odstavke tega člena se drugi dohodki, doseženi na podlagi sredstev na INR, obdavčijo, kot je določeno v poglavju 6.4. Dohodek z INR.«.

31. člen

V 132. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Od dohodka iz kapitala iz 1. do 3. točke prvega odstavka 80. člena tega zakona se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami poglavij III.6.1 do III.6.3 tega zakona, po stopnji 25 % in se šteje kot dokončen davek.«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Od dohodka iz kapitala iz 4. točke prvega odstavka 80. člena tega zakona se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.6.4 poglavja tega zakona, po stopnji 15 % in se šteje kot dokončen davek.«.

32. člen

Za 135. členom se doda nov, a135.a člen, ki se glasi:

»a135.a člen
(izračun in plačilo dohodnine od dohodka z INR)

(1) Dohodnina od dohodka z INR se izračuna in plača v rokih in na način, določen s tem zakonom in z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(2) Izračun dohodnine od dohodka z INR se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem. Izračun dohodnine z davčnim odtegljajem je zavezan opraviti ponudnik INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune.

(3) Plačilo dohodnine od dohodka z INR se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem. Plačilo dohodnine z davčnim odtegljajem je zavezan opraviti ponudnik INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune.«.

33. člen

V 136. členu se za četrtrim odstavkom doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Za tuje dohodke iz prvega odstavka tega člena se ne štejejo dohodki, vključeni v donos INR iz drugega stavka prvega odstavka 104.b člena tega zakona.«.

II. Zakon o davčnem postopku

34. člen

V Zakonu o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 100/24) se za 58. členom doda nov, 58.a člen, ki se glasi:

»58.a člen
(ponudnik INR kot plačnik davka)

Za plačnika davka se šteje tudi ponudnik INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune, ki ni plačnik davka po 58. členu tega zakona.«.

35. člen

V 325. členu se za enajstim odstavkom dodata nova, dvanajsti in trinajsti odstavek, ki se glasita:

»(12) Ne glede na prejšnje odstavke tega člena dohodnino od dohodka z INR izračuna ponudnik INR kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja. Ponudnik INR mora davčni odtegljaj izračunati in odtegniti hkrati z obračunom dohodka z INR, plačati pa najpozneje v petih dneh od izplačila dohodka.

(13) V primeru prenosa finančnih instrumentov z INR na trgovalni račun, ko na INR ni dovolj denarnih sredstev davčnega zavezanca za plačilo davčnega odtegljaja, ponudnik INR ob prenosu finančnih instrumentov z INR na trgovalni račun zadrži del finančnih instrumentov, ki ob prenosu skupaj z denarnimi sredstvi zadostujejo za celotno plačilo davčnega odtegljaja od dohodka z INR in jih proda, pri čemer ima davčni zavezanec pravico odločiti, kateri finančni instrumenti se zadržijo.«.

36. člen

Za 329.b členom se doda nov, 329.c člen, ki se glasi:

»329.c člen

(obveščanje o vračilu tuje dohodnine imetniku INR)

(1) Če se imetniku INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune, vrne tuji davek od dohodka, a ne na INR, mora imetnik INR o vračilu pisno obvestiti ponudnika INR in davčni organ v sedmih dneh od prejema vračila. V obvestilu mora navesti osebne in druge podatke, ki omogočajo njegovo identifikacijo ter identifikacijo INR, podatke o dohodku, od katerega je bil plačan tuji davek, znesku vrnjenega tujega davka in času vračila.

(2) Podatke, ki jih mora imetnik INR navesti v pisnem obvestilu iz prejšnjega odstavka, določi minister, pristojen za finance.«.

37. člen

335. člen se spremeni tako, da se glasi:

»335. člen

(davčni odtegljaj)

Davčni odtegljaj je dohodnina, ki jo je v skladu s 1. točko prvega odstavka 325. člena tega zakona dolžan izračunati, odtegniti in plačati plačnik davka za davčnega zavezanca od obresti, dividend ali dohodka iz oddajanja premoženja v najem ter ponudnik INR od dohodka z INR, od katerih se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, in s tem zakonom plačuje dohodnina z davčnim odtegljajem.«.

38. člen

Za 338. členom se doda nov, 338.a člen, ki se glasi:

»338.a člen

(avtomatično dajanje podatkov ponudnikov INR)

(1) Ponudnik INR mora davčnemu organu dostaviti podatke, potrebne za identifikacijo imetnikov INR, INR in ponudnika INR.

(2) Ponudnik INR za vsakega imetnika INR dostavi naslednje podatke:

- a) osebno ime,
- b) datum rojstva,

- c) davčna številka,
- č) številka INR,
- d) datum sklenitve pogodbe o INR,
- e) datum sklenitve pogodbe o INR zaradi prenosa INR z drugega ponudnika INR,
- f) datum začetka mirovanja INR,
- g) datumu prenehanja pogodbe o INR,
- h) datum prenehanja pogodbe zaradi prenosa INR na drugega ponudnika INR,
- i) zneski vplačil na INR v davčnem letu po datumih vplačil (ločeno po vrsti vplačil),
- j) stanje seštevka vseh vplačil na INR po stanju na dan 31. decembra davčnega leta,
- k) zneski izplačil z INR v davčnem letu po datumih izplačil,
- l) vrednost sredstev na INR na dan vsakega izplačila,
- m) stanje vplačil na INR na dan vsakega izplačila.

(3) Ponudniki INR morajo podatke iz tega člena dostaviti davčnemu organu do 31. januarja tekočega davčnega leta za preteklo davčno leto.«.

39. člen

V 394. členu se na koncu 7. točke pika nadomesti s podpičjem in doda nova, 8. točka, ki se glasi:

»8. ne obvesti davčnega organa pisno o vračilu tujega davka od dohodka, ki se ne vrne na INR, ali ga ne obvesti v predpisanem roku (prvi odstavek 329.c člena).«.

40. člen

V 397. členu se v prvem odstavku v 6. točki besedilo »prvi, tretji in četrti odstavek 325. člena« nadomesti z besedilom »prvi, četrti in dvanajsti odstavek 325. člena«.

V 33. točki se za besedilom »338. člen« dodata vejica in besedilo »338.a člen«.

III. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev

41. člen

V Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1, 76/23 – ZŠolPre-1B in 122/23 – ZŠtip-1C) se v 51. členu na koncu drugega odstavka podpičje nadomesti z vejico ter doda nova, 29. točka, ki se glasi:

"29. ponudnikov individualnih naložbenih računov po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune - podatke iz posebne evidence sredstev INR o imetniku individualnega naložbenega računa ter o sredstvih na tem računu.«.

IV. DEL

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

42. člen

(vplačilo v obliki delnic ZSPVZZ)

(1) Ne glede na četrty in peti odstavek 5. člena tega zakona lahko imetnik INR vplačilo na INR opravi v obliki delnic, ki jih je pridobil kot upravičenec do deleža pri preoblikovanju Vzajemne d.v.z. v delniško družbo po Zakonu o statusnem preoblikovanju vzajemne zdravstvene zavarovalnice d.v.z. (Uradni list RS, št. 131/23; v nadaljnjem besedilu: ZSPVZZ). Vplačilo se mora opraviti v roku za prevzem delnic, ki jih fiduciarno hrani Centralna klirinško depotna družba. Za te delnice se ne uporablja drugi odstavek 23. člena ZSPVZZ.

(2) Znesek vplačila na INR, opravljenega v obliki delnic, ki jih je zavezanec pridobil na INR kot upravičenec do deleža pri preoblikovanju Vzajemne d.v.z. v delniško družbo po ZSPVZZ, je enak nominalni vrednosti delnic, če v času vplačila na INR delnice niso sprejete v trgovanje na borznem trgu. Če so v času vplačila na INR delnice sprejete v trgovanje na borznem trgu, se znesek vplačila na INR določi upoštevaje zaključno ceno delnice prejšnjega trgovalnega dne.

(3) Primerljiva tržna cena delnice, ki jo je zavezanec pridobil na INR kot upravičenec do deleža pri preoblikovanju Vzajemne d.v.z. v delniško družbo po ZSPVZZ, je v primeru, če v času določanja primerljive tržne cene delnice delnica ni sprejeta v trgovanje na borznem trgu, enaka nominalni vrednosti delnice. Če je v času določanja primerljive tržne cene delnica sprejeta v trgovanje na borznem trgu, se primerljiva tržna cena delnice določi v skladu s prvim odstavkom novega 104.d člena zakona, ki ureja dohodnino.

43. člen **(izdaja predpisov)**

Agencija izda podzakonski akt iz osmega odstavka 8. člena tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

44. člen **(začetek veljavnosti in uporabe)**

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne devet mesecev po uveljavitvi.

III. OBRAZLOŽITEV

V I. delu zakona je opredeljen namen in vsebina zakona.

K 1. členu:

Predlog zakon ureja individualne naložbene račune (INR), ki predstavljajo nov pristop k spodbujanju varčevanja in naložb v Sloveniji. Gre za posebne račune, namenjene dolgoročnim naložbam v finančne instrumente, kot so delnice, obveznice, delnice investicijskega sklada, s katerim se trguje na mestu trgovanja (ETF) in enote kolektivnega naložbenega podjetja za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje (v nadaljnjem besedilu: KNPVP), ki izpolnjujejo pogoje trženja v Republiki Sloveniji skladno z zakonom, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje.

Prvi odstavek določa tri glavna področja, ki jih ureja zakon:

- značilnosti INR ter pogoje in način opravljanja storitev vodenja INR,
- pogoje za ponudnike INR,
- pravila delovanja Agencije za trg vrednostnih papirjev (v nadaljevanju: Agencija) pri izvrševanju pooblastil po tem zakonu.

Jasna opredelitev področij, ki jih zakon ureja, zagotavlja, da so vsi udeleženci na trgu (ponudniki INR, imetniki INR, nadzornik in Finančna uprava Republike Slovenije) seznanjeni s svojimi pravicami in obveznostmi. Ureditev navedenih področij prispeva k pravni varnosti. Le s celovito in jasno opredelitvijo navedenih področij zakon zagotavlja, da so INR varni in učinkoviti za dolgoročno varčevanje in naložbe.

Drugi odstavek določa namen zakona, ki je vzpodbuditi dolgoročnejša vlaganja denarnih prihrankov fizičnih oseb na kapitalski trg in krepitev razvoja trga kapitala v Sloveniji. Ta namen se uresničuje preko celovite ureditve, ki vključuje tako pogoje za odprtje in vodenje INR kot tudi ustrezne davčne spodbude.

Tretji odstavek navaja, da zakon za doseganje svojega namena spreminja in dopolnjuje tudi določbe Zakona o dohodnini, Zakona o davčnem postopku in Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Povezava z davčno zakonodajo je nujno potrebna, saj je primerna davčna obravnava sredstev na INR eden od pomembnih dejavnikov, ki lahko pritegnejo varčevalce k dolgoročnejšemu vlaganju. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je potrebno dopolniti z namenom, da se določi posebno zakonsko podlago za dajanje podatkov o premoženju oziroma sredstvih na INR MDDSZ in centrom za socialno delo, s strani ponudnikov INR, v okviru posebne evidence INR, ki jo bo posamezni ponudnik INR vzpostavil z namenom, da bo MDDSZ in centrom za socialno delo v celoti omogočeno, da poleg podatkov o dohodku z INR, pridobijo tudi vse dejansko potrebne podatke za ugotovitev premoženjskega stanja oziroma sredstev na INR njihovih upravičencev.

Tovrsten način normiranja je v obravnavanem primeru utemeljen z vidika načela ekonomičnosti in sorazmernosti, saj omogoča učinkovito in pravočasno uveljavitev potrebnih sprememb, ne da bi se pri tem nesorazmerno obremenjeval zakonodajni postopek. Strogo formalistično vztrajanje pri ločenih novelah za vsak posamezen zakon bi v konkretni situaciji pomenilo podvajanje postopkov, nepotrebno podaljševanje zakonodajnega procesa ter povečano administrativno breme, kar ne bi bilo skladno z načelom ekonomičnosti. Ob tem je treba poudariti, da tak način normiranja ne vpliva na jasnost in določnost predpisov, saj bodo spremembe, enako kot vsaka druga zakonska določba, objavljene v Uradnem listu RS in postale sestavni del zakonov, ki jih spreminjajo, s čimer se v celoti zagotavlja njihova dostopnost in pravna predvidljivost. Pomembno je izpostaviti, da gre v tem primeru za izjemo od splošnega pravila priprave novel Zakona o dohodnini in Zakona o davčnem postopku, ki je utemeljena z vsebinsko povezanostjo predlaganih sprememb s predmetnim predlogom zakona. S tem se zagotavlja usklajeno in celovito urejanje pravnega reda, pri čemer je bil vsak vidik normativne ustreznosti skrbno preučen. Pri tem je bil poseben poudarek na tem, da

predlagani način ne posega v sistemsko logiko pravnega reda, temveč se s hkratno obravnavo povezanih zakonov preprečuje pravna neskladnost in zagotavlja koherentnost normativne ureditve.

INR predstavljajo nov pristop k spodbujanju varčevanja in naložb v Sloveniji in prinaša številne prednosti tako za posameznike kot za gospodarstvo kot celoto.

Ena od ključnih prednosti INR je, da spodbujajo pretok denarja iz nizko-donosnih depozitov v bolj donosne naložbe na kapitalskem trgu. To pomeni, da se več denarja usmeri v podjetja, kar omogoča njihovo rast, razvoj novih izdelkov in storitev ter s tem ustvarjanje novih delovnih mest. Poleg tega INR omogočajo varčevalcem, da razpršijo svoje naložbe in tako zmanjšajo tveganje. To je še posebej pomembno za dolgoročno varčevanje, saj omogoča stabilnejše donose.

Čeprav INR spodbujajo dolgoročno varčevanje in investiranje, je pomembno poudariti, da so naložbe na kapitalskih trgih povezane z določeno mero tveganja. Vrednost naložb se lahko spreminja, kar pomeni, da lahko vlagatelji v določenih obdobjih tudi izgubijo del vloženih sredstev. Tveganja so odvisna od številnih dejavnikov, kot so vrsta naložb, časovni horizont naložb in splošne razmere na finančnih trgih. Kljub temu lahko vlagatelji z diverzifikacijo svojega portfelja in dolgoročnim pristopom k naložbam znatno zmanjšajo tveganje in povečajo možnosti za doseganje svojih finančnih ciljev.

Zaradi finančnih tveganj in tveganj zlorab so INR podvrženi strogi pravni ureditvi, ki zagotavlja visoko stopnjo varstva njihovih imetnikov. Za INR se uporabljajo vsi EU ter slovenski predpisi s področja finančnih trgov, razen kjer ta zakon določa drugače. Ta zakon vsebuje dodatne zahteve, ki krepijo varstvo imetnikov INR in omogočajo manj obremenjujoče administrativne davčne obremenitve.

Druga pomembna prednost INR je, da spodbujajo finančno pismenost. Ko ljudje odprejo INR in začnejo aktivno upravljati svoje naložbe, se neizogibno začnejo zanimati za kapitalske trge in se učijo o različnih finančnih instrumentih. To je ključno za sprejemanje bolj informiranih finančnih odločitev in za dolgoročno finančno stabilnost. Poleg tega INR prispevajo k stabilnosti finančnega sistema, saj zmanjšujejo odvisnost od bančnega sistema in spodbujajo razvoj bolj razvitega kapitalskega trga.

Z ustrezno podporo lahko INR postanejo ključni element slovenskega finančnega sistema in pripomorejo k dolgoročni gospodarski rasti in blaginji.

II. del zakona vsebuje določbe, s katerimi se ureja ureditev individualnih naložbenih računov

K 2. členu:

Opredelitev izrazov ima ključno vlogo pri ustvarjanju jasnega in doslednega pravnega okvira za INR. Izrazi v tem delu zakona imajo enak pomen kot v splošni zakonodaji o finančnih instrumentih, saj se pri finančnih izrazih ta člen sklicuje na opredelitve iz zakona, ki ureja trg finančnih instrumentov. Povezava z mednarodno uveljavljenimi izrazi na področju trga finančnih instrumentov olajša primerjavo slovenskega sistema INR s sistemi drugih držav.

Posebej so opredeljeni štirje ključni izrazi, specifični za ta del zakona: INR kot poseben trgovalni račun, imetnik INR, ponudnik INR ter sredstva INR. V tem zakonu uporabljeni izrazi se nanašajo na INR, ki je poseben račun namenjen spodbujanju vlaganj denarnih prihrankov fizičnih oseb v finančne instrumente pod pogoji, določenimi v zakonu. Gre za instrument, ki posameznikom omogoča varčevanje in investiranje v finančne trge z namenom dolgoročne rasti premoženja. Imetnik INR je fizična oseba, ki odpre takšen račun in s ponudnikom INR sklene pogodbo o njegovem vodenju, pri čemer mora izpolnjevati določene pogoje, ki zagotavljajo zakonitost in sledljivost poslovanja. Ponudnik INR je oseba, ki v skladu z zakonom ponuja storitve vodenja teh računov, kar pomeni, da ima ustrezno dovoljenje in zagotavlja skladnost poslovanja z regulativnimi zahtevami, s čimer se varuje interese imetnikov INR. Sredstva INR pa zajemajo denarna sredstva,

finančne instrumente in pravice, ki se vodijo na tem računu skladno z določbami zakona, pri čemer se lahko vlagatelji odločajo za različne oblike naložb.

V drugem odstavku se določa, da drugi izrazi, ki se uporabljajo v tem zakonu, imajo enak pomen kot izrazi v zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov, razen če iz besedila tega zakona ne izhaja drugače. Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popr., 66/19, 123/21 in 45/24; v nadaljnjem besedilu: ZTFI-1) predstavlja temeljni pravni okvir, ki ureja delovanje slovenskega trga kapitala, saj med drugim ureja organizacijo, delovanje in nadzor nad trgovanjem z različnimi finančnimi instrumenti, pogoje za vstop na trg, zagotavlja preglednost in transparentnost trga ter pravila za zaščito vlagateljev. Z ZTFI-1 so v pravni red prenesene direktive Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) s področja trga kapitala, prav tako pa zakon podrobneje ureja izvajanje nekaterih uredb EU, s čimer zagotavlja skladnost slovenskega trga finančnih instrumentov s pravnim okvirjem EU. ZTFI-1 zagotavlja pravno varnost in jasna pravila za vse udeležence na trgu finančnih instrumentov in s tem prispeva k stabilnosti in učinkovitosti finančnega sistema, krepi zaupanje vlagateljev ter omogoča boljšo integracijo slovenskega trga v širši evropski finančni prostor.

Opredeljena je tudi nevtralnost moške slovnične oblike zapisa besed, ki se uporablja nevtralnno za ženski in moški spol.

K 3. členu:

Ta določba pomeni, da se za INR, ponudnike INR in imetnike INR v največji možni meri uporabljajo enaka pravila, ki veljajo za trg finančnih instrumentov. To pomeni, da so INR vključeni v obstoječi pravni okvir.

Če ta zakon določa za INR drugačno ureditev, ki se razlikuje od splošne ureditve za finančne instrumente, potem ima prednost ureditev v tem zakonu (*lex specialis*). To je potrebno zaradi specifičnih značilnosti INR, kot je njihov dolgoročni značaj ali namen in predvidena drugačna davčna obravnava sredstev na INR. Ker so INR namenjeni vlagateljem, ki pogosto niso strokovnjaki za finančne instrumente in spodbujajo finančno vključenost, so v določenih delih tega zakona predvidene omejitve oziroma ureditev, ki še dodatno zaščitijo vlagatelje.

Člen tako ureja subsidiarno uporabo drugih predpisov za vse vidike INR in ponudnikov INR, ki niso posebej urejeni v tem zakonu. Uporabljajo se predpisi s področja trga finančnih instrumentov, kar vključuje uredbe EU s področja finančnih trgov in na njihovi podlagi izdane izvedbene in delegirane akte, ZTFI-1 in na njegovi podlagi izdane podzakonske akte ter druge predpise, ki urejajo finančne instrumente in investicijske storitve. Ta subsidiarna uporaba zajema predvsem pravila ravnanja pri opravljanju investicijskih storitev, varovanje finančnih instrumentov strank, vodenje evidenc in poročanje, upravljanje tveganj ter druga pravila varnega in skrbnega poslovanja.

Pogodbe o INR, sklenjene na daljavo, so poleg splošnih predpisov urejene tudi z določbami, ki varujejo potrošnike pri sklepanju finančnih storitev na daljavo. V skladu z novo Direktivo 2023/2673/EU, ki bo letos prenesena v Zakon o varstvu potrošnikov bodo uvedene dodatne zaščitne določbe. Med njimi je pravica potrošnika do človeškega posredovanja, ki mu omogoča, da pred sklenitvijo pogodbe ali v utemeljenih primerih po sklenitvi pridobi ustrezna pojasnila s strani človeka in ne zgolj spletnih orodij. Poleg tega se uvaja prepoved tako imenovanih temnih vzorcev, s čimer se preprečuje, da bi trgovci pri sklepanju pogodb na daljavo oblikovali spletne vmesnike na način, ki bi zavajal ali manipuliral potrošnike ter omejeval njihovo sposobnost sprejemanja svobodnih in informiranih odločitev. Dodatno varovalo predstavlja tudi obveznost trgovcev, da v določenih primerih potrošnikom pošljejo opomnik o njihovi pravici do odstopa od pogodbe, kadar so bile ključne informacije o pogodbi posredovane manj kot en dan pred njeno sklenitvijo. Ta opomnik mora biti potrošniku zagotovljen v roku enega do sedmih dni po sklenitvi pogodbe na trajnem nosilcu podatkov. Te nove določbe so namenjene večji zaščiti potrošnikov in krepitvi zaupanja v sklepanje finančnih storitev na daljavo.

K 4. členu:

Člen določa značilnosti INR. Osnovni pogoj za odprtje INR je, da je fizična oseba, ki odpre INR v Sloveniji, po zakonu, ki ureja dohodnino, zavezana za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, tako tistih z virom v Sloveniji, kot tistih z virom v tujini. INR tako lahko odpre rezident Slovenije, kot ga določa zakon, ki ureja dohodnino. Glede na to, da so po zakonu, ki ureja dohodnino, nerezidenti zavezani za plačilo dohodnine le od dohodkov z virom v Sloveniji, nerezidenti ne morejo odpreti INR. Člen izrecno prepoveduje odprtje INR za namene opravljanja dejavnosti samostojnega podjetnika posameznika ali druge dejavnosti. Navedeno pomeni, da lahko posameznik odpre INR kot fizična oseba, ne more pa ga odpreti kot samostojni podjetnik posameznik oziroma kot fizična oseba, ki opravlja dejavnost.

Ena oseba lahko odpre INR samo enkrat in ima lahko odprt samo en INR, razen ko gre za prenos INR na drugega ponudnika. V prehodnem obdobju prenosa ima imetnik INR hkrati odprta dva INR, ki pa nista operativna. Na nobenem od obeh INR v času prenosa niso dovoljene transakcije, razen tistih, ki so potrebne za prenos finančnih instrumentov. INR je strogo osebni račun, kar pomeni, da ga ni mogoče prenesti na drugo osebo in lahko ima samo enega imetnika. INR je zasnovan kot dolgoročno naložbeno orodje, ki je namenjen posameznikom in ne podjetjem. Omejitve na en račun in neprenosljivost zagotavljajo, da je sistem pregleden, varen in da se uporablja za namen, za katerega je bil zasnovan. Zahteve, da so imetniki INR davčni rezidenti, glede neprenosljivosti in enkratnega odprtja enega INR so povezane s predvideno davčno ureditvijo sredstev na INR. Predvideva se, da bodo sredstva na INR deležna drugačne davčne obravnave, kot sedaj ureja splošna davčna zakonodaja za finančne instrumente. Drugačno davčno obravnavo sredstev na INR je operativno možno izvesti le, če se predpišejo dodatne omejitve glede INR v primerjavi z drugimi trgovalnimi računi vrednostnih papirjev. Ureditev INR je neločljivo povezana z davčno zakonodajo in je tako treba veliko omejitev oziroma določb v tem zakonu obravnavati skozi prizmo davčnih predpisov.

Za upravljanje sredstev sta na voljo dve možnosti:

- samostojno upravljanje preko storitve borznega posredovanja (sprejemanje in posredovanje naročil ali izvrševanje naročil), kjer imetnik sam sprejema naložbene odločitve in daje naročila za nakup, kar je primerno za tiste, ki imajo ustrezno znanje, izkušnje in želijo aktivno spremljati tržne razmere ter hitro reagirati na spremembe, s čimer lahko potencialno dosežejo višje donose, a hkrati prevzemajo tudi večje tveganje ali
- prodajo finančnih instrumentov ali upravljanje s strani ponudnika preko storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti, kjer ponudnik upravlja sredstva v skladu s pooblastilom imetnika, kar vlagatelju omogoča pasivnejši pristop, saj strokovno usposobljen upravljavec v njegovem imenu sprejema naložbene odločitve na podlagi pooblastila in v okviru dogovorjene strategije, kar je posebej koristno za vlagatelje, ki nimajo časa, znanja ali volje za aktivno upravljanje svojih sredstev, saj jim to zagotavlja strokovno podporo, razpršitev tveganj in prilagajanje portfelja glede na razmere na trgu.

V primeru gospodarjenja s finančnimi instrumenti lahko ponudnik INR izvaja tudi gospodarjenje s premoženjem med kolektivnimi naložbenimi podjetji za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje. Gospodarjenje s premoženjem med kolektivnimi naložbenimi podjetji za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje omogoča ponudniku INR, da v okviru storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti aktivno upravlja strukturo naložb med različnimi skladi, kar imetniku INR zagotavlja optimalno razpršitev naložb in prilagajanje tržnim razmeram brez potrebe po samostojnem poseganju v sestavo portfelja.

K 5. členu:

Člen ureja sistem vplačil na INR z določenimi omejitvami. INR je sestavljen iz dveh podračunov: osnovnega podračuna, na katerem se lahko vlaga v vse dovoljene finančne instrumente in posebnega podračuna, na katerem se lahko vlaga izključno v finančne instrumente, ki jih izdajo družbe s sedežem v Republiki Sloveniji ali Republika Slovenija. V prvem koledarskem letu po odprtju računa znaša najvišje dovoljeno vplačilo na osnovni račun 20.000 eurov, ki jih imetnik lahko

razporedi za nakup finančnih instrumentov, katerih izdajatelji imajo sedež v EU, EGP, OECD ali v Republiki Sloveniji. V vsakem naslednjem koledarskem letu je dovoljeno vplačilo omejeno na 5.000 eurov na osnovni podračun, pri čemer je mogoče vplačati dodatnih 5.000 eurov na posebni podračun za namen nakupa finančnih instrumentov, ki jih izdajo družbe s sedežem v Republiki Sloveniji ali Republika Slovenija, torej 10.000 eurov skupaj na koledarsko leto. Skupna vsota vseh vplačil na osnovni in posebni podračun v celotnem obdobju trajanja INR ne sme preseči 150.000 eurov. Zneski, kot so letne in skupne omejitve vplačil, so skrbno izbrani. Namen določbe o omejitvah vplačil na INR je zagotoviti ravnovesje med več cilji. Po eni strani uvedba INR spodbuja dolgoročno varčevanje in naložbe na finančnih trgih, kar prispeva k rasti gospodarstva po drugi strani pa je treba zagotoviti, da davčne ugodnosti, ki jih prinaša INR, ne obremenjujejo preveč državnega proračuna. Omejitve vplačil tudi preprečujejo, da bi premožnejši posamezniki z izjemno velikimi vplačili prekomerno izkoristili davčne ugodnosti. Hkrati pa so omejitve vplačil dovolj visoke, da omogočajo in spodbudijo večino vlagateljev, da izkoristijo ugodnosti INR in začnejo nalogati na kapitalskih trgih.

Sistem dveh podračunov (osnovnega in posebnega) omogoča večjo fleksibilnost pri upravljanju sredstev in hkrati spodbuja naložbe v finančne instrumente slovenskih izdajateljev. Na osnovnem podračunu lahko imetnik INR vlaga v vse dovoljene finančne instrumente, medtem ko je posebni podračun namenjen izključno vlaganju v finančne instrumente slovenskih izdajateljev, s čimer se neposredno spodbuja razvoj domačega trga kapitala.

Določeno je tudi, da se pri ugotavljanju višine skupnih vplačil ne upoštevajo vračila vplačil, kot so opredeljena v zakonu, ki ureja dohodnino. Vračilo vplačil je izraz, ki je definiran v prvem odstavku novega 104.c člena Zakona o dohodnini (29. člen predloga zakona). Vračilo vplačil je tisti del izplačila z INR, ki presega donos. Donos je pozitivna razlika med vrednostjo sredstev na INR na dan nastanka davčne obveznosti in zneskom vplačil na dan nastanka davčne obveznosti.

Nov 104.c člen ZDoh-2 tako določa, da so izplačila za namene obdavčitve razdeljena na dva dela:

- del izplačila predstavlja izplačilo donosa (ta del je obdavčen),
- če pride do izplačila, ki presega znesek donosa sredstev INR, ta presežni del izplačila predstavlja vračilo (prejšnjih) vplačil (»vračilo glavnice«).

Kadar pride do vračila vplačil se ta del izplačila računsko upošteva pri izračunu stanja vplačil na račun za namene bodočih obdavčitev, kar določa tretji odstavek 104.c člena ZDoh-2: »Znesek vplačil na dan nastanka davčne obveznosti je seštevek vseh vplačil denarnih sredstev na INR in vrednosti vplačil drugih sredstev na INR po primerljivih tržnih cenah do dneva nastanka davčne obveznosti, zmanjšan za izplačila z INR do dneva nastanka davčne obveznosti, ki predstavljajo vračilo vplačil.«

Določa se tudi, da so vplačila dovoljena izključno v denarju (evrih), kar izključuje možnost stvarnih vplačil. To omogoča poenostavljeno sledenje transakcijam, enotno poročanje, večjo preglednost nad sredstvi ter zmanjšuje operativna tveganja, hkrati pa zagotavlja skladnost z obstoječim zakonodajnim in nadzornim okvirom, ki je primarno zasnovan v okviru evrskega območja. Takšna ureditev je tudi v interesu vlagateljev, saj pomeni večjo pravno in finančno predvidljivost, nižje stroške ter manj možnosti za nesporazume ali nejasnosti pri izvajanju posameznih transakcij. Vsa sredstva za pridobivanje finančnih instrumentov na INR lahko izvirajo le iz vplačil imetnika INR ali prilivov iz upravljanja s sredstvi na INR. Ponudnik ima zakonsko obveznost, da zavrne vsako vplačilo, ki bi preseglo katerokoli od navedenih omejitev. Člen izrecno določa, da skupna vrednost sredstev na INR ni omejena, kar pomeni, da lahko vrednost sredstev zaradi donosov preseže vsoto vplačil.

Obveznost, da se vplačila imetnika INR ter vsi denarni in nedenarni prilivi iz poslovanja s sredstvi na INR, vključno z vračili preveč plačanega tujega davka z virom izven Slovenije, takoj vknjižijo v evidenco imetnikovega INR, je ključna za zagotavljanje ažurnega, natančnega in preglednega

vodenja podatkov o stanju in gibanju sredstev na posameznem računu. Takšna evidenca omogoča učinkovito spremljanje in sledenje vsem transakcijam, kar je pomembno tako za pravilno davčno obravnavo kot za zaščito interesov vlagatelja. S sprotnim evidentiranjem se zmanjšuje tveganje za napake, omogoča se zanesljivo izvajanje nadzora, ter vlagatelju omogoča jasen vpogled v strukturo, donosnost in gibanje njegovih naložb. Poleg tega je to pomembno tudi z vidika pravne varnosti in verodostojnosti informacij, saj predstavlja osrednji vir podatkov za morebitne pravno relevantne situacije, povezane z upravljanjem sredstev na INR.

K 6. členu:

Člen ureja režim izplačil sredstev z INR. Določa upravičence do izplačil, ki so: imetnik INR v času njegovega življenja, po njegovi smrti pa dediči, volilnojerniki ali osebe, ki jih nadomestijo po predpisih o dedovanju, ter druge osebe, ki uveljavljajo pravice iz zapuščine.

Izplačila z INR se lahko izvajajo izključno v denarju, pri čemer je prenos finančnih instrumentov z INR na druge račune dovoljen le v naslednjih primerih: pri prenosu celotnega INR na drugega ponudnika INR v skladu z 12. členom zakona, v primeru mirovanja INR v skladu z 10. členom zakona in v primeru dedovanja v skladu z 11. členom zakona. S tem je zagotovljena preglednost in sledljivost vseh transakcij povezanih z INR in ohranjena celovitost sistema, z izjemo posebej urejenih situacij, kjer zakon dopušča alternativne možnosti prenosa finančnih instrumentov namesto njihove prodaje in izplačila v denarju. Omejitve izplačil na denar in omejitve prenosa finančnih instrumentov so uvedene, ker se tako omogoči enostavno in hitro izplačilo sredstev z INR in olajša obračun davka. V sklopu vzpostavitve INR je predvideno, da bodo ob izplačilu sredstev z INR ponudniki INR odvedli davčno obveznost. Imetniki INR tako ne bodo sami obračunavali in plačevali davka na sredstva na INR, temveč bo to za njih opravil ponudnik INR. Izplačan znesek imetniku INR bo neto, s čimer se za njih zmanjša administrativne obremenitve. Enako velja v primerih dovoljenih prenosov finančnih instrumentov z INR. Tudi v teh primerih velja, da mora ponudnik INR hkrati s prenosom finančnih instrumentov poravnati davčni odtegljaj. Če niso na voljo zadostna denarna sredstva, zadrži del finančnih instrumentov za namen poplačila davka.

Člen ureja tudi način poravnave stroškov in nadomestil ponudnika, ki se primarno poravnajo iz denarnih sredstev na računu. Vsa izplačila se morajo evidentirati v evidenci imetnikovega INR najkasneje prvi delovni dan po izplačilu. Za izvedbo izplačil je določen rok pet delovnih dni od prejema zahteve, pri čemer mora biti, po plačilu stroškov in nadomestil v zvezi s poslovanjem na INR v skladu s pogodbo o INR in devetim odstavkom 14. člena tega zakona, na računu dovolj denarnih sredstev za izvedbo izplačila.

V zvezi z izplačili in preverjanji stanja na INR je potrebno poudariti, da v tem delu računi INR in transakcijski računi delujejo na primerljiv način, saj v obeh primerih imetnik ne more razpolagati z več sredstvi, kot jih ima na voljo na računu. Pri transakcijskih računih je to dolgoletna uveljavljena praksa – imetnik ne more dvigniti ali prenesti več denarja, kot znaša stanje na računu (razen če ima odobren limit ali kreditni produkt). Podobno se predvideva tudi pri računih INR, kjer bo izplačilo mogoče le do višine razpoložljivih sredstev po poravnavi vseh stroškov in nadomestil, povezanih z računom. Prav tako so finančne storitve danes visoko informatizirane, kar imetnikom omogoča vpogled v stanje njihovih računov (tako transakcijskih kot trgovalnih) v skoraj realnem času. Podobno visoko raven preglednosti in dostopa pričakujemo tudi pri računih INR, saj bo digitalna infrastruktura omogočala redne posodobitve stanja in dostop do ažurnih informacij o razpoložljivih sredstvih. Informatizacija storitev bo omogočila, da bodo imetniki INR lahko preverili razpoložljivost sredstev pred oddajo zahteve za izplačilo, kar bo onemogočilo oddajanje previsokih zahtevkov. Prav tako so možne dodatne funkcionalnosti, kot so obvestila o večjih spremembah stanja ali doseženih pragih razpoložljivih sredstev, kar vlagateljem omogoča boljši nadzor. Ocenjujemo, da digitalne rešitve omogočajo večjo predvidljivost in zmanjšujejo tveganje za nesporazume glede razpoložljivosti sredstev ob izvedbi izplačil. Za osebe, ki niso vešče informatiziranih rešitev obstajajo dodatni načini obveščanja o stanju sredstev, ki vključujejo tiskane izpiske, telefonsko podporo ponudnikov INR, SMS ali glasovna sporočila. Te rešitve bodo omogočile, da bodo tudi osebe, ki ne

uporabljajo spleta ali digitalnih storitev, lahko spremljale stanje na svojem računu in imele nadzor nad razpoložljivimi sredstvi. Menimo, da zaradi prej pojasnjenih rešitev ni utemeljenega razloga za bojazen, da bi imetniki INR naleteli na nepredvidena zavrnjena izplačila ali negotovost glede razpoložljivih sredstev.

K 7. členu:

Člen natančno določa vrste finančnih instrumentov, ki so dovoljeni za vlaganje preko INR, ter pogoje za njihovo pridobivanje in trgovanje. Med dovoljene finančne instrumente spadajo: delnice, obveznice, zakladne menice ter enote premoženja ali delnice investicijskih skladov, s katerimi se trguje na mestu trgovanja (ETF) in enote kolektivnega naložbenega podjetja za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje (v nadaljnjem besedilu: KNPVP), ki izpolnjujejo pogoje trženja v Republiki Sloveniji skladno z zakonom, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje.

Za delnice, obveznice, zakladne menice ter enote premoženja ali ETF velja, da morajo biti finančni instrumenti sprejeti v trgovanje na organiziranem trgu EU, EGP ali OECD ali se z njimi trguje na MTF v državi članici EU, EGP ali OECD. KNPVP in ETF za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje iz 5. točke prejšnjega odstavka morajo v skladu s svojo naložbeno politiko vlagati v finančne instrumente izdajateljev s sedežem v državi članici EU, EGP ali OECD. Zahteva, da so finančni instrumenti sprejeti v trgovanje na organiziranem trgu EU, EGP ali OECD ali se z njimi trguje na MTF v državi članici EU, EGP ali OECD, je ključna za zagotavljanje preglednosti, varnosti in učinkovitosti finančnih trgov. S tem se ustvarja standardizirano okolje, ki omogoča lažje spremljanje transakcij, zmanjšuje tveganja in povečuje zaupanje vlagateljev. Organizirani trgi so namreč podvrženi strogim pravilom in nadzoru, kar zagotavlja večjo zaščito vlagateljev pred nepravilnostmi in manipulacijami. Posebno pomembno je, da KNPVP in ETF za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje v skladu s svojo naložbeno politiko vlagajo v finančne instrumente izdajateljev s sedežem v državi članici EU, EGP ali OECD. Ta zahteva zmanjšuje izpostavljenost tveganjem, povezanim z naložbami v manj regulirana ali manj pregledna okolja ter omogoča lažji nadzor in regulacijo naložb, kar je ključno za zaščito vlagateljev.

V primeru ETF gre le za finančne instrumente, kot so opredeljeni v 9. členu ZTFI-1 in Direktivi 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173 z dne 12.6.2014) zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. februarja 2024 o spremembi Direktive 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov (UL L 2024/790 z dne 8.3.2024).

Določajo se tudi pogoji za vlaganje na posebni podračun, pri čemer se za finančne instrumente slovenskih izdajateljev štejejo le tisti, ki jih izdajo družbe s sedežem v Republiki Sloveniji ali Republika Slovenija. Pri kolektivnih naložbenih podjetjih velja, da se štejejo za finančne instrumente slovenskih izdajateljev samo, če njihova naložbena politika določa vlaganje najmanj 80% sredstev v finančne instrumente izdajateljev s sedežem v Republiki Sloveniji, kar zagotavlja, da se spodbuja razvoj slovenskega trga kapitala.

V četrtem odstavku se ureja tudi vlaganje v okviru sklada skladov, kjer je ključno, da so takšna vlaganja omejena in regulirana z namenom zagotavljanja preglednosti in preprečevanja zlorab. V skladu s tem je dovoljeno pridobivati enote premoženja ali delnice investicijskih skladov, ki kotirajo na organiziranem trgu ali MTF ali KNPVP, katerih naložbena politika predvideva vlaganje v druge sklade oziroma KNPVP. Namen te določbe je zagotoviti, da se podskladi ne vključujejo v verižna ali posredna vlaganja v sklade, ki bi lahko vodila do nepreglednih struktur in povečanja tveganj za vlagatelje. S tem se preprečuje možnost nastanka piramidnih naložbenih shem, kjer bi posamezni skladi vlagali drug v drugega brez jasne končne izpostavljenosti, kar bi lahko vodilo v zlorabe ali izgubo nadzora nad dejanskimi naložbami. Določba torej omogoča vlaganje v druge sklade, vendar le v tiste, ki so jasno opredeljeni in nadzorovani, s čimer se varuje stabilnost sistema in interes vlagateljev.

Osnovno pravilo določa, da morajo biti finančni instrumenti, pridobljeni na INR, sprejeti v trgovanje na organiziranem trgu ali MTF. Vendar pa se v petem odstavku uvajata dve izjemi, ki omogočata pridobitev določenih finančnih instrumentov, ki niso nujno uvrščeni na te trge. Prva izjema se nanaša na delnice, izdane v postopku prve javne ponudbe (v nadaljnjem besedilu: IPO). Te delnice se lahko pridobijo na INR, če prospekt, na podlagi katerega se izvaja IPO, vsebuje namero izdajatelja ali ponudnika, da bo zahteval uvrstitev teh delnic na uradno kotacijo organiziranega trga v Sloveniji. Poleg tega mora biti ta zaveza izpolnjena v enem letu po izdaji delnic. Če se po tem obdobju izkaže, da delnice niso bile uvrščene na organizirani trg, mora ponudnik INR te delnice prodati po postopku, določenem v sedmem odstavku tega člena. Ta rešitev je potrebna, ker omogoča vlagateljem dostop do novih delnic, ki so potencialno donosne, hkrati pa zagotavlja, da se te delnice v razumnem času uvrstijo na organiziran trg, kar povečuje njihovo likvidnost in preglednost. Druga izjema se nanaša na dolžniške vrednostne papirje, ki jih izda Republika Slovenija in niso sprejeti v trgovanje na organiziranem trgu ali MTF. Ti finančni instrumenti se lahko za namene tega zakona obravnavajo kot finančni instrumenti, ki jih izdajo družbe s sedežem v Sloveniji ali Republika Slovenija. Ta rešitev je potrebna, ker omogoča vlagateljem dostop do državnih obveznic, ki so običajno varne naložbe, tudi če niso uvrščene na organizirane trge. To spodbuja naložbe v državni dolg in prispeva k financiranju javnih izdatkov. Na splošno te izjeme omogočajo večjo prilagodljivost pri pridobivanju finančnih instrumentov na INR, hkrati pa ohranjajo določeno raven regulacije in zaščite vlagateljev.

Sedmi odstavek ureja postopanje v primeru, ko izdajatelj ali ponudnik vrednostnega papirja ne izpolni svoje zaveze, dane v prospektu, da bo v določenem roku (eno leto od izdaje) zahteval uvrstitev finančnega instrumenta v uradno kotacijo na organiziranem trgu ali MTF v Republiki Sloveniji. Gre torej za situacijo, ko je bila ob izdaji dana izrecna obljuba o uvrstitvi vrednostnega papirja na organiziran trg, a ta zaveza ni bila izpolnjena v predpisanem roku. V takem primeru mora ponudnik INR nemudoma ukrepati in sicer tako, da v treh delovnih dneh po poteku roka za uvrstitev na trg obvesti imetnika INR, da mora ta finančni instrument prodati v primernem roku treh mesecev od prejema obvestila. Če imetnik tega ne stori v danem roku, se ta obveznost prenese na ponudnika INR, ki mora v naslednjih treh mesecih sam prodati finančni instrument. Pri tem mora ponudnik prodajo primarno izvesti po tržni ceni, če ta obstaja, sicer pa po ceni, ki se določi v skladu z dvanajstim odstavkom tega člena. Če prodaja kljub temu ni uspešna, mora ponudnik INR ravnati skladno s svojimi internimi pravili, ki morajo jasno določati način in časovni okvir nadaljnje prodaje ter obveznost rednega obveščanja imetnika INR o vseh izvedenih aktivnostih. Po uspešni prodaji mora ponudnik najkasneje v petih delovnih dneh sredstva, pridobljena s prodajo, nakazati imetniku na njegov transakcijski račun ter zapreti njegov INR.

V skladu s 33. členim Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava) ima vsakdo pravico do zasebne lastnine. V skladu z ustavno sodno prakso pravica do zasebne lastnine sicer ni absolutna, zato so dopustni tudi določeni posegi vanjo, kadar so izpolnjeni pogoji iz 15. člena Ustave. Poseg mora biti zakonit, nujen za doseg zakonitega cilja in sorazmeren z zasledovanim ciljem. Ob tem velja tudi splošno načelo pravne države iz 2. člena Ustave, ki zahteva predvidljivost in pravno varnost. Ukrepa unovčitve finančnih instrumentov v opisanem primeru ni mogoče šteti za razlastitev, temveč za obliko upravljanja lastnine. Unovčitev finančnih instrumentov pomeni pretvorbo finančnih instrumentov (npr. delnic) v denarno protivrednost. Ta je nato neposredno nakazana imetniku INR, kar pomeni, da se lastninska pravica ne izgubi, temveč spremeni v drugo obliko – v obliko denarnega nadomestila. Lastninska pravica torej ostaja ohranjena, kar pomeni, da ne gre za odvzem, temveč za začasno regulacijo upravljanja lastnine. Ukrep je primeren, saj omogoča učinkovito izvajanje zakonsko določenega režima INR, katerega bistvo je nalaganje denarnih sredstev v finančne instrumente. Gre torej za strogo reguliran mehanizem z jasno opredeljenim ciljem: spodbuditi dolgoročno vlaganje fizičnih oseb v kapitalski trg z davčno ugodnejšim režimom. V tem okviru je zakonodajalec upravičeno določil obveznosti, ki jih mora imetnik INR izpolnjevati za nemoteno delovanje celotnega sistema. Ukrep je prav tako nujen, saj ni milejšega sredstva, s katerim bi bilo mogoče zagotoviti delovanje sistema INR brez izgube učinkovitosti. Če bi zakonodaja dopuščala trajno neaktivnost na INR, bi to nasprotovalo zakonskemu namenu ter odprlo možnost za zlorabo

sistema. Poleg tega zakon omogoča mirovanje INR, vendar le pod pogojem, da na njem ni sredstev – kar pomeni, da zakonodajalec vnaprej izključuje možnost trajne neaktivnosti v nasprotju z režimom finančnega investiranja. Ukrep je sorazmeren v ožjem smislu, saj sredstva iz unovčenja finančnih instrumentov niso odvzeta, temveč se neposredno nakažejo na transakcijski račun imetnika INR. To pomeni, da ni posega v bistvo lastninske pravice, temveč gre za upravno-tehnično pretvorbo premoženja iz ene oblike (finančni instrumenti) v drugo (denarna sredstva). Ker je ob tem določen rok treh mesecev in ker ima imetnik INR možnost sam preprečiti unovčenje s strani ponudnika INR z odprtjem trgovalnega računa, je stopnja posega minimalna in sorazmerna s ciljem. Določitev tri mesečnega roka pomeni, da imetnik INR prejme jasno obvestilo in mu je dana realna možnost, da ravna v skladu z zakonskimi zahtevami. Določitev primerne prehodnega obdobja je ključna za zagotavljanje pravne varnosti, predvidljivosti prava in načela zaupanja v pravo. S predlogom zakona se zagotavlja primerno prilagoditveno obdobje, da se lahko imetnik INR pravočasno in učinkovito prilagodijo novo nastalim razmeram. Pri tem je tudi pomembno, da bodo (potencialni) imetniki INR bili seznanjeni s tem mehanizmom vnovčevanja finančnih instrumentov že pred samo sklenitvijo pogodbe o INR in se bodo s podpisom te pogodbe s tem tudi strinjali. Izhajajoč iz prej navedenega je s tem zagotovljena pravna varnost in možnost prostovoljne izpolnitve zakonske obveznosti, kar dodatno krepi ustavno skladnost ukrepa.

Cilj zakona je tudi oživiti trg kapitala v Sloveniji in v ta namen krepiti ponudbo finančnih instrumentov na slovenskem organiziranem trgu kapitala. V ta namen se določa, da bo Slovenski državni holding, d.d. prodajo delnic v delniških družbah, ki jih določa strategija upravljanja naložb države na podlagi zakona, ki ureja delovanje Slovenskega državnega holdinga izvedel po metodi prve ponudbe delnic javnosti in pod pogoji, ki jih določa strategija. Metoda prve ponudbe delnic javnosti pomeni prvo ponudbo delnic v nakup širši javnosti preko organiziranega trga, pri čemer mora biti zagotovljena ustrezna razpršenost lastništva med večje število vlagateljev in dolgoročna prisotnost teh delnic na organiziranem trgu. Če se za takšno prodajo Slovenski državni holding, d.d. ne odloči, o razlogih za takšno odločitev poroča Vladi Republike Slovenije v letnem načrtu upravljanja naložb.

Strategija razvoja trga kapitala v Sloveniji do leta 2030 določa ukrepe za krepitev slovenskega trga kapitala, ki je temelj za izboljšanje poslovnega okolja za gospodarstvo, predvsem za mala in srednje velika podjetja, kot tudi za prebivalstvo. Končni cilj strategije je doseči status razvijajočega trga, kar bi povečalo prepoznavnost Slovenije med institucionalnimi vlagatelji in bi imelo za posledico večji obseg investiranja. Za doseganje tega cilja je potrebno povečati likvidnost, obseg trgovanja in tržno kapitalizacijo na slovenskem organiziranem trgu.

Na ravni EU na pobudo Evropske komisije potekajo regulatorne aktivnosti za namen vzpostavitve Unije kapitalskih trgov (v nadaljnjem besedilu: CMU). Glavni cilj unije CMU je vzpostaviti enotni trg kapitala, na katerem bodo imela podjetja boljši dostop do nebančnega financiranja, lokalni kapitalski trgi pa se bodo razvili in bolje servisirali gospodarstvo. Eno ključnih priporočil v okviru projekta CMU je tudi vzpodbujati razvoj lokalnih kapitalskih trgov. Evropska komisija ugotavlja, da med državami članicami obstajajo geografske razlike glede kapitalizacije, likvidnosti in razvitosti njihovih lokalnih kapitalskih trgov. Evropska komisija tako poudarja tudi pomen razvoja lokalnih kapitalskih trgov s krepitvijo njihovih specifičnih zmogljivosti in omogočanjem njihovega povezovanja. Ravno zaradi tega ukrepi, ki jih predvideva Strategija razvoja trga kapitala v Sloveniji do leta 2030, vključujejo tudi povečanje likvidnosti na domačem organiziranem trgu vrednostnih papirjev, tudi s krepitvijo prvih ponudb delnic javnosti, kar je osnova za pridobitev statusa razvijajočega trga in izboljšanje bonitetnega položaja Slovenije.

Prodaje družb v državni lasti so v preteklih privatizacijah s ciljem doseganja večjih kupnin potekale v smeri iskanja strateških vlagateljev. Več tako prodanih družb je kotiralo na Ljubljanski borzi, novi strateški vlagatelji pa so po nakupu družb njihove delnice umaknili z borze (npr. Aerodrom Ljubljana, Helios, Žito). S tem se je ponudbo na borzi in njeno likvidnost dodatno zmanjšalo. Zato Strategija razvoja trga kapitala v Sloveniji do leta 2030 za spodbujanje likvidnosti in tržne kapitalizacije med

drugim predlaga oblikovanje sklada deležev družb v državni lasti (lahko manjšinskih), katerega delnice bi kotirale na Ljubljanski borzi. Krepitev slovenskega trga kapitala je strateški interes Republike Slovenije, zato je poleg navedenega predloga ob morebitnih prodajah deležev naložb v večinski državni lasti, cilj tudi v njihovi prodaji, z uporabo metode prve ponudbe delnic javnosti, pri čemer mora upravljavec takšne naložbe v njenem aktu o ustanovitvi ali statutu zagotoviti razpršenosti posamičnih ali povezanih zasebnih lastnikov največ do skupne višine deleža kapitalskih naložb države. Črtanje določbe bi oslabilo sporočilo zakonodajalca o pomenu uvrščanja državnih naložb na borzni trg kot sredstva za spodbujanje transparentnosti, likvidnosti in vlagateljske baze v Sloveniji.

Določba o načinu prodaje državnih deležev preko prve ponudbe delnic javnosti predstavlja konkretni mehanizem za povečanje ponudbe kakovostnih finančnih instrumentov na slovenskem organiziranem trgu (Ljubljanski borzi) in povezuje upravljanje državnega premoženja s cilji razvoja trga kapitala in je utemeljena z osnovnim ciljem predloga zakona – krepitvijo in razvojem slovenskega kapitalnega trga. Čeprav status in delovanje SDH ureja Zakon o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14 in 140/22; v nadaljnjem besedilu: ZSDH-1), ta določba ne posega v temeljno ureditev SDH, temveč zgolj poudarja nujnost njegove vloge pri razvoju trga kapitala. Namen te določbe je zagotoviti večjo likvidnost in dostopnost delnic podjetij v državni lasti širšemu krogu vlagateljev, kar bi prispevalo k večji dinamiki borznega trga in s tem povečalo konkurenčnost slovenskega trga kapitala. Poleg tega določba ne določa obveznosti, temveč le izraža usmeritev oziroma cilj, ki je skladen s strategijo upravljanja naložb države in dolgoročnimi razvojnimi cilji trga kapitala. Ta zakon je ustrezen pravni okvir za vključitev takšne določbe, saj obravnava ukrepe za izboljšanje kapitalnega trga.

Če imetnik INR v okviru korporacijskega dejanja izdajatelja pridobi finančni instrument na INR, ki ne izpolnjuje pogojev, ali finančni instrument na INR preneha izpolnjevati pogoje mora v skladu s predlagano rešitvijo ponudnik INR v roku treh delovnih dni o tem obvestiti imetnika INR. Imetnik nato v roku treh mesecev od prejema obvestila tak finančni instrument proda sam. Če tega v predpisanem roku ne stori, nastopi dolžnost ponudnika INR, da tak finančni instrument proda v dodatnem trimesečnem roku. S takšno ureditvijo je upoštevano načelo, da imetnik INR upravlja s sredstvi na INR in je primarno odgovoren za prodajo finančnega instrumenta, ki ne izpolnjuje več pogojev. Hkrati pa je prodaja s strani ponudnika INR predvidena kot nujni ukrep v primeru, ko imetnik INR v predpisanem roku ne izvede potrebnih dejanj. To zagotavlja skladnost s predpisanimi pravili in preprečuje nadaljnje neskladno ravnanje, kar je s pravnega vidika nedopustno. S tem se ohranja integriteta sistema INR in preprečuje morebitne zlorabe ali dolgotrajno vodenje neustreznih finančnih instrumentov na INR, kar bi lahko imelo negativne posledice za trg in vlagatelje.

Ponudniki INR morajo v skladu s svojo poslovno politiko določiti nabor finančnih instrumentov, ki jih bodo ponujali, ter ta nabor skupaj z informacijo o trgih, kjer se s temi instrumenti trguje, javno objaviti na svoji spletni strani. Ponudnik INR v skladu s svojo poslovno politiko samostojno določi obseg finančnih instrumentov, ki jih bo ponujal v okviru INR. To vključuje izbor konkretnih finančnih instrumentov iz 1. do 4. točke prvega odstavka (delnice, obveznice, zakladne menice in ETF-e), določitev trgov, na katerih bo te instrumente ponujal, ter izbor kolektivnih naložbenih podjetij iz 5. točke prvega odstavka. Ponudnik mora te informacije javno objaviti na svoji spletni strani, kar zagotavlja transparentnost in omogoča potencialnim imetnikom INR, da se pred odprtjem računa seznajajo z naložbenimi možnostmi, ki jih ponuja posamezni ponudnik. Ta določba ponudnikom omogoča prilagajanje ponudbe njihovi poslovni strategiji in kapacitetam.

Enajsti in dvanajsti odstavek določata metodologijo vrednotenja finančnih instrumentov, in sicer je za finančne instrumente, sprejete v trgovanje na organiziranem trgu ali MTF določeno, da se opravi po tržni ceni, ki je zaključna cena finančnega instrumenta prejšnjega trgovalnega dne. Za finančne instrumente, za katere ni na voljo tržna cena na organiziranem trgu ali MTF, pa so določena podrobnejša pravila. Ta določba ureja ključno vprašanje vrednotenja netržnih finančnih

instrumentov, kar je relevantno za različne vidike zakona – od prodaje finančnih instrumentov, ki ne izpolnjujejo pogojev za vključitev v INR, do izplačil z INR, vrednotenja pri prenosu med ponudniki in določanja davčne osnove.

Za delnice izdajateljev s sedežem v Republiki Sloveniji je določen način vrednotenja na podlagi količnika med vrednostjo kapitala izdajatelja in številom izdanih delnic. Vrednost kapitala temelji na knjigovodski vrednosti iz javno objavljenih bilančnih podatkov, kar zagotavlja objektivnost in preverljivost. Navedena metodologija je neposredno povzeta po vrednotenju, ki ga za potrebe svojih storitev izvaja Centralna klirinško depotna družba (KDD) in ga ponudniki investicijskih storitev že uporabljajo pri trgovalnih računih. S tem se v zakonodajo prenaša že uveljavljena praksa vrednotenja na slovenskem trgu kapitala, hkrati pa se zagotavlja poenoteno vrednotenje za vse operacije na kapitalskem trgu.

Za obveznice izdajateljev s sedežem v Republiki Sloveniji je predvideno vrednotenje na podlagi nominalne vrednosti z upoštevanjem natečenih obresti, kar odraža dejansko vrednost obveznice v obdobju med dvema izplačiloma kuponov. Pri obveznicah z amortizacijskim načrtom se ustrezno upoštevajo opravljena odplačila glavnice, kar zagotavlja pravilno vrednotenje tovrstnih dolžniških instrumentov.

Za zakladne menice, izdane v Republiki Sloveniji, je določen način vrednotenja na podlagi diskontirane nominalne vrednosti, kar ustrezno odraža vrednost instrumenta glede na preostali čas do dospelosti.

Za finančne instrumente izdajateljev s sedežem izven Republike Slovenije se uporablja vrednotenje, ki ga uporablja skrbniška banka ali druga finančna institucija, ki za ponudnika INR opravlja storitve hrambe in vodenja teh instrumentov. Navedena ureditev je skladna s trenutno prakso ponudnikov investicijskih storitev in zagotavlja strokovno ter neodvisno vrednotenje tujih finančnih instrumentov, za katere v Republiki Sloveniji ni na voljo ustreznih javnih podatkov, kot je to primer pri domačih finančnih instrumentih.

Za finančne instrumente, ki jih ni mogoče uvrstiti v nobeno od zgoraj navedenih kategorij, je določen način vrednotenja, po katerem se upošteva zadnja znana tržna vrednost ali nabavna vrednost, če tržna vrednost ni na voljo.

Namen te ureditve vrednotenja je zagotoviti predvidljivost, objektivnost in enotnost pri vrednotenju finančnih instrumentov na INR, kar povečuje pravno varnost imetnikov INR in ponudnikov INR. Enotna metodologija vrednotenja za vse vidike zakona poenostavlja izvajanje določb zakona in zmanjšuje administrativne stroške za ponudnike INR, saj temelji na že uveljavljenem sistemu vrednotenja, ki ga uporablja KDD.

K 8. členu:

Člen celovito ureja pogodbo o vodenju INR in postopek odprtja INR. V prvem odstavku se opredeljuje pogodba o vodenju INR, ki je izključno pogodba o storitvah vodenja INR in o upravljanju sredstev na tem računu, katere predmet so omejene storitve, in sicer sprejemanje in posredovanje naročil, izvrševanje naročil (borzno posredovanje) ali gospodarjenje s finančnimi instrumenti. S to določbo se omejuje pogodbeno svobodo strank, saj določa, da se pogodba o INR nanaša izključno na te storitve, za vse ostale pa je potrebno skleniti ločene pogodbe. Omejitev pogodbene svobode je potrebna za zaščito vlagateljev, saj zagotavlja jasno seznanjenost s storitvami in preprečuje zavajanje, prispeva k večji preglednosti poslovanja s finančnimi instrumenti, olajša nadzor in regulacijo ter standardizira pogodbe o INR. Pred sklenitvijo pogodbe mora ponudnik pri FURS preveriti izpolnjevanje zakonskih pogojev v skladu s 4. členom tega zakona. Ta preverba preprečuje, da bi se INR odprli osebam, ki niso upravičene do njega.

FURS sme ponudniku INR, na podlagi njegovega pisnega obrazloženega zahtevka, v katerem morajo biti navedeni tudi podatki, ki omogočajo enolično identifikacijo fizične osebe, in sicer osebno ime in davčna številka ali EMŠO, razkriti podatek o rezidentskem statusu fizične osebe in podatek o tem, ali je fizična oseba že imetnica INR. Pridobivanje informacij po tem odstavku poteka na avtomatiziran način, tako da je ponudniku omogočena preverba na ustreznem spletnem servisu, ki ga v ta namen vzpostavi FURS, ki bo s ponudniki v praksi sklenila tudi protokol o sodelovanju pri takšni izmenjavi informacij in podatkov.

Pogodba mora poleg informacij, obveznih za opravljanje storitev borznega posredovanja ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti, vsebovati več obveznih sestavin in sicer: izrecno navedbo, da gre za pogodbo po tem zakonu in da se zanjo uporabljajo določbe o borznem posredovanju oziroma gospodarjenju s finančnimi instrumenti, v kolikor niso v nasprotju s tem zakonom, pravico imetnika do odpovedi, prekinitve vplačil in mirovanja, natančne informacije o stroških in nadomestilih z metodologijo izračuna ter seznam dovoljenih finančnih instrumentov in omejitev. Obvezne sestavine so še datum odprtja in številka INR, način vrednotenja finančnih instrumentov ter izjava imetnika o (ne)obstoju drugega INR. Pomembno je tudi določilo, da o vplačilih in izplačilih odloča imetnik INR.

Določba, da je pogodba o INR, ki vsebuje določbe, neskladne s tem zakonom nična, predstavlja pomemben varovalni mehanizem, katerega glavni namen je zaščita vlagateljev, zlasti malih vlagateljev, ki so pri sklepanju tovrstnih pogodb pogosto v podrejenem položaju in nimajo enake pogajalske moči ali pravnega znanja kot ponudniki finančnih storitev. Ničnost kot pravna sankcija pomeni, da takšna pogodba nima pravnega učinka, kot da sploh nikoli ne bi bila sklenjena. S tem se prepreči, da bi ponudniki v pogodbe vključevali določbe, ki so v nasprotju z zakonskimi določbami in ki bi lahko bile v škodo vlagateljem. Ničnost učinkuje neposredno in ex lege (po samem zakonu), kar pomeni, da se takšna pogodba že po zakonu šteje za neveljavno in da sodišče ali nadzorni organ na to lahko pazi po uradni dolžnosti. Upravičenost ničnosti izhaja tudi iz značaja INR, ki so specifični računi za naložbe v finančne instrumente in predstavljajo dostop malih vlagateljev do trga kapitala. Ker gre pri tem za posebno obliko vlaganja, kjer so vlagatelji odvisni od zakonitosti in transparentnosti ponudnikov, mora zakonodaja posebej strogo varovati pravice teh vlagateljev in zagotoviti, da pogodbe, ki ne spoštujejo predpisanega pravnega okvirja, nimajo nobenega pravnega učinka. Na ta način se zagotavlja pravna varnost, ohranja zaupanje v trg ter preprečuje morebitne zlorabe ali izogibanja zakonskim obveznostim s strani ponudnikov INR.

Sklicevanje na splošne pogoje poslovanja v pogodbi o INR je dovoljeno le, če vsebuje pisno izjavo stranke o predhodni seznanitvi z njimi. Gre za pomembno določilo, ki vzpostavlja ravnotežje med učinkovitostjo poslovanja ponudnikov finančnih storitev in pravno varnostjo vlagateljev, zlasti malih vlagateljev. V praksi ponudniki INR pogosto uporabljajo splošne pogoje poslovanja kot sestavni del pogodbene dokumentacije, saj ti omogočajo poenotenje in racionalizacijo pogodbenih razmerij. Vendar pa bi brez posebne zakonske zahteve po pisni potrditvi s strani vlagatelja obstajala nevarnost, da bi bili splošni pogoji vključeni v pogodbo brez njegovega dejanskega vedenja, kar bi lahko vodilo v prikrito prikrajšanje njegovih pravic. Zato se s predlogom zakona zahteva, da se stranka s pisno izjavo izrecno zaveže, da je bila z vsebino splošnih pogojev seznanjena. S tem se zagotavlja, da so pogoji pogodbenega razmerja jasni, pregledni in znani že ob sklenitvi pogodbe, kar je še posebej pomembno v razmerjih, kjer ena stranka – običajno mali vlagatelj – nastopa z manj informacijami in slabšim poznavanjem finančnih produktov. Takšna ureditev varuje stranko pred presenečenji in zmanjšuje asimetrijo informacij. Poleg varstva vlagateljev ta določba prispeva tudi k pravni varnosti in predvidljivosti razmerij, saj ob morebitnem sporu omogoča enostavnejše ugotavljanje, katere pravice in obveznosti veljajo med pogodbenima strankama. Ključno pa je, da mora biti izročitev splošnih pogojev dokumentirana in potrjena, kar dodatno spodbuja preglednost in odgovornost pri sklepanju pogodb o notranjih računih.

Ponudnik mora pred sklenitvijo pogodbe zagotoviti informacije o davčni obravnavi donosa in postopku izračuna dohodnine na trajnem nosilcu podatkov. Ta obveznost velja tudi za vse kasnejše spremembe teh informacij. Ta obveza ponudnika INR pomeni, da mora biti posameznik seznanjen z davčnimi obveznostmi, ki izhajajo iz morebitnih prihodkov iz naslova INR, vključno z načinom njihove obdavčitve, davčno stopnjo ter metodologijo izračuna davčne osnove. Poleg tega vključuje tudi pojasnilo o obveznostih posameznika glede prijave dohodkov, davčnih olajšav, če so predvidene, in rokih za izpolnitev davčnih obveznosti. Namen določbe je zagotoviti, da fizična oseba že ob sklenitvi pogodbe razpolaga s popolnimi in jasnimi informacijami, kar prispeva k pravni varnosti in preprečuje morebitne nejasnosti pri izpolnjevanju davčnih obveznosti.

Navedene določbe o pogodbi o INR so oblikovane tako, da zagotavljajo visoko stopnjo pravnega varstva vlagateljev in transparentnost na trgu finančnih instrumentov. Njihov glavni namen je, da se zagotovi, da so vsi, ki se odločijo za odprtje INR-ja, seznanjeni s svojimi pravicami in obveznostmi ter da so vsi ponudniki INR zavezani k spoštovanju določenih pravnih in ekonomskih standardov. Ob upoštevanju, da gre za varstvo malega vlagatelja, je pomembno, da ima ta možnost, da se lahko tudi ob obisku poslovalnice ponudnika, seznanjeni z vsemi dokumenti in informacijami, ki so pomembni za njegovo pogodbo s ponudnikom. S tem, ko se zagotovi, da so vsi ponudniki INR zavezani k enakim pravilom, se poveča zaupanje vlagateljev v INR. Prav tako je pomembno, da je pogodba o INR pisna in da vsebuje vse bistvene informacije, ki jih potrebuje vlagatelj za sprejemanje odločitev.

Za zagotavljanje preglednosti stroškov in nadomestil osmi odstavek določa, da morajo ponudniki INR enkrat letno, do konca meseca decembra, javno objaviti informacije o stroških in nadomestilih za tipske imetnike INR, v obliki, ki jo predpiše Agencija. Poenotena oblika prikaza teh informacij omogoča potencialnim in obstoječim imetnikom INR enostavno primerjavo med različnimi ponudniki, kar krepi konkurenčnost na trgu in olajša sprejemanje informiranih naložbenih odločitev. Ekonomske analize potrjujejo, da poenoten prikaz stroškov bistveno olajša proces odločanja malim vlagateljem, ki pogosto nimajo zadostnega časa ali znanja za samostojno analizo kompleksnih cenovnih modelov. Namen te določbe ni uvajanje dodatnih vsebinskih zahtev glede razkrivanja stroškov in provizij, kot so že opredeljene v obstoječih predpisih (Zakon o trgu finančnih instrumentov, Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/565 ter pojasnila ESMA), temveč zgolj zagotavljanje poenotene oblike za prikaz, ki bo omogočila primerjavo tudi preko komercialnih platform.

Deseti odstavek določa postopek pri spremembi cenika ponudnika INR. Ponudnik mora imetnike INR predhodno obvestiti o spremembah, kar zagotavlja transparentnost in pravočasno informiranost. Imetnik INR ima avtonomijo odločitve - s spremembami se lahko strinja ali ne, pri čemer nestrinjanje ne povzroči avtomatičnega prenehanja pogodbe. V primeru nestrinjanja ima možnost prenosa računa k drugemu ponudniku ali zaprtja računa, vendar k temu ni zavezan. Po preteku razumnega roka za seznanitev ponudnik posodobljeni cenik objavi na svoji spletni strani, s čimer zagotovi javno dostopnost aktualnih informacij o stroških.

K 9. členu:

Člen ureja odpoved pogodbe o vodenju INR in določa pravice ter postopke ob odpovedi.

Odpoved s strani imetnika je mogoča kadarkoli s pisno izjavo ponudniku INR.

Ponudnik INR odpove pogodbo o INR, ko imetnik INR preneha biti davčni rezident Slovenije, kadar je to potrebno zaradi skladnosti s predpisi o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma ali trga finančnih instrumentov ali iz drugih utemeljenih razlogov, določenih v splošnih pogojih poslovanja ponudnika INR, pod pogojem, da o tem predhodno pisno obvesti imetnika INR in mu določi rok za ureditev razmerja, ki ne sme biti krajši od 30 dni.

INR temeljijo na predvidenih davčnih spodbudah. Davčne ugodnosti oziroma davčna obravnava je vezana na status davčnega rezidenta. Vsaka država ima pravico obdavčiti dohodek svojih davčnih

rezidentov, ne glede na to, kje je ta dohodek nastal. To načelo je temelj mednarodnega davčnega prava. S spremembo davčnega rezidentstva postane imetnik INR davčni zavezanec v drugi državi in se zanj slovenska davčna pravila ne uporabljajo več. Zato je določeno, da ob prejemu obvestila Finančne uprave Republike Slovenije, da je imetnik INR prenehal biti rezident Republike Slovenije ponudnik INR obvesti imetnika INR, da lahko v roku petnajstih delovnih dni zahteva mirovanje INR v skladu z 10. členom tega zakona. Če imetnik INR v tem roku ne zahteva mirovanja INR, ponudnik INR odpove pogodbo o INR.

Da bi preprečili, da bi oseba plačevala davke v dveh državah za isti dohodek, imajo države sklenjene mednarodne sporazume, ki določajo, kako se dohodek obdavči. Ti sporazumi običajno vsebujejo določbe o tem, katera država ima pravico obdavčiti določen dohodek.

V primeru kršitev ali potrebe po zagotavljanju skladnosti s predpisi s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ali trga finančnih instrumentov mora ponudnik najprej obvestiti imetnika in mu določiti rok za odpravo nepravilnosti, ki ne sme biti krajši od 30 dni. Če imetnik v tem roku ne odpravi ugotovljenih kršitev ali ne zahteva mirovanja INR, ponudnik odpove pogodbo.

Po prejemu pisne izjave o odpovedi pogodbe o INR ali v zakonsko določenih primerih odpovedi pogodbe o INR mora ponudnik INR izvesti določen postopek. V primeru, če na INR ni finančnih instrumentov, najkasneje v petih delovnih dneh denarna sredstva na INR izplača imetniku INR ter zapre INR. Če pa so na INR finančni instrumenti pa mora ponudnik INR v skladu s predlagano rešitvijo v roku treh delovnih dni o tem obvestiti imetnika INR. Imetnik INR nato v roku treh mesecev od prejema obvestila tak finančni instrument proda sam. Če tega v predpisanem roku ne stori, nastopi dolžnost ponudnika INR, da tak finančni instrument proda v dodatnem roku treh mesecev. S takšno ureditvijo je upoštevano načelo, da imetnik INR upravlja s sredstvi na INR in je primarno odgovoren za prodajo finančnega instrumenta, ki ne izpolnjuje več pogojev. Hkrati pa je prodaja s strani ponudnika INR predvidena kot nujni ukrep v primeru, ko imetnik INR v predpisanem roku ne izvede potrebnih dejanj. To zagotavlja skladnost s predpisanimi pravili in preprečuje nadaljnje neskladno ravnanje, kar je s pravnega vidika nedopustno. S tem se ohranja integriteta sistema INR in preprečuje morebitne zlorabe ali dolgotrajno vodenje neustreznih finančnih instrumentov na INR, kar bi lahko imelo negativne posledice za trg in vlagatelje. V primeru, da prodaja določenega finančnega instrumenta sploh ni uspešna, se nadaljnje ravnanje s tem instrumentom določi skladno z internimi pravili ponudnika INR. Določeno je tudi, da ponudnik INR najkasneje v petih delovnih dneh po prodaji finančnih instrumentov denarna sredstva na INR izplača imetniku INR ter zapre INR.

Navedene določbe so pomemben del pravnega okvira, ki ureja delovanje INR. Člen zagotavlja, da je sistem INR stabilen, transparenten in da varuje interese tako imetnikov INR kot ponudnikov INR.

K 10. členu:

Člen uvaja institut mirovanja INR kot alternativo odpovedi pogodbe o INR ob prenehanju davčnega rezidentstva. Za vzpostavitev mirovanja mora biti račun popolnoma prazen, saj v trenutku podaje zahteve za mirovanje na njem ne sme biti nobenih sredstev. Ta možnost je na voljo ne glede na določbo 1. točke drugega odstavka 9. člena, ki sicer zahteva odpoved pogodbe ob prenehanju rezidentstva. Mirovanje INR pa ni na voljo imetnikom INR, ki ohranjajo status rezidenta Slovenije.

Med obdobjem mirovanja velja popolna prepoved vseh transakcij in vplačil na račun. Namen tega določila je preprečiti kakršne koli spremembe na računu v obdobju, ko je ta v mirovanju. Drugi odstavek člena določa ravnanje s sredstvi iz korporacijskih dejanj v času mirovanja INR (na primer dividende, obresti ali druge vrste izplačil, povezane s finančnimi instrumenti). Denarna izplačila se nakažejo na transakcijski račun imetnika INR.

Če ima imetnik INR na INR finančne instrumente in nima odprtega trgovalnega računa mu ponudnik INR zavrne zahtevo za mirovanje, saj v nasprotnem primeru ni mogoče izvesti postopkov v skladu s tem predlogom zakona (prenos finančnih instrumentov).

Zakon določa maksimalno trajanje mirovanja deset let od dneva vzpostavitve mirovanja. Mirovanje INR je institut, s katerim zakonodaja omogoča, da imetnik začasno ustavi delovanje INR, če na njem v trenutku podaje zahteve ni sredstev. To pomeni, da gre za izjemo od siceršnjega namena INR, ki je aktivno nalaganje denarnih sredstev v finančne instrumente. Ta časovna omejitev mirovanja je utemeljena, saj je INR zasnovan kot namenski račun za vlaganje v finančne instrumente s posebnimi davčnimi spodbudami. Daljše ali celo neomejeno mirovanje bi pomenilo, da bi se v sistemu nalagala množica "mrtvih" računov, ki bi povzročali obremenitve za ponudnike INR, povečano tveganje nejasnosti glede pravnega statusa posameznih INR (npr. ob dedovanju, selitvi v tujino ipd.) in zmanjšali učinkovitost nadzora nad sistemom.

Ponudnik mora ves čas mirovanja voditi in hraniti evidence sredstev INR skladno s šestim odstavkom 14. člena tega zakona, ki določa obveznost vodenja evidence. Vodenje in hranjenje evidenc sredstev INR, tudi v času mirovanja, je ključno za zagotavljanje pravne varnosti, transparentnosti in sledljivosti upravljanja s finančnimi instrumenti na INR. Le s stalnim in skrbnim evidentiranjem je mogoče zagotoviti zaščito pravic imetnikov INR, omogočiti učinkovit nadzor s strani pristojnih organov ter ohraniti zanesljivo dokazno podlago za morebitne prihodnje postopke, revizije ali spore. Obveznost, določena v šestem odstavku 14. člena predloga zakona, odraža načelo kontinuirane odgovornosti ponudnika INR, ki ne preneha zgolj zato, ker se na INR ne opravlja aktivna dejavnost. Mirovanje ne izključuje možnosti nastanka pravno relevantnih posledic, zato je nujno, da so vsi podatki o sredstvih vodeni dosledno in dostopni tudi za nazaj. Le na ta način je mogoče uresničiti načelo zaupanja v pravo, preprečiti zlorabe ter zagotoviti, da morebitno prenehanje mirovanja INR temelji na popolnih in verodostojnih informacijah. Za prenehanje mirovanja morata biti kumulativno izpolnjena dva pogoja: imetnik mora ponovno pridobiti status rezidenta Slovenije ter mora podati izrecno zahtevo za prenehanje mirovanja.

Pred odobritvijo prenehanja mirovanja je ponudnik INR dolžan pri FURS preveriti, ali imetnik INR izpolnjuje zakonske pogoje iz prvega in tretjega odstavka 4. člena zakona. Gre za preverbo, ali imetnik INR še vedno izpolnjuje zakonske pogoje za uporabo INR. Če pogoji niso izpolnjeni, prenehanje mirovanja ni mogoče in INR ostane v mirovanju.

Po preteku desetletnega obdobja mirovanja, če imetnik ni podal zahteve za prenehanje mirovanja, ponudnik INR zapre INR in o tem pisno obvesti imetnika INR.

Mirovanje INR predstavlja začasno prekinitev aktivnosti na tem INR. To pomeni, da v času mirovanja ni mogoče izvajati nobenih transakcij ali vplačil na račun. Namen mirovanja je večplasten:

- mirovanje omogoča ohranitev možnosti ponovne aktivacije računa,
- mirovanje preprečuje nastanek dodatnih stroškov upravljanja INR,
- mirovanje omogoča imetnikom INR optimizacijo procesov in zmanjšanje administrativnih bremen,
- mirovanje olajšuje ureditev statusa INR v primeručasne spremembe rezidentstva.

K 11. členu:

Člen ureja štiri ključna področja v zvezi s sredstvi na INR: prepoved obremenitev, osebni stečaj, izvršbo in dedovanje. Ureditev je zasnovana tako, da zagotavlja varnost in nemoteno delovanje INR ter da se sredstva na INR uporabljajo v skladu z namenom, za katerega je bil INR vzpostavljen.

Določena je stroga prepoved zastavne pravice, drugih obremenitev ali posojanja sredstev INR. Edina izjema je obremenitev finančnih instrumentov, ki nastane na podlagi akta, izdanega v sodnem ali upravnem postopku, ali na podlagi zakona.

V členu je nadalje določeno, da se glede osebnega stečaja smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja stečaj, glede izvršbe na sredstva INR pa smiselno določbe zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US, 11/18, 53/19 – odl. US, 66/19 – ZDavP-2M, 23/20 – SPZ-B, 36/21, 81/22 – odl. US in 81/22 – odl. US, v nadaljnjem besedilu ZIZ) in zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPDVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 100/24, v nadaljnjem besedilu ZDavP-2), o izvršbi na dolžnikova denarna sredstva in izvršbi na vrednostne papirje. Pri tem se v izogib morebitnim nejasnostim izrecno določi, da sklep o izvršbi na sredstva INR izvrši ponudnik INR. Ta bo moral dejanja v okviru postopka izvršbe, ob upoštevanju načela hitrosti in ekonomičnosti postopka, opraviti v najkrajšem možnem času in brez nepotrebnega odlašanja. V skladu z načelom sorazmernosti je treba v postopku izvršbe uporabiti tista sredstva izvršbe, ki so glede na okoliščine primera sorazmerna znesku dolgovane obveznosti, ki jo je treba izterjati, hkrati pa upoštevati tudi osebno dostojanstvo dolžnika in poskrbeti, da je izvršba zanj čim manj neugodna (glej 142. člen ZDavP-2 in 3. člen ZIZ). Navedeno za primer izvršbe na sredstva INR pomeni, da se bo na podlagi sklepa o izvršbi terjana obveznost praviloma najprej poplačala iz denarnih sredstev, ki se nahajajo na INR, v kolikor denarna sredstva za poplačilo obveznosti ne bodo zadoščala, pa bo ponudnik prodal sredstva INR v obliki finančnih instrumentov in znesek, pridobljen s prodajo, izplačal upniku.

V primeru dedovanja člen določa jasen postopek po prejemu pravnomočnega sklepa o dedovanju. V primeru, če na INR ni finančnih instrumentov, ponudnik INR najkasneje v petih delovnih dneh denarna sredstva na INR izplača upravičencem ter zapre INR zapustnika. Če so na INR finančni instrumenti jih lahko upravičenec v skladu s tretjim odstavkom 6. člena predloga zakona prenese na svoj trgovalni račun. Če upravičenec ne zahteva prenosa ali če prenos ni mogoč, ponudnik INR proda te finančne instrumente po tržnih cenah, oziroma če ta ni na voljo, po ceni, ki se določi v skladu s tem zakonom. Ponudnik INR sredstva INR izplača osebam v petih delovnih dneh po prodaji finančnih instrumentov ter zapre INR zapustnika.

Četrti odstavek določa, da ponudnik INR zapre INR zapustnika šele po tem, ko se izvedeta bodisi prenos finančnih instrumentov na trgovalni račun upravičenca bodisi izplačilo denarnih sredstev. Takšna ureditev zagotavlja pravno, računovodsko in davčno celovitost postopka, saj se z zaprtjem računa prepreči nadaljnje upravljanje oziroma razpolaganje s sredstvi, hkrati pa zagotavlja, da so vsa sredstva pravilno in v celoti prenesena na upravičenca. Pomembno je, da zaprtje računa INR ne more nastopiti samodejno ali preuranjeno, temveč šele, ko so pravice upravičencev realizirane, kar pomeni, da je njihov položaj ustrezno zaščiten.

Te določbe zagotavljajo pravila ravnanja s sredstvi INR v posebnih okoliščinah (obremenitev, izvršba, dedovanje) in hkrati varujejo interese tako imetnikov INR kot tudi tretjih oseb, ki imajo zakonite zahtevke do teh sredstev.

K 12. členu:

Člen podrobno ureja postopek prenosa INR med ponudniki INR in določa dve vrsti prenosa: prostovoljni prenos na zahtevo imetnika INR in obvezni prenos zaradi prenehanja ali izbrisa ponudnika INR.

Pri prostovoljnem prenosu mora imetnik INR podati pisno zahtevo obstoječemu ponudniku INR. Ta zahteva mora vsebovati podatke o novem ponudniku in številki novega INR. Rok za predložitev zahteve je 30 dni od sklenitve nove pogodbe o INR. Prenos mora biti izveden v 30 dneh od prejema zahteve.

Pri prenehanju ali izbrisu ponudnika INR mora ponudnik v desetih delovnih dneh obvestiti imetnike INR o prenehanju izpolnjevanja pogojev ter njihovih pravicah in možnih posledicah. Navedena obveznost ponudnika INR je izjemnega pomena za zaščito pravic imetnikov INR in za ohranitev stabilnosti ter zaupanja v celoten sistem upravljanja z INR. S tem, ko predlog zakon določa, da mora biti obvestilo poslano najpozneje v desetih delovnih dneh od seznaitve z izbrisom, se zagotavlja, da imetniki niso prepuščeni negotovosti glede nadaljnje usode svojih sredstev, temveč so pravočasno in ustrezno informirani o spremembi statusa ponudnika INR ter možnostih, ki jih imajo na voljo. Obveščenost o pravici do prenosa INR na novega izbranega ponudnika INR, skupaj z vsemi sredstvi in informacijami, omogoča imetniku INR, da še naprej nemoteno upravlja s svojimi finančnimi instrumenti, kar je bistveno z vidika zaščite premoženja, pravne varnosti in preprečevanja izgube nadzora nad lastnimi sredstvi. Določitev, da mora biti obvestilo podano skupaj s pojasnilom o posledicah, če imetnik INR ne sklene nove pogodbe, pa odraža načelo transparentnosti in odgovornega ravnanja ponudnika INR ter imetniku INR omogoča sprejem informirane odločitve. Takšna ureditev preprečuje, da bi zaradi nepravočasnega ukrepanja prišlo do pravne praznine ali negotovosti glede upravljanja s sredstvi INR, obenem pa varuje sistem kot celoto pred destabilizacijo, ki bi lahko nastala, če bi imetniki INR ostali brez ustreznega ponudnika INR.

V primeru likvidacije ali stečaja mora naslednji delovni dan obvestiti Agencijo. Prav tako se nalaga ponudniku INR obveznost, da v desetih delovnih dneh od prijave prenehanja družbe ali objave začetka stečajnega postopka obvesti imetnike INR o tem, da ne bo več izpolnjeval pogojev po predlogu zakona, kar je bistveno za zaščito imetnikov INR in za kontinuiteto upravljanja s sredstvi na INR. S takšno obveznostjo se zagotavlja, da imetniki INR v čim krajšem času po nastanku pravno pomembnega dogodka (prenehanju družbe ali začetku stečaja) prejmejo jasno in zanesljivo informacijo o spremenjenem statusu ponudnika INR, ki neposredno vpliva na njihovo sposobnost razpolaganja s finančnimi instrumenti in drugimi sredstvi, vodenimi v okviru INR. Obvestilo mora vključevati tudi pojasnilo o pravici do prenosa vseh sredstev in informacij na drugega izbranega ponudnika INR ter o posledicah, če imetnik INR takšnega prenosa ne izvede oziroma ne sklene nove pogodbe. Poudarek na celovitosti prenosa – vključujoč vsa sredstva in informacije – dodatno varuje položaj imetnika INR, saj mu omogoča nemoten prehod k novemu ponudniku brez izgube podatkov, pravic ali zgodovine poslovanja. Takšna ureditev ni pomembna le z vidika individualne zaščite posameznih imetnikov INR, temveč tudi zaradi širšega interesa stabilnosti in predvidljivosti finančnega sistema, saj zmanjšuje možnost motenj v delovanju trga, ohranja zaupanje vanj ter preprečuje negativne posledice za druge udeležence.

Imetniki imajo nato 30 dni časa za sklenitev nove pogodbe in predložitev zahteve za prenos. Obseg prenosa mora zajemati vsa sredstva na računu, stanje skupnih vplačil, podatke za davčno osnovo, stanje denarnih sredstev in finančnih instrumentov, evidenco vseh transakcij z nakupnimi in prodajnimi cenami, podatke o preteklih stroških ter druge pomembne informacije iz enajstega odstavka tega člena. Obstoječi ponudnik INR ob prenosu finančnih instrumentov lahko zaračuna le neposredne stroške, ki nastanejo izključno zaradi tehničnega postopka prenosa, in ne more zaračunavati dodatnih stroškov, provizij ali drugih nadomestil. V primeru, ko so na računu imetnika INR ob prenosu prisotna zgolj denarna sredstva, pa mora biti prenos popolnoma brezplačen. Takšna ureditev varuje imetnika INR pred nerazumnimi finančnimi obremenitvami ob uveljavljanju njegove pravice do prenosa sredstev na novega ponudnika INR. Gre za pomembno varovalo pred morebitnimi poskusi obstoječih ponudnikov, da z umetnim povečevanjem stroškov prenosa zadržujejo sredstva, kar bi bilo v nasprotju z načeli poštenega poslovanja in konkurenčnega trga. Obenem se zahteva, da novi izbrani ponudnik INR takoj obvesti imetnika INR o prejemu sredstev in informacij, kar je ključno z vidika pravne varnosti in transparentnosti. Takšno obvestilo imetniku INR potrdi, da je bil prenos uspešno izveden, in mu omogoča, da brez prekinitev nadaljuje z razpolaganjem s sredstvi. Učinkovita komunikacija med ponudniki INR in z imetnikom INR je bistvena za nemoten prenos ter za preprečevanje zlorab ali napak pri prenosu občutljivih informacij in finančnih instrumentov. Celoten mehanizem prenosov s stroškovnim nadzorom in obveznim obveščanjem tako krepi zaupanje v sistem INR, varuje pravice imetnikov INR in spodbuja

konkurenčnost med ponudniki INR, kar dolgoročno prispeva k bolj učinkovitemu in poštenemu upravljanju s sredstvi.

Možnost prenosa INR na drugega ponudnika je ključna za zdravo konkurenco med ponudniki INR. Predstavlja več pomembnih koristi tako za imetnike INR kot za ponudnike INR. Če imajo imetniki INR možnost izbire med različnimi ponudniki INR, so ti primorani ponujati boljše pogoje, nižje stroške in širšo paleto finančnih instrumentov, da bi pridobili in obdržali stranke. To vodi do večje konkurenčnosti ponudnikov na trgu. Poleg tega omogoča imetnikom INR, da prilagodijo svoje naložbe svojim individualnim potrebam in ciljem. Potrebe in želje imetnikov INR se sčasoma spreminjajo, zato je pomembno, da imajo možnost izbrati ponudnika INR, ki bolje ustreza njihovim trenutnim okoliščinam. Tako lahko izberejo ponudnika INR, ki ponuja finančne instrumente in storitve gospodarjenja, ki so bolj usklajene z njihovim tveganim profilom ali ki ima strokovno znanje na področju, ki jih zanima.

Prenos je zaključen, ko so na nov INR prenesena vsa sredstva in informacije, s čimer tudi preneha veljati pogodba o INR s prvotnim ponudnikom INR. INR pri novem ponudniku se šteje za preneseno šele, ko so nanj prenesena vsa sredstva in informacije v skladu s predlogom zakona.

Če imetnik v 30-dnevnem roku ne izbere novega ponudnika, mora obstoječi ponudnik INR v primeru, če na INR ni finančnih instrumentov, najkasneje v petih delovnih dneh denarna sredstva na INR izplača imetniku INR ter zapreti INR. Če so na INR finančni instrumenti, se ti finančni instrumenti prodajo po postopku, v rokih in ceni ob smiselni uporabi sedmega odstavka 7. člena tega zakona.

V dvanajstem odstavku je določena prepoved vplačevanja na INR in trgovanja s finančnimi instrumenti v obdobju prenosa INR na novega ponudnika. Ta prepoved velja od trenutka predložitve pisne zahteve za prenos obstoječemu ponudniku (ali od izbrisa oziroma prenehanja ponudnika) do zaključka prenosa sredstev in informacij na novega ponudnika. Prepoved se nanaša tako na račun pri obstoječem ponudniku kot tudi na novo odprt račun pri novem ponudniku. Namen te prepovedi je zagotoviti celovitost in točnost prenosa vseh sredstev in informacij ter preprečiti morebitne zaplete, ki bi nastali zaradi vzporednega trgovanja med samim procesom prenosa. Takšna ureditev zagotavlja jasn presečni datum za vrednotenje sredstev, olajšuje izračun davčne osnove in preprečuje morebitne spore glede stanja sredstev in odgovornosti med obema ponudnikoma. Ponudnikom omogoča, da tehnično izvedejo prenos brez tveganja za napake ali izgube podatkov, ki bi lahko nastale zaradi sočasnega trgovanja.

Imetnik INR lahko prenese INR na novega izbranega ponudnika INR po preteku enega leta od odprtja INR oziroma od zadnjega prenosa INR, razen v primeru izbrisa ponudnika INR iz registra ponudnikov INR iz četrtega odstavka tega člena ali prenehanja ponudnika INR iz petega odstavka tega člena. Določba enoletnega obdobja pred možnostjo prenosa INR na drugega ponudnika predstavlja ravnovesje med potrebo po stabilnosti upravljanja sredstev in konkurenčnostjo trga. Enoletno obdobje po eni strani zagotavlja dovolj časa za vzpostavitev in izvedbo začetne naložbene strategije, po drugi strani pa omogoča imetnikom INR, da na podlagi dejanskih izkušenj s ponudnikom in primerjave stroškov med različnimi ponudniki pravočasno sprejmejo odločitev o morebitnem prenosu. Takšno obdobje tudi spodbuja ponudnike k stalnemu zagotavljanju konkurenčnih pogojev in kakovostnih storitev.

K 13. členu:

Člen ureja evidenco INR, kot enotno, z davčnim registrom povezano informatizirano zbirko podatkov o INR. Osební podatki o osebah, ki se vpisujejo v evidenco INR, se bodo v evidenci INR zbirali, hranili in nadalje obdelovali zaradi pobiranja davkov ter zaradi opravljanja drugih nalog, določenih s tem zakonom. Povezanost z davčnim registrom omogoča sprotno preverjanje rezidentskega statusa imetnikov INR.

Evidenca vsebuje tri glavne sklope podatkov: osebne podatke imetnikov INR (ime, priimek, davčna številka, datum smrti), podatke o računu (številka INR, datum odprtja, prenosi med ponudniki, obdobje mirovanja, datum zaprtja) ter podatke o ponudnikih po časovnih obdobjih vodenja računa. Prav tako evidenca INR vsebuje tudi podatek o tem, ali je posamezen imetnik INR v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, rezident Slovenije ter druga relevantna dejstva v zvezi z INR in imetnikom INR.

Nabor podatkov v evidenci je zelo omejen in osredotočen na podatke, ki so potrebni za izvajanje tega zakona. Z vidika zaščite osebnih podatkov bi obsežno zbiranje podatkov o finančnih transakcijah in vrednosti sredstev na INR predstavljalo tveganje za zasebnost posameznikov. Omejevanje obsega podatkov v evidenci je smiselno tudi z vidika varnosti. Obsežnejša zbirka podatkov bi predstavljala večje tveganje za kibernetiske napade in druge vrste zlorab.

Podatke, ki jih vsebuje evidenca INR, bodo ponudniki INR FURS sporočali na avtomatiziran način, in sicer jih bodo morali sporočiti v dveh delovnih dneh od sklenitve posamezne pogodbe o INR oziroma v dveh delovnih dneh od dne, ko so jih pridobili oziroma so bili z njimi seznanjeni v okviru poslovanja z imetniki INR. Enak rok bo veljal tudi za sporočanje sprememb podatkov. Podatek o tem, ali je imetnik INR v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, rezident Slovenije, bo FURS pridobila s povezovanjem evidence INR z davčnim registrom na način, da se podatki prevzamejo iz davčnega registra in so s tem vpisani tudi v evidenco INR, pri čemer se v primeru sprememb podatkov v davčnem registru samodejno posodobijo tudi podatki vpisani v evidenci INR. Zapis načina povezovanja zadevnih zbirk podatkov je povzet po zgledu tretjega in četrtega odstavka 2.b člena Zakona o sodnem registru.

Podatki glede posameznega INR se bodo v evidenci INR hranili še 10 let po smrti imetnika INR, po poteku tega roka pa se bodo arhivirali v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo in arhive.

V členu je predpisana še obveznost FURS, da v primeru, če je imetnik prenehal biti rezident Slovenije, o tem v treh delovnih dneh od vpisa spremembe v davčni register na avtomatiziran način obvesti ponudnika INR, ki vodi imetnikov INR. Hiter prenos te informacije je ključen za pravilno ukrepanje ponudnika INR v skladu z določbami tega zakona o prenehanju rezidentstva.

K 14. členu:

Člen določa pogoje in obveznosti za ponudnike INR. Za opravljanje dejavnosti mora ponudnik INR kumulativno izpolnjevati dva temeljna pogoja: imeti mora ustrezno dovoljenje za opravljanje investicijskih storitev (sprejemanje in posredovanje naročil, izvrševanje naročil, gospodarjenje s finančnimi instrumenti) in biti vpisan v register ponudnikov INR pri Agenciji.

Zahteva po ustreznem dovoljenju za opravljanje investicijskih storitev zagotavlja, da ponudnik INR izpolnjuje zahteve, ki jih za opravljanje finančnih storitev predpisuje zakonodaja s področja trga finančnih instrumentov. Vpis v register ponudnikov INR pri Agenciji, omogoča javno dostopnost informacij o vsakem ponudniku INR, kar povečuje transparentnost in omogoča vlagateljem, da izberejo zanesljivega ponudnika INR. Vpis v register ponudnikov INR opravi Agencija, če presodi, da je oseba primerna za storitve povezane z INR.

Člen vsebuje dve prepovedi: ponudnik ne sme ponujati INR v paketu z drugimi produkti ali storitvami ter ne sme dajati posojil imetnikom za vplačila ali trgovanje na INR. Dodatno varnost za imetnike INR zagotavlja zahteva po strogo ločenem vodenju sredstev vsakega imetnika od drugega premoženja.

Informacijski sistem ponudnika mora zagotavljati nemoteno delovanje INR in izpolnjevanje davčnih obveznosti – davčni odtegljaj ob izvedbi izplačil. Ponudnik mora voditi posebno evidenco sredstev INR po imetnikih, ki vključuje vsa vplačila, prilive, izplačila, nakupe in prodaje finančnih

instrumentov, plačane stroške in dohodnino. Evidenca se hrani skladno s pravili zakona o davčnem postopku.

Stroški in nadomestila niso regulirani po višini, vendar se zaračunavajo enkrat letno za preteklo leto. Ponudnik mora zagotoviti predhodno razkritje vseh pričakovanih stroškov pred izvedbo transakcije ali začetkom uporabe storitve ter vsaj enkrat letno seznaniti imetnika INR s stanjem sredstev in poročilom o dejanskih stroških, skupaj z njihovim vplivom na donosnost naložb.

Kadar ponudnik INR opravlja storitev gospodarjenja s finančnimi instrumenti, mora imetnika INR s stanjem sredstev in stroški seznanjati polletno v elektronski obliki. V času mirovanja INR se stroški ne smejo zaračunavati. Ponudnik mora imetniku na zahtevo brezplačno posredovati podatke iz evidence v elektronski obliki, tudi po zaprtju računa.

Določba enajstega odstavka 14. člena predloga zakona, ki določa, da je posredovanje podatkov imetniku INR v elektronski obliki brezplačno, izhaja iz načela dostopnosti in učinkovitosti pri zagotavljanju informacij imetnikov INR. Elektronska oblika omogoča hitrejši in enostavnejši dostop do podatkov, zmanjšuje administrativne obremenitve tako za ponudnike INR kot za imetnike INR ter zmanjšuje potrebe po tiskanju in fizičnem pošiljanju dokumentov. Prav tako se s tem zagotavlja enotna in pregledna komunikacija med ponudniki INR in imetniki INR, kar krepi pravno varnost in omogoča enostavnejše sledenje zakonskim obveznostim. Če imetnik INR želi podatke prejeti v drugačni obliki, npr. v pisni obliki, mu je to omogočeno, pri čemer ponudnik INR lahko zaračuna zgolj nujno potrebne stroške, ki dejansko nastanejo zaradi izvedbe posameznih dejanj, kot so tiskanje, priprava in pošiljanje dokumentacije. To pomeni, da ponudnik INR ne more zaračunavati neupravičenih ali nesorazmernih stroškov, temveč le tiste, ki so objektivno upravičeni in povezani z dodatnim delom ali materialnimi stroški. Na ta način se ohranja načelo poštenosti in sorazmernosti, hkrati pa se spodbuja uporaba sodobnih komunikacijskih poti, ki so imetnikom INR dostopnejše in hitrejša, obenem pa predstavljajo administrativno in finančno racionalnejšo rešitev.

Po najavi prenehanja ali začetka stečajnega postopka ponudnik ne sme več sklepati novih pogodb.

S postavitvijo jasnih in strogih pogojev za ponudnike INR se zagotovi, da so sredstva imetnikov INR v varnih rokah in da so njihovi interesi zaščiteni.

K 15. členu:

Člen ureja vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje registra ponudnikov INR pri Agenciji kot enotne zbirke podatkov. Za vpis v register mora oseba kumulativno izpolnjevati pogoje iz 1. in 2. točke 14. člena tega člena ter pridobiti odločbo Agencije o vpisu.

Zahteva, da mora ponudnik INR za vpis v register izpolnjevati vse zahteve zakona, je temeljni pogoj za zagotavljanje visoke stopnje varstva imetnikov INR in stabilnosti celotnega finančnega sistema. Z vpisov v register ponudnikov INR Agencija uradno potrdi, da določen subjekt izpolnjuje zakonske zahteve, da postane ponudnik INR.

V tretjem odstavku je določeno, da mora oseba, ki Agenciji posreduje vlogo za vpis v register ponudnikov INR, v vlogi navesti svojo davčno številko. Če osebi davčna številka v Republiki Sloveniji ni bila dodeljena, mora oseba pri FURS na podlagi prijave za vpis v davčni register pridobiti davčno številko. Navedeno je pomembno, saj se bo v skladu s 30. členom tega zakona (tj. z novim 58.a členom zakona, ki ureja davčni postopek), za plačnika davka v Republiki Sloveniji štel tudi tisti ponudnik INR, ki se ne šteje za plačnika davka po 58. členu zakona, ki ureja davčni postopek.

Register vsebuje identifikacijske podatke ponudnika (LEI številka, firma, sedež), davčno številko, informacijo o investicijskih storitvah, za katere je ponudnik INR pridobil dovoljenje pristojnega organa ter na podlagi katerih lahko ponuja storitev vodenja INR v skladu s tem zakonom, datume vpisa in morebitnega izbrisa ter podatke o morebitnem prenehanju ali stečaju.

Ponudniki INR morajo Agencijo pisno obvestiti o prenehanju izpolnjevanja pogojev po tem zakonu ali prenehanju opravljanja storitev naslednji delovni dan po nastopu tega dejstva.

Deveti odstavek 15. člena predloga zakona določa razloge, zaradi katerih Agencija iz registra ponudnikov INR izbriše osebo, ki ima status ponudnika INR. Vpis v register ponudnikov INR je ključen pogoj za opravljanje storitev v zvezi z vodenjem INR, zato ima izbris iz registra pomembne posledice za ponudnika INR in njegove stranke in pomeni popolno prekinitev dejavnosti upravljanja INR za določeno podjetje. To pomeni, da mora ponudnik INR prenehati z vsemi dejavnostmi, povezanimi z upravljanjem INR na način, kot ga določa ta zakon.

Prvi razlog za izbris je, če oseba sama obvesti Agencijo, da ne izpolnjuje več pogojev za vpis ali da je prenehala z opravljanjem storitev vodenja INR. Nadalje lahko Agencija izbriše ponudnika INR, če v postopku nadzora ugotovi, da ta ne izpolnjuje več pogojev za vpis v register. Prav tako se izbris izvede, če ponudnik INR v postopku nadzora ne sodeluje. Da bi zmanjšali tveganje za nejasnosti pri odločanju o izbrisu ponudnika INR iz registra, je smiselno natančneje opredeliti, kaj se šteje kot nesodelovanje oziroma nezadostno sodelovanje v postopku nadzora. Nesodelovanje ponudnika INR lahko pomeni neodzivanje na zahteve nadzornega organa, kadar ta v določenem roku ne posreduje zahtevanih informacij, dokumentacije ali drugih podatkov, potrebnih za izvedbo nadzora. Prav tako lahko vključuje oteževanje postopka nadzora, če ponudnik zavestno ali kako drugače onemogoča njegovo izvedbo. Pomemben vidik nesodelovanja je tudi omejevanje dostopa do poslovne dokumentacije, kadar ponudnik brez utemeljenega razloga onemogoča vpogled v poslovne knjige, evidence ali druge relevantne dokumente. S to jasnejšo opredelitvijo bi se zagotovila večja pravna varnost ponudnikov INR ter doslednejša in predvidljivejša uporaba določbe v praksi.

Določba prav tako predvideva izbris v primerih, ko ponudnik INR stori hujši prekršek iz 18. člena zakona ali če v obdobju 24 mesecev vsaj trikrat stori prekršek iz drugega odstavka 17. člena. Poleg tega lahko Agencija izbriše ponudnika INR tudi na podlagi obvestila FURS, če ta ugotovi, da je ponudnik INR storil prekršek v zvezi z davčnimi postopki, katerega narava je posebno huda. Izbris se izvede tudi, če je ponudnik INR ali njegova odgovorna oseba pravnomočno obsojena za kaznivno dejanje v zvezi z davki.

S tem členom se zagotavlja nadzor nad ponudniki INR ter pravna varnost strank, ki uporabljajo njihove storitve. Določeni izbrisni razlogi so namenjeni preprečevanju kršitev in zlorab, obenem pa omogočajo organom ustrezno ukrepanje v primeru nespoštovanja zakonskih obveznosti.

Register je javno dostopen na spletni strani Agencije. Zoper odločitve Agencije o vpisu in izbrisu ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

K 16. členu:

Za nadzor nad ponudniki INR je pristojna Agencija. Nadzor nad ponudniki INR je potreben, da se zaščiti imetnike INR, ohrani stabilnost finančnega sistema in zaupanje v finančni sistem.

Za nadzor nad INR in ponudniki INR se uporabljajo predpisi s področja trga finančnih instrumentov. S tem se doseže:

- večja enotnost in doslednost pri urejanju različnih finančnih instrumentov,
- ni potrebno ustvarjati popolnoma novega regulativnega okvira za INR, temveč se izkoristi obstoječa zakonodaja in
- zasleduje mednarodna usklajenost.

Ureditev zagotavlja, da je nadzor na področju INR učinkovit in usklajen z ostalimi področji finančnega trga.

K 17. členu:

Ta člen določa kazni za kršitve zakona. V prvem odstavku je previdena globa za storilce prekrškov, ki niso ponudniki INR po tem zakonu. Razpon globe od 25.000 do 250.000 evrov je predviden v enakem obsegu kot za skupino storilcev iz drugega odstavka tega člena, ponudnike INR.

V drugem odstavku je za ponudnike INR tako predvidenih 18 prekrškov, pri čemer opisi prepovedanih ravnanj posameznih prekrškov sledijo vrstnemu redu materialnih določb, katerih kršitev pomeni izvršitev prekrška. Pri opisu kazenskih znakov prekrškov je bilo ob pripravi predloga tega zakona preverjeno tudi prepovedano morebitno podvajanje prekrškov in kaznivih dejanj. Kršitve se materialnopravno nanašajo na različne obveznosti ponudnikov INR in kršitev zakona v zvezi z vplačili, izplačili, omejitvami glede finančnih instrumentov in njihove prodaje, obveznosti glede ustreznosti poslovanja ponudnika INR ob sklenitvi in odpovedi pogodbe o INR, pravice zavarovanja, obveznosti v zvezi z obveščanjem imetnika INR v primeru prenehanja ponudnika INR, obveznosti v primeru prenosa sredstev posameznika imetnika INR na drugega ponudnika INR, prepovedanih ravnanj glede neskladnih posojil imetniku INR, neizpolnjevanja obveznosti v zvezi s posebno evidenco sredstev INR in zaračunavanja letnih stroškov

Globa za kaznovanje prekrška odgovorne osebe pravne osebe ali odgovorne osebe ponudnika INR je predpisana nižje, v razponu od 2.500 do 10.000 evrov.

Za vsako od teh kršitev je v zakonu podan opis in pravna podlaga, s čimer je določeno, kdaj gre za prepovedano ravnanje. Tako je poskrbljeno za pravno varnost pravno šibkejših strank, imetnika INR, kar je še posebej pomembno v primeru malih vlagateljev, ki se bodo v mnogih primerih prvič soočali s takšnim načinom razpršitve prihrankov. Določnost pravil in prepovedanih ravnanj je pomemben instrument pravnega varstva imetnika INR, ki zahteva tudi uravnotežen in skladen okvir pravnih sankcij.

Globe predstavljajo pomemben mehanizem nadzora pri upravljanju INR. Njihov primarni namen je odvrčanje podjetij od kršenja predpisov, ki urejajo to področje. Slednje narekuje, da je v primeru kršitev zakona predpisana učinkovita kazen, ki je namenjena tako specialni kot generalni prevenciji v smislu kaznovanja zadevnega kršitelja in odvrčanja drugih podjetij od podobnega ravnanja.

K 18. členu:

Ta člen opredeljuje hujše kršitve z višjimi globami od 100.000 do 750.000 evrov za ponudnike INR, oziroma do 1.500.000 evrov za ponudnike INR, ki so srednje in velike družbe. Med hujše kršitve sodijo večkratne kršitve pravil o vplačilih in dovoljenih finančnih instrumentih, kršitev pravil v zvezi z odprtjem in prenosom INR, neločeno vodenje sredstev in mešanje sredstev INR z drugimi sredstvi ter kršitve v zvezi z vzpostavitev informacijskega sistema, ki omogoča delovanje INR v skladu s tem zakonom. Za odgovorne osebe ponudnika INR je za hujše kršitve predvidena globa od 7.500 do 30.000 evrov.

Sistemska urejenost predloga zakona je na večjih mestih zasnovana ob upoštevanju ali na podlagi določb ZTFI-1. Slednje je tako tudi v primeru oblikovne zasnove prekrškov, ki so zapisani v dveh členih in ločeni v dve skupini, običajne in hujše kršitve. Ta razdelitev omogoča sorazmerno sankcioniranje glede na težo prekrška in zagotavlja večjo zaščito imetnikov INR pri najresnejših prekrških ponudnikov INR.

Prekrški 18. člena so določeni kot hujši prekrški v skladu s šestim odstavkom 17. člena ZP-1, ki v primeru najhujših kršitev dodatno varovanih materialnih dobrin, tudi področja varovanja financ, kamor umeščamo individualne naložbene račune, predpisuje trikrat višje kazni od tistih, ki so predvideni v okviru navadnih prepovedanih ravnanj.

¹ Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE, 5/21 – odl. US in 38/24

K 19. členu:

Ta člen določa, da je prekrškovni organ, ki vodi postopke in odloča o prekrških iz tega zakona, Agencija.

K 20. členu:

Ta člen ureja način določanja višine globe v hitrem prekrškovnem postopku. Pristojni organi imajo možnost, da izrečejo globo, ki je višja od najnižje predpisane. Pri določanju konkretne višine globe morajo upoštevati več dejavnikov. Najprej presojajo, kako resen je storjeni prekršek. Pomembna je tudi stopnja odgovornosti kršitelja ter korist, ki jo je s prekrškom pridobil. Upoštevati morajo tudi premoženjsko stanje kršitelja in njegove morebitne predhodne kršitve. S tem pristopom se zagotavlja, da je višina globe prilagojena okoliščinam vsakega posameznega primera in da se lahko sorazmerno kaznujejo tako manjše kot tudi resnejše kršitve. Člen je povzet po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov ter usklajen s splošnimi določbami zakona o prekrških, s čimer se zagotavlja enotno obravnavo prekrškov.

V III. delu zakona so določene spremembe in dopolnitve Zakona o dohodnini in Zakona o davčnem postopku.**K 21. členu**

V novem 14.a členu Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS in 104/24, v nadaljnjem besedilu ZDoh-2) je določeno pravilo, da ima dohodek z INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune – kot nova podskupina dohodka iz kapitala – svoj vir v Sloveniji. Dohodek z INR je opredeljen v novem poglavju III.6.4. ZDoh-2 in pomeni donos, dosežen s sredstvi na takem računu, pri čemer velja, da je tak dohodek dosežen šele, ko je izplačan z INR. Upošteva se navedeno ima vsako izplačilo z INR vir v Sloveniji, ne glede na to, ali so akumulirane dividende, obresti, kapitalski dobički/izgube (realizirani in nerealizirani) ter drugi dohodki, ki sestavljajo izplačani donos, doseženi s finančnimi instrumenti na računu INR, ki so jih izdali domači ali tuji izdajatelji.

K 22. členu

Z novim prvim odstavkom 80. člena ZDoh-2 se razširja skupina dohodka iz kapitala, saj se po novem v to skupino poleg obresti, dividend in dobička iz kapitala všteva tudi dohodek z INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune.

K 23. členu:

V novem šestem odstavku 81. člena ZDoh-2 je določeno, da se obresti, dosežene na podlagi sredstev na INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune, ne obdavčijo po poglavju III.6.1., temveč po novem poglavju III.6.4. ZDoh-2. Navedeno pomeni, da se od obresti, doseženih na podlagi sredstev na INR (npr. obresti od obveznic in dohodek, prejet ob delitvi prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti) v Sloveniji ne plačuje dohodnine v času, ko so obresti dosežene. Te obresti so po novem obravnavajo v okviru nove podskupine dohodka iz kapitala, tj. dohodka z INR.

K 24. členu:

V novem drugem stavku prvega odstavka 88. člena se določi, da se za diskontiran dolžniški vrednostni papir, pridobljen s prenosom z INR v skladu skladu z zakonom, ki ureja individualne naložbene račune, šteje datum prenosa na trgovalni račun.

K 25. členu:

V novem petem odstavku 90. člena ZDoh-2 je določeno, da se dividende, dosežene na podlagi sredstev na INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune, ne obdavčijo po poglavju III.6.2., temveč po novem poglavju III.6.4. ZDoh-2. Navedeno pomeni, da se od dividend, doseženih na podlagi sredstev na INR (npr. dividende iz delnic in dohodek, prejet ob delitvi dobička, čistega

dobička ali prihodkov investicijskega sklada, ki niso prihodki v obliki obresti) v Sloveniji ne plačuje dohodnine v času, ko so dividende dosežene. Te dividende so po novem obravnavajo v okviru nove podskupine dohodka iz kapitala, tj. dohodka z INR.

K 26. členu:

V novem drugem odstavku 92. člena ZDoh-2 je določeno, da se dobiček iz kapitala, dosežen z odsvojitvijo sredstev na INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune – tj. sredstev v obliki kapitala iz 2. in 3. točke 93. člena ZDoh-2, ki se lahko pridobiva na INR – ne obdavči po poglavju III.6.3., temveč po novem poglavju III.6.4. ZDoh-2. Navedeno pomeni, da se od dobičkov, doseženih z odsvojitvijo tovrstnih sredstev na INR (npr. delnic in obveznic), v Sloveniji ne plačuje dohodnine v času, ko so dobički doseženi. Navedeno tudi pomeni, da izgube, realizirane z odsvojitvijo tovrstnih sredstev na INR ne zmanjšujejo dobičkov, doseženih z odsvojitvijo kapitala po poglavju III.6.3. ZDoh-2. Dobički, ki so doseženi in izgube, ki so realizirane z odsvojitvijo tovrstnih sredstev na INR, se po novem obravnavajo v okviru nove podskupine dohodka iz kapitala, tj. dohodka z INR.

K 27. členu:

Z novim enajstim odstavkom 98. člena se določa odstop glede opredelitve nabavne vrednosti kapitala (finančnih instrumentov) za primere izplačil z INR v obliki prenosa finančnih instrumentov z INR na trgovalni račun. V tem primeru se za nabavno vrednost šteje vrednost tega kapitala, kot je bila upoštevana pri izračunu dohodka z INR.

K 28. členu:

Z novim sedmim odstavkom 101. člena se določa odstop glede opredelitve časa pridobitve kapitala (finančnih instrumentov) za primere izplačil z INR v obliki prenosa finančnih instrumentov z INR na trgovalni račun. V tem primeru se za čas pridobitve kapitala šteje datum prenosa finančnih instrumentov na trgovalni račun.

K 29. členu:

V novem poglavju III.6.4. ZDoh-2 je določena davčna obravnava nove podskupine dohodka iz kapitala – dohodka z INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune. Novo poglavje III.6.4. ZDoh-2 ne velja za morebitne druge individualne naložbene oziroma varčevalne račune zavezancev, na katerem imajo zavezanci finančne instrumente in denarna dobroimetja, ki niso INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune.

Po predlogu se dohodnina od dohodka z INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune, podobno kot dohodnina od drugih podskupin dohodka iz kapitala, plačuje po proporcionalni stopnji in se šteje kot dokončen davek oziroma se pod določenimi pogoji dohodnine od tovrstnega dohodka ne plača.

V prvem odstavku novega 104.a člena ZDoh-2 je določeno, da je dohodek po poglavju III.6.4. ZDoh-2 donos, dosežen s sredstvi na INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune. Pri tem se INR obravnava kot celota in ne ločeno po osnovnem in posebnem podračunu. Po drugem odstavku člena se šteje, da je ta dohodek dosežen, ko je izplačan z INR, torej kot je opravljeno izplačilo denarnih sredstev ali dovoljen prenos finančnih instrumentov z INR v skladu z zakonom, ki ureja individualne naložbene račune. Po tretjem odstavku člena se šteje, da gre za dohodek imetnika INR tudi, kadar je izplačan z INR drugi osebi, ki je upravičena do izplačila z INR na podlagi zakona (npr. v okviru izvršbe). Četrty odstavek določa, da je v primeru, ko je zaradi smrti imetnika INR dohodek izplačan dediču, volilnojemalcu ali osebi, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, to dohodek dediča, volilnojemalca ali osebe, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju. Do prenosa z INR in s tem do časa nastanka dohodka namreč nastane v času, po tem ko so sredstva na INR s trenutkom smrti zapustnika že prešla na dediče, volilnojemalce ali osebe, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju. Ta določba se nanaša samo na dohodek, torej del sredstev, izplačanih z INR, ki predstavljajo izplačilo donosa. Za dedovanje sredstev na INR, ki ne predstavljajo donosa (dohodka),

pa velja splošna ureditev o obdavčitvi podedovanega premoženja. Po petem odstavku se za izplačilo dohodka z INR šteje tudi tuji davek od dohodka (npr. od dividend in obresti, doseženih iz finančnih instrumentov na INR), ki se vrne zavezancu neposredno, pri čemer mora po petem odstavku zavezanec o takšnem vračilu obvestiti ponudnika INR in davčni organ tako, kot je določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek (šesti odstavek). Šteje se, da je znesek tako vrnjenega tujega davka izplačan z INR naslednji dan po dnevu, ko ponudnik INR prejme obvestilo zavezanca. Tuji davek od dohodka, ki se vrne zavezancu tako, da se izplača neposredno na INR, se ne šteje za izplačilo dohodka z INR.

V sedmem odstavku 104.a člena ZDoh-2 je določeno, da se dohodek po poglavju III 6.4. ZDoh-2 ne šteje za izplačan, če zavezanec prenese INR na drugega ponudnika v skladu z zakonom, ki ureja individualne naložbene račune.

V 104.b členu je je določena oprostitvev dohodnine. Dohodnine se tako ne plača pri prvem izplačilu z INR, ki je bilo opravljeno po preteku 15 let od dne odprtja INR, če si v obdobju pred tem zavezanec ni izplačal nič z INR in tudi pri nadaljnjih izplačilih z INR, če pred tem izplačilom vsaj 15 let ni prišlo do nobenega izplačila. Navedeno pomeni, da je dohodnine oproščeno le prvo izplačilo z INR, če sta izpolnjena naslednja pogoja:

- takšno prvo izplačilo je bilo opravljeno po preteku najmanj 15 let od dne odprtja INR (tj. od dne sklenitve pogodbe o INR), pri čemer se v primeru prenosa INR na drugega ponudnika 15-letni rok začne šteti od dne sklenitve prvotne pogodbe o INR;
- zavezanec si v obdobju pred tem (tj. pred izplačilom) nikoli ni izplačal nič z INR (pri čemer se vračilo tujega davka iz četrtega odstavka 104.a člena tega zakona za namene izvajanja oprostitve dohodnine ne šteje kot izplačilo z INR).

Dohodnine je oproščeno tudi izplačilo, za katerega velja, da vsaj 15 let pred tem ni prišlo do nobenega izplačila z INR.

Oprostitvev dohodnine pod pogoji, določenimi v tem členu, velja ne glede na to, ali se izplačilo z INR opravi imetniku INR, ali pa se zaradi smrti imetnika INR izplačilo opravi dediču, volilnojemniku ali osebi, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali drugi osebi, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine, in tudi v primeru, ko je izplačan z INR drugi osebi, ki je upravičena do izplačila z INR na podlagi zakona (npr. v okviru izvršbe)..

V novem 104.c členu ZDoh-2 je v prvem odstavku opredeljena davčna osnova od dohodka z INR, in sicer je davčna osnova izplačan donos. Donos je opredeljen kot pozitivna razlika med vrednostjo sredstev na INR (tj. skupno vrednostjo sredstev na osnovnem in posebnem podračunu INR) na dan nastanka davčne obveznosti in zneskom vplačil (tj. skupnim stanjem vplačil na osnovnem in posebnem podračunu INR) na dan nastanka davčne obveznosti. Izplačilo z INR, ki presega donos, predstavlja vračilo vplačil. Vrednost sredstev na INR je v skladu z drugim odstavkom seštevek denarnih sredstev na INR in primerljivih tržnih cen drugih sredstev na INR. Tretji odstavek določa znesek vplačil na dan nastanka davčne obveznosti kot seštevek vplačil denarnih sredstev na INR in vrednosti vplačil drugih sredstev na INR do dneva nastanka davčne obveznosti, zmanjšan za izplačila z INR do dneva nastanka davčne obveznosti, ki predstavljajo vračilo vplačil. Četrti odstavek določa, da se za izplačilo z INR šteje to, kar kot izplačilo določa zakon, ki ureja individualne naložbene račune.

Donos tako sestavljajo akumulirane obresti, dividende in drugi dohodki, pridobljeni oziroma doseženi na podlagi sredstev INR, ter doseženi dobički in izgube iz odsvojitve finančnih instrumentov na INR ter nerealizirani dobički in izgube iz finančnih instrumentov na INR ter dobički in izgube iz valutne konverzije. Donos zmanjšuje tuja dohodnina, plačana od tovrstnih dohodkov oz. donosov, ki pritekajo na INR in imajo vir izven Slovenije, ter stroški in nadomestila, ki se plačajo iz sredstev INR.

Primer 1:

Fizična oseba je v letu 2026 odprla INR. V letu 2026 je na INR vplačala 5.000 evrov, nato pa v letih 2027–2035 vsako leto po 3.000 evrov. Fizična oseba je torej na INR vplačala 32.000 evrov. V letu 2036 se fizični osebi z INR izplača 15.000 evrov. Vrednost sredstev na INR na dan izplačila je 55.000 evrov (tj. denarnih sredstev v višini 5.000 evrov in finančnih instrumentov v višini 50.000 evrov).

Donos: 55.000 evrov – 32.000 evrov = 23.000 evrov

Davčna osnova od izplačanega donosa: 15.000 evrov < 23.000 evrov = 15.000 evrov

Stanje vseh vplačil na INR po izplačilu v letu 2036: 32.000 evrov

Primer 2:

Enako kot zgoraj, pri čemer se v letu 2036 fizični osebi z INR izplača 25.000 evrov.

Donos: 55.000 evrov – 32.000 evrov = 23.000 evrov

Davčna osnova od izplačanega donosa: 25.000 evrov > 23.000 evrov = 23.000 evrov

Vračilo vplačil: 2.000 evrov

Stanje vseh vplačil na INR po izplačilu v letu 2036: 32.000 evrov – 2.000 evrov = 30.000 evrov

Po drugem stavku drugega odstavka 104.c člena se pri določanju vrednosti sredstev na INR sklenjeni posli nakupa in prodaje upoštevajo, kot da so bili poravnani na dan sklenitve posla. Navedeno pomeni, da se v primeru, ko zavezanec proda finančne instrumente na INR šteje, da so bili prodani na dan sklenitve prodajnega posla, ne glede na to, da bo posel poravnan čez dva dni (T + 2). Podobno se v primeru, ko zavezanec kupi finančne instrumente na INR šteje, da so bili kupljeni na dan sklenitve nakupnega posla, ne glede na to, da bo posel poravnan čez dva dni. Podobno velja v primeru nakupa oziroma prodaje enot kolektivnega naložbenega podjetja za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP).

V prvem in drugem odstavku 104.d člena ZDoh-2 je določeno kako se ugotavlja primerljiva tržna cena posameznega finančnega instrumenta na INR in sicer posebej za primer finančnega instrumenta, sprejetega v trgovanje na borznem trgu v Sloveniji ali na organiziranem trgu v drugi državi, ter za primer finančnega instrumenta na INR, s katerim se trguje v večstranskem sistemu trgovanja. Primerljiva tržna cena posameznega finančnega instrumenta na INR, sprejetega v trgovanje na borznem trgu v Sloveniji ali na organiziranem trgu v drugi državi, je tako enaka zaključni ceni finančnega instrumenta prejšnjega trgovalnega dne. Če je instrument sprejet v trgovanje na borznem trgu v Sloveniji in se z njim trguje tudi na organiziranem trgu v drugi državi, se primerljiva tržna cena finančnih instrumentov določi upoštevaje zaključno ceno finančnega instrumenta na trgu z večjo likvidnostjo instrumenta. Po drugem odstavku člena se pri določanju primerljive tržne cene posameznega finančnega instrumenta na INR, s katerim se trguje v večstranskem sistemu trgovanja, smiselno uporabljajo določbe prvega odstavka. Če zaključna cena finančnega instrumenta prejšnjega trgovalnega dne ni na voljo, se primerljiva tržna cena posameznega finančnega instrumenta na INR določi z upoštevanjem ustrezne referenčne cene finančnega instrumenta.

V tretjem odstavku 104.d člena ZDoh-2 je določeno kako se ugotavlja primerljiva tržna cena posamezne enote KNPVP na INR. Primerljiva tržna cena se določi upoštevaje zadnjo objavljeno vrednost enote premoženja KNPVP. Po drugem odstavku 224. člena Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. 31/15, 81/15, 77/16, 77/18, 161/21 in 101/22 – ZOAIS;

v nadaljnjem besedilu ZISDU-3) se namreč vrednost enote premoženja vzajemnega sklada izračunava po stanju na zadnji delovni dan obračunskega obdobja iz 225. člena zakona (obračunski dan). Po 225. členu ZISDU-3 družba za upravljanje s pravili upravljanja investicijskega sklada znotraj vsakega meseca določi najmanj dve obračunski obdobji za izračun čiste vrednosti sredstev vzajemnega sklada, pri čemer je najkrajše obračunsko obdobje delovni dan. Po 213. členu ZISDU-3 pa družba za upravljanje zagotovi, da se v zvezi s poslovanjem investicijskega sklada objavlja podatek o čisti vrednosti sredstev na enoto premoženja in podatek o gibanju te vrednosti.

V četrtem odstavku 104.d člena ZDoh-2 je določeno, da se primerljiva tržna cena posameznega finančnega instrumenta, ki ni finančni instrument iz prvega do tretjega odstavka 104.d člena ZDoh-2, določi v skladu z dvanajstim odstavkom 7. člena zakona, ki ureja individualne naložbene račune. Ta določba ureja vrednotenje finančnih instrumentov, ki niso uvrščeni v trgovanje na organiziranih trgih ali v večstranskih sistemih trgovanja ter niso enote kolektivnih naložbenih podjetij.

V petem in šestem odstavku 104.d člena ZDoh-2 se posebej določata pravili preračunavanja primerljive tržne cene posameznega finančnega instrumenta na INR in denarnih sredstev na INR ter vračil tujega davka v tuji valuti v eure. Preračun se opravi po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije in velja na dan izplačila z INR oziroma po tečaju, ki velja na dan prejema vračila tujega davka.

S sedmim odstavkom 104.d člena ZDoh-2 se določa pravilo za primer, ko bi imetnik INR v času mirovanja INR ali po zaprtju INR dosegel dohodek na podlagi sredstev, ki jih je imel na INR (tj. običajno na podlagi zaključenega sodnega postopka, npr. kadar kot izključeni manjšinski delničar družbe po tem, ko je sodišče določilo primerno odpravnino, prejme dodatni znesek denarne odpravnine). Ti dohodki se obdavčijo tako, kot da niso bili doseženi na podlagi sredstev na INR. Navedeno pomeni, da se po ZDoh-2 davčno obravnavajo enako kot bi se tovrstni dohodki obravnavali v primeru, ko zavezanec relevantnih sredstev ne bi imel na INR, temveč na drugem računu (npr. trgovalni račun).

Osmi odstavek določa, da se šteje, da je vse dohodke z INR, ki jih je imetnik INR prejel po prenehanju rezidentskega statusa, slednji dosegel kot rezident Slovenije. S tem si Slovenija zagotovi pravico do obdavčitve dohodkov, ki je bila zaradi davčnih ugodnosti, predvidenih za sredstva INR, odložena na trenutek izplačila z INR. Ta določba je pomembna za pravilno davčno obravnavo sredstev na INR ob prenehanju rezidentstva, saj zagotavlja, da se vsa sredstva obdavčijo po slovenski davčni zakonodaji, ko je oseba še slovenski davčni rezident.

INR temeljijo na predvidenih davčnih spodbudah. Davčne ugodnosti oziroma davčna obravnava je vezana na status davčnega rezidenta. Vsaka država ima pravico obdavčiti dohodek svojih davčnih rezidentov, ne glede na to, kje je ta dohodek nastal. To načelo je temelj mednarodnega davčnega prava. S spremembo davčnega rezidentstva postane imetnik INR davčni zavezanec v drugi državi in se zanj slovenska davčna pravila ne uporabljajo več.

K 30. členu:

V novem petem odstavku 105. člena ZDoh-2 je določeno, da se morebitni drugi dohodki, doseženi na podlagi sredstev na INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune, ne obdavčijo po poglavju III.7., temveč po novem poglavju III.6.4. ZDoh-2. Navedeno pomeni, da se od drugega dohodka, doseženega na podlagi sredstev na INR, v Sloveniji ne plačuje akontacija dohodnine v času, ko je drugi dohodek dosežen. Tak drugi dohodek se po novem obravnava v okviru nove podskupine dohodka iz kapitala, tj. dohodka z INR.

K 31. členu:

Sprememba prvega odstavka 132. člena ZDoh-2 je redakcijske narave. Z njo se določa, da se od dohodka iz kapitala, razen od dohodka z INR, dohodnina izračuna in plača tako kot že velja od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami poglavij III.6.1. do III.6.3., po stopnji 25% in se šteje kot dokončen davek.

Z novim tretjim odstavkom se določa, da se od dohodka z INR, kot nove podskupine dohodka iz kapitala, dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami poglavja III.6.4 ZDoh-2, po stopnji 15 % in se šteje kot dokončen davek.

K 32. členu:

V novem 135.a členu ZDoh-2 je določen način izračuna in plačilo dohodnine od dohodka z INR. Dohodnina od dohodka z INR se izračuna in plača v rokih in na način, določen z zakonom, ki ureja dohodnino in z zakonom, ki ureja davčni postopek. Izračun dohodnine od dohodka z INR se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem, ki ga opravi ponudnik INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune. Plačilo dohodnine od dohodka z INR se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem. Plačilo dohodnine z davčnim odtegljajem je zavezan opraviti ponudnik INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune.

K 33. členu:

Z novim petim odstavkom 136. člena ZDoh-2 je določeno, da se za tuje dohodke iz prvega odstavka 136. člena ZDoh-2 ne štejejo dohodki, vključeni v donos INR, kot je ta opredeljen v drugem stavku prvega odstavka 104.b člena ZDoh-2. Navedeno pomeni, da se v tujini plačani davek od dohodkov v obliki obresti, dividend, dobičkov iz kapitala in drugih dohodkov, ki jih imetnik INR dosega na INR in ki sestavljajo donos INR, ne more uveljavljati kot odbitek od oziroma odšteti od dohodnine, ki se plača od izplačil donosa z INR. Tovrstni dohodki, ki sestavljajo donos INR, se namreč ne obdavčujejo kot taki v času, ko so prejeti, temveč v okviru donosa INR, ko je tak donos izplačan. Torej sta se tovrstnim dohodkom z njihovo vključitvijo v sestavo donosa INR, spremenila tako narava dohodka kot tudi čas pridobitve, kot bi jo tovrstni dohodki imeli, če ne bi bili doseženi iz sredstev na INR.

Kot že navedeno v obrazložitvi k novemu 104.c členu ZDoh-2, tuja dohodnina, plačana od dohodkov, ki sestavljajo donos INR, zmanjšuje donos INR (podobno kot stroški in nadomestila, ki se plačajo iz sredstev INR) ter s tem davčno osnovo od dohodka z INR.

K 34. členu:

Z novim 58.a členom ZDavP-2 se določa, da se za plačnika davka v Republiki Sloveniji šteje tudi tisti ponudnik INR, ki se ne šteje za plačnika davka po 58. členu zakona ZDavP-2 (npr. ker ne izpolnjuje pogoja »prisotnosti« v Republiki Sloveniji).

K 35. členu:

Z novim dvanajstim odstavkom 325. člena ZDavP-2 se določa, da dohodnino od dohodka z INR izračuna ponudnik INR kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja. Ponudnik INR mora davčni odtegljaj izračunati in odtegniti hkrati z obračunom dohodka z INR, plačati pa najpozneje v petih dneh od izplačila dohodka.

Z novim trinajstim odstavkom pa se določajo pravila za primer, ko je izplačilo z INR izvedeno v obliki prenosa finančnih instrumentov z INR na trgovalni račun (v naravi), vendar na INR ni dovolj denarnih sredstev davčnega zavezanca za plačilo davčnega odtegljaja. V tem primeru ponudnik INR ob prenosu finančnih instrumentov z INR na trgovalni račun zadrži del finančnih instrumentov, ki ob prenosu skupaj z denarnimi sredstvi zadostujejo za celotno plačilo davčnega odtegljaja od dohodka z INR in jih proda, pri čemer ima davčni zavezanec pravico odločiti, kateri finančni instrumenti se zadržijo. To pravilo omogoča izvedbo davčnega odtegljaja brez brutenja.

K 36. členu:

V novem 329.a členu ZDavP-2 je urjeno obveščanje o vračilu tuje dohodnine imetniku INR. Tako mora po prvem odstavku člena imetnik INR, ki prejme vračilo tujega davka od dohodka, a ne na INR, o vračilu pisno obvestiti ponudnika INR in davčni organ v sedmih dneh od prejema vračila. V obvestilu mora navesti osebne in druge podatke, ki omogočajo njegovo identifikacijo ter identifikacijo INR, podatke o dohodku, od katerega je bil plačan tuji davek, znesku vrnjenega tujega davka in

času vračila. Po drugem odstavku člena podatke, ki jih mora imetnik INR navesti v pisnem obvestilu iz prvega odstavka tega člena, določi minister, pristojen za finance.

K 37. členu:

Sprememba 335. člena ZDavP-2 je redakcijske narave.

K 38. členu:

V novem 338.a členu ZDavP-2 se ureja avtomatično dajanje podatkov, potrebnih za identifikacijo INR, INR in ponudnika INR, ki jih morajo ponudniki INR dostavljati davčnemu organu do 31. januarja tekočega davčnega leta za preteklo davčno leto.

K 39. členu:

S členom je opredeljen davčni prekršek imetnika INR v zvezi s prvim odstavkom novega 329.c člena zakona.

K 40. členu:

Z dopolnitvijo 397. člena so opredeljeni davčni prekrški ponudnikov INR v zvezi z novim dvanajstim odstavkom 325. člena zakona in novim 338.a členom zakona. V 6. točki 397. člena zakona je opravljen tudi redakcijski popravek besedila (tj. črtanje navajanja tretjega odstavka 325. člena zakona).

K 41. členu

V zvezi s podatki o dohodku, ki jih MDDSZ in centri za socialno delo potrebujejo pri svojih odločitvah, ob upoštevanju pravnega okvira individualnih naložbenih računov in davčne obravnave dohodkov z INR, pravna podlaga, ki je v 51. členu ZUPJS glede podatkov o dohodkih že vzpostavljena za pridobivanje podatkov iz evidenc FURS, zadostuje tudi za pridobivanje podatkov o dohodku z INR. Dohodek z INR tako predstavlja le novo obliko dohodka iz kapitala po zakonu, ki ureja dohodnino.

V zvezi s podatki o premoženju, ki jih MDDSZ in centri za socialno delo še potrebujejo pri svojih odločitvah, so nekateri ponudniki INR na podlagi trenutne določbe 51. člena ZUPJS že zavezani za dajanje podatkov, vendar ne vsi in ne za vse premoženje oziroma sredstva na INR računu. Glede na to smo za preostale ponudnike INR oziroma sredstva INR v 51. členu ZUPJS v okviru medresorskega usklajevanja določili še posebno pravno podlago za dajanje podatkov o premoženju oziroma sredstvih na INR, tako da smo posegli tudi v 51. člen ZUPJS. Slednje je imelo za posledico še dopolnitev tretjega odstavka 1. člena predloga zakona tako, da se je k opredelitvi zakonov, ki se z določbami zakona o INR dopolnjujejo in spreminjajo, poleg ZDoh-2 in ZDavP-2, dodalo tudi ZUPJS.

Predlagano besedilo v zvezi z dopolnitvijo določb ZUPJS, je ob upoštevanju zahtev posebne uradne evidence sredstev INR iz šestega odstavka 14. člena predloga zakona ustrezna oblika novih določb predloga tega zakona, na podlagi katerih bo MDDSZ in centrom za socialno delo v celoti omogočeno, da poleg podatkov o dohodku z INR, pridobijo tudi vse dejansko potrebne podatke za ugotovitev premoženjskega stanja oziroma sredstev na INR.

K 42. členu:

V IV. delu zakona so določene prehodne in končne določbe.

S prvim odstavkom člena se določa izjema od drugega in tretjega odstavka 5. člena za primer delnic, ki jih imetnik INR pridobi kot upravičenec po Zakonu o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice d.v.z. (Uradni list RS, št. 131/23; v nadaljnjem besedilu: ZSPVZZ). Po prvem odstavku 15. člena ZSPVZZ do prevzema delnic s strani upravičencev do deleža v osnovnem kapitalu delniške družbe, vendar najdlje dve leti po uvrstitvi delnic na organiziran trg, delnice hrani KDD na svojem fiduciarnem računu. Po prvem odstavku 16. člena ZSPVZZ pravica do prevzema delnic, ki jih fiduciarno hrani KDD, ugasne dve leti po uvrstitvi delnic v trgovanje na organiziranem trgu, če ni bila uveljavljena pred tem. Navedeno pomeni, da lahko imetnik INR v navedenem roku

prevzete delnice prenese na svoj INR neposredno s fiduciarnega računa KDD, če pa je fizična oseba delnice prevzela pred odprtjem INR, jih lahko v tem roku prenese s svojega trgovalnega računa na svoj INR.

Zaradi večje jasnosti je v prvem odstavku posebej določeno, da za prevzete delnice, ki jih bo imetnik INR prenesel na INR, ne bo veljala oprostitve dobička iz kapitala iz drugega odstavka 23. člena ZSPVZZ. Kot je bilo obrazloženo že v 26. . členu tega zakona se namreč dobiček iz kapitala, dosežen z odsvojitvijo sredstev na INR po zakonu, ki ureja individualne naložbene račune – tj. sredstev v obliki kapitala iz 2. in 3. točke 93. člena ZDoh-2), ki se lahko pridobiva na INR – ne obdavči po poglavju III.6.3. ZDoh-2, temveč po novem poglavju III.6.4. ZDoh-2. Topomeni, da se od dobičkov, doseženih z odsvojitvijo tovrstnih sredstev na INR (npr. delnic in obveznic), v Sloveniji ne plačuje dohodnine v času, ko so dobički doseženi. Hkrati to pomeni tudi, da izgube, realizirane z odsvojitvijo tovrstnih sredstev na INR ne zmanjšujejo dobičkov, doseženih z odsvojitvijo kapitala po poglavju III.6.3. ZDoh-2. Dobički, ki so doseženi in izgube, ki so realizirane z odsvojitvijo tovrstnih sredstev na INR, se tako po novem obravnavajo v okviru nove podskupine dohodka iz kapitala, tj. dohodka z INR. Kot izhaja iz prvega odstavka tega člena navedeno velja tudi za prevzete delnice, ki jih bo imetnik INR prenesel na svoj INR.

Z drugim in tretjim odstavkom tega člena se določajo pravila za določanje vrednosti vplačila na INR, kadar se vplačilo skladno s tem zakonom opravi v obliki delnic, ki jih je zavezanec pridobil na INR kot upravičenec do deleža pri preoblikovanju Vzajemne d.v.z. v delniško družbo po ZSPVZZ, ter pravila za določanje primerljive tržne cene delnic za primer, ko v času določanja primerljive tržne cene teh delnic, te še ne bi bile sprejete v trgovanje na borznem trgu.

K 43. členu

Člen ureja izdajo podzakonskega akta Agencije v roku šestih mesecev po uveljavitvi zakona.

K 44. členu:

Člen ureja začetek veljavnosti in uporabe zakona. Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne devet mesecev po uveljavitvi. V tem obdobju se sprejmejo podzakonski akti, vzpostavijo tehnični sistemi pri FURS in Agenciji ter prilagodijo informacijski sistemi in procesi pri ponudnikih INR.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22 in 104/24)

80. člen

(dohodek)

(1) Dohodek iz kapitala po tem poglavju vključuje:

1. obresti,
2. dividende, in
3. dobiček iz kapitala.

(2) Določbe tega poglavja ne vplivajo na davčno obveznost zavezanca po III.3. poglavju tega zakona, če ni s tem zakonom drugače določeno.

81. člen

(obresti)

(1) Obresti po tem poglavju so obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem, dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti.

(2) Kot obresti se po tem poglavju obdavčuje vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančno dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni s tem zakonom drugače določeno. Kot obresti se obdavčujejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančno dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje.

(3) Za dohodek iz življenjskega zavarovanja iz prvega odstavka tega člena se šteje tudi dohodek iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, sklenjenega po pokojninskem načrtu, ki ni vpisan v poseben register, in dohodek iz prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

(4) Za dolžniške vrednostne papirje iz prvega odstavka tega člena se štejejo tudi zamenljivi dolžniški vrednostni papirji.

(5) Za obresti po tem poglavju zakona se šteje tudi nadomestilo, ki ga upravljavec premoženja davčnega zavezanca zagotovi v primeru negativnega rezultata iz upravljanja premoženja ali v primeru zajamčene vrednosti premoženja v upravljanju.

88. člen

(davčna osnova od obresti, doseženih ob odsvojitvi ali odkupu diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja)

(1) Davčna osnova od obresti, doseženih ob odsvojitvi diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja pred dospelostjo papirja ali pri odkupu diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja pred ali ob dospelosti papirja, so obresti, obračunane za obdobje od dneva pridobitve do dneva odsvojitve ali odkupa diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja.

(2) Za diskontirani dolžniški vrednostni papir iz prvega odstavka tega člena se šteje tudi brezkuponski dolžniški vrednostni papir.

(3) Višina obresti iz prvega odstavka tega člena se določi po metodi enakomernega (konstantnega) donosa.

(4) Za odkup diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja iz prvega odstavka tega člena se šteje tudi unovčitev diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja.

90. člen

(dividende)

(1) Dividende po tem poglavju so dividende in drugi dohodki, doseženi na podlagi lastniškega deleža.

(2) Za lastniški delež po prvem odstavku tega člena se šteje vsak delež, ki ga ima fizična oseba (v nadaljnjem besedilu: imetnik deleža) na podlagi vloženih sredstev v gospodarski družbi, zadrugi in drugih oblikah organiziranja, vključno s premoženjskim vložkom tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe in premoženjskim vložkom fizične osebe v katerokoli drugo obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala (v nadaljnjem besedilu: plačnik).

(3) Kot dividenda se po tem poglavju obdavčuje vsaka razdelitev dohodka imetniku deleža iz premoženja plačnika oziroma povezane osebe (po tem zakonu ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) plačnika na podlagi njegovega lastniškega deleža v plačniku, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža, vključno z razdelitvijo v obliki delnic ali zamenljivih obveznic ter pripisom dobička kapitalskemu deležu družbenika.

(4) Kot dividende se po tem poglavju obdavčuje tudi:

1. prikrito izplačilo dobička, določeno v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb;
2. dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika;
3. dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov investicijskega sklada, ki niso zajeti z 81. členom tega zakona;
4. vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku, ki ga je vplačal po ustanovitvi družbe v skladu z določili družbene pogodbe, v delu, ki presega vplačano vrednost. Če naknadnega vplačila družbenik ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža, se obdavčuje vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku, v delu, ki presega:
 - vplačano vrednost naknadnega vplačila ali
 - nabavno vrednost pridobljenega deleža, kadar je ta manjša od vplačane vrednosti naknadnega vplačila;
5. dodatno naknadno izplačilo zavezancu, ki je odsvojil delež iz III.6.3. poglavja tega zakona, v zvezi z odsvojitvijo deleža, ki ga izplača pridobitelj deleža in je odvisno od meril uspešnosti poslovanja družbe v prihodnosti, določenih v pogodbi o odsvojitvi deleža;
6. izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen v primeru, ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu. Davčni zavezanec lahko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, uveljavlja zmanjšanje izplačane vrednosti za nabavno vrednost odsvojenih delnic ali deležev, ki se določi v skladu z 98. členom tega zakona. Če je dogovorjeno obročno izplačevanje vrednosti delnic ali deležev, se nabavna vrednost porazdeli med obroke sorazmerno njihovi višini. Če je davčni zavezanec delnice ali deleže družbe pridobival na različne datume, se šteje, da je odsvojil zadnje pridobljene delnice ali deleže. Odsvojitve delnic ali deležev po tej točki ne šteje za odsvojitve kapitala po III.6.3. poglavju tega zakona.

92. člen

(dobiček iz kapitala)

Dobiček iz kapitala je dobiček, dosežen z odsvojitvijo kapitala.

98. člen

(vrednost kapitala ob pridobitvi)

(1) V vrednost kapitala ob pridobitvi se vštevajo nabavna vrednost kapitala in stroški, ki so določeni s tem členom.

(2) Za nabavno vrednost kapitala iz prvega odstavka tega člena se šteje v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost kapitala v času pridobitve. Če kapital ni pridobljen na podlagi pogodbe ali če vrednost kapitala v času pridobitve ni razvidna iz pogodbe, se za nabavno vrednost kapitala šteje vrednost kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili. Če je bil kapital pridobljen po 1. točki 95. člena tega zakona ali na podlagi darilne pogodbe, se za nabavno vrednost kapitala v času pridobitve šteje vrednost, od katere je bil odmerjen davek na dediščine in darila, če davek ni bil odmerjen, pa primerljiva tržna cena kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili.

(3) Kadar zavezanec pridobi delnice ali drug kapital na način, določen v četrtem odstavku 43. člena tega zakona, se za nabavno vrednost delnice ali drugega kapitala šteje primerljiva tržna cena delnice ali drugega kapitala na dan, ko je bila pravica izvršena oziroma na dan, ko je zavezanec pridobil delnice ali drug kapital.

(4) Kadar zavezanec pridobi delnico ali povečani delež oziroma osnovni vložek pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, se šteje, da je nabavna vrednost tako pridobljene delnice ali pridobljenega povečanega deleža oziroma osnovnega vložka enaka nič.

(5) Kadar zavezanec pridobi kapital s prenosom sredstev iz podjetja zavezanca v svoje gospodinjstvo ali s prenehanjem opravljanja dejavnosti, se za nabavno vrednost prenesenega sredstva šteje primerljiva tržna cena sredstva na dan prenosa oziroma na dan prenehanja opravljanja dejavnosti. Kadar zavezanec pridobi kapital iz 2. in 3. točke 93. člena tega zakona v okviru opravljanja dejavnosti iz III.3. poglavja tega zakona in se dohodki iz tega kapitala v skladu s 54. členom tega zakona izključujejo iz dohodkov iz dejavnosti, se ne glede na prvi stavek tega odstavka za nabavno vrednost takega kapitala šteje vrednost ob začetnem pripoznanju v poslovnih knjigah oziroma evidencah v skladu z računovodskimi standardi, razen če je kapital prenesen v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva; če je kapital prenesen v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva, se za nabavno vrednost kapitala šteje nabavna vrednost, določena v skladu z drugim do četrtim odstavkom tega člena.

(6) (razveljavljen)

(7) Stroški iz prvega odstavka tega člena so:

1. vrednost na nepremičnini opravljenih investicij in stroškov vzdrževanja, ki povečuje uporabno vrednost nepremičnine, če jih je plačal zavezanec;
2. znesek davka na dediščine in darila in davka na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob pridobitvi kapitala;
3. stroški, ki jih je plačal zavezanec v zvezi s cenitvijo pridobljene nepremičnine, ki jo je opravil pooblaščen cenilec v skladu z obstoječo metodologijo, kadar je cenitev potrebna, ker se vrednost nepremičnine ne da ugotoviti na drug način; stroški cenitve se priznajo v višini dejanskih stroškov, vendar ne več kot 188 eurov;
4. naknadna vplačila, ki jih je družbenik vplačal po ustanovitvi družbe v skladu z določili družbene pogodbe in mu pred odsvojitvijo niso bila vrnjena oziroma ni nastala obveznost njihovega vračila.

(8) Kadar je družbeniku vrnjeno obvezno naknadno vplačilo, ki ga sam ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža, tako vrnjeno naknadno vplačilo zmanjša nabavno

vrednost pridobljenega deleža v višini vplačane vrednosti takega naknadnega vplačila, vendar znesek zmanjšanja ne more preseči nabavne vrednosti.

(9) Nabavna vrednost in stroški v tuji valuti iz prvega odstavka tega člena se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan pridobitve kapitala oziroma na dan nastanka stroškov.

(10) Kadar zavezanec pridobi dohodek v obliki delnic ali deležev, za katerega je bila uveljavljena posebna davčna obravnava v skladu s 45.b členom tega zakona, se za nabavno vrednost delnice ali deleža šteje vrednost delnice ali deleža (boniteta) na dan, ko je zavezanec pridobil delnice ali deleže, zmanjšana za morebitno negativno razliko iz druge alineje tretjega odstavka 45.b člena tega zakona.

101. člen

(čas pridobitve kapitala)

(1) Za čas pridobitve kapitala se šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katerih je fizična oseba pridobila kapital. V drugih primerih pridobitve se za čas pridobitve kapitala šteje datum, ki je razviden iz drugih dokazil.

(2) Kadar se nepremičnina pridobi z graditvijo, ki jo izvaja zavezanec sam, se za čas pridobitve šteje datum izdaje gradbenega dovoljenja. V primeru pridobitve nepremičnine z graditvijo, ki jo po pogodbi za zavezanca izvaja druga oseba, se za čas pridobitve šteje datum sklenitve pogodbe med zavezancem in izvajalcem. Če zavezanec v času dveh let od podpisa pogodbe ne prevzame zgrajene nepremičnine, se za čas pridobitve šteje datum dejanskega prevzema zgrajene nepremičnine.

(3) Kadar se odsvoji objekt, ki stoji na zemljišču, katerega čas pridobitve ni enak času pridobitve objekta, se kot čas pridobitve objekta in zemljišča šteje čas pridobitve objekta.

(4) Kadar je zavezanec kapital pridobil kot ena od oseb, ki imajo solastninsko pravico na kapitalu ali imajo na njem skupno lastnino, in se tak kapital pozneje razdeli, se za čas pridobitve kapitala, ki mu pripade na podlagi delitve, šteje čas, ko je na kapitalu pridobil solastninsko pravico oziroma ko je kapital pridobil v skupno lastnino. Če zavezanec ob razdelitvi prejme kapital v obsegu, ki presega del, ki bi mu pripadal iz solastništva ali skupne lastnine, se za čas pridobitve presežnega dela šteje čas razdelitve.

(5) Kadar je zavezanec kapital pridobil na način iz prvega stavka petega odstavka 98. člena tega zakona se za čas pridobitve šteje čas prenosa sredstev iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo oziroma čas prenehanja opravljanja dejavnosti. Kadar zavezanec pridobi kapital iz 2. in 3. točke 93. člena tega zakona v okviru opravljanja dejavnosti iz III.3. poglavja tega zakona in se dohodki iz takega kapitala v skladu s 54. členom tega zakona izključujejo iz dohodkov iz dejavnosti, se ne glede na prvi stavek tega odstavka za čas pridobitve takega kapitala šteje čas pridobitve kapitala v podjetje, razen če je kapital prenesen v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva; če je kapital prenesen v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva, se za čas pridobitve kapitala šteje čas pridobitve kapitala v gospodinjstvo zavezanca.

(6) Kadar je zavezanec pridobil delnico ali povečani delež oziroma osnovni vložek pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, se za čas pridobitve tako pridobljene delnice ali pridobljenega povečanega deleža oziroma osnovnega vložka šteje datum sklepa o povečanju osnovnega kapitala.

105. člen

(opredelitev drugih dohodkov)

(1) Drugi dohodki so vsi dohodki, ki se v skladu s tem zakonom ne štejejo za dohodke fizične osebe iz 1. do 5. točke 18. člena tega zakona.

(2) Za druge dohodke po tem zakonu se ne štejejo dohodki iz 19. do vključno 32. člena tega zakona in dohodki, ki so v skladu s tem zakonom oproščeni plačila dohodnine ali se ne vštevajo v davčno osnovo.

(3) Drugi dohodki vključujejo:

1. nagrade;
2. darila;
3. dobitke v nagradnih igrah;
4. priznavalnine po zakonu o republiških priznavalninah in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture;
5. kadrovske in druge štipendije;
6. družinske invalidnine in družinski dodatek po zakonu o vojnih invalidih;
7. nadomestila, prejeta v zvezi z ustanovitvijo ali obremenitvijo pravice in drugi dohodki, doseženi s prenosom oziroma odstopom pravice na premoženju, ki je prenosljiva in katere vrednost je mogoče izraziti v denarju;
8. aro, ki jo je prejel zavezanec ob sklenitvi pogodbe in ki je ne vrne stranki, ki ni izpolnila pogodbe, razen are, ki jo zavezanec zadrži v zvezi z opravljanjem dejavnosti, kot je določena v 46. členu tega zakona;
9. izplačila odkupne vrednosti v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb;
10. vsako nadomestilo, ki ga imetnik deleža prejme na podlagi lastniškega deleža iz 90. člena tega zakona v plačniku, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža; za nadomestilo se šteje vsak proizvod, storitev ali druga ugodnost, ki jo imetniku deleža ali njegovemu družinskemu članu, na podlagi lastniškega deleža, zagotovi plačnik ali povezana oseba (po tem zakonu ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) plačnika, ki se ne šteje za dohodek po III.6.2. poglavju tega zakona;
11. dohodek, ki se ne šteje za dohodek iz zaposlitve, za dohodek iz dejavnosti, za dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, za dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice ter za dohodek iz kapitala in ni dohodek, ki se ne šteje za dohodek po tem zakonu oziroma ni dohodek, oproščen plačila dohodnine po tem zakonu.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena, se za drugi dohodek šteje tudi vsak dohodek, ki ga prejme prostovoljec od prostovoljske organizacije na podlagi ali v zvezi z opravljanjem prostovoljskega dela v skladu z zakonom, ki ureja prostovoljstvo.

132. člen

(stopnja dohodnine od dohodka iz kapitala)

(1) Od dohodka iz kapitala se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.6. poglavja tega zakona, po stopnji 25% in se šteje kot dokončen davek.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se stopnja dohodnine od dobička iz kapitala znižuje vsakih pet let imetništva kapitala in znaša po dopolnjenih:

1. petih letih imetništva kapitala: 20%,
2. desetih letih imetništva kapitala: 15%.

136. člen

(odbitek dohodnine)

(1) Rezident lahko od dohodnine, odmerjene po tem zakonu, odšteje znesek ustreznega dela dohodnine (v nadaljnjem besedilu: odbitek), ki jo je plačal od dohodkov z virom izven Slovenije (v nadaljnjem besedilu: tuji dohodki), vključenih v njegovo osnovo za dohodnino.

(2) Za tuje dohodke iz prvega odstavka tega člena se štejejo dohodki, ki se v skladu z določbami iz II.2. poglavja tega zakona ne morejo šteti za dohodek, ki ima svoj vir v Sloveniji.

(3) Za tuje dohodke iz prvega odstavka tega člena se štejejo tudi dohodki, ki imajo svoj vir v Sloveniji v skladu z določbami iz II.2. poglavja tega zakona, a so obdavčeni tudi v drugi državi, če Slovenija s to državo nima sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka.

(4) Za tuje dohodke iz prvega odstavka tega člena se štejejo tudi dohodki, prejeti v zvezi z opravljanjem funkcije poslanca Evropskega parlamenta. Za dohodnino iz prvega odstavka tega člena, ki se odšteje od dohodnine, odmerjene po tem zakonu, se šteje davek, ki ga je rezident plačal Evropski skupnosti od teh dohodkov, vključenih v njegovo osnovo za dohodnino.

Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 100/24)

325. člen

(izračun)

(1) Dohodnino od obresti, dividend in dohodka iz oddajanja premoženja v najem izračuna:

1. plačnik davka v obračunu davčnega odtegljaja,
2. davčni organ v odločbi, izdani na podlagi napovedi zavezanca.

(2) Dohodnina iz prvega odstavka tega člena se izračuna in plača od davčnih osnov in po stopnji, določeni z zakonom, ki ureja dohodnino.

(3) Obrazec obračuna davčnega odtegljaja in davčne napovedi iz prvega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za finance. Obrazec mora vsebovati podatke, potrebne za določanje davčne osnove, oziroma izračun dohodnine, in podatke, potrebne za nadzor in identifikacijo zavezanca za davek.

(4) Dohodnino od obresti, dohodnino od dividend in dohodnino od dohodka iz oddajanja premoženja v najem izračuna plačnik davka kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja.

Plačnik davka mora davčni odtegljaj izračunati in odtegniti hkrati z obračunom obresti, dividend ali dohodka iz oddajanja premoženja v najem, plačati pa najpozneje v petih dneh od izplačila dohodka.

(5) Če obresti, dividende ali dohodek iz oddajanja premoženja v najem izplača oseba, ki ni plačnik davka, ali v primerih iz devetega odstavka tega člena, dohodnino od obresti, dividend ali dohodka iz oddajanja premoženja v najem ugotovi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca.

(6) Dohodnino od dobička iz kapitala ugotovi davčni organ z odločbo na podlagi napovedi davčnega zavezanca. Med letom plačana dohodnina se šteje za akontacijo dohodnine.

(7) Ne glede na prvi do šesti in osmi odstavek tega člena dohodnino od obresti, ki jih doseže rezident:

1. na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Republiki Sloveniji, ter pri bankah drugih držav članic EU, in
2. od vrednostnih papirjev, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani v letih 2024, 2025 ali 2026 na podlagi zakona, ki ureja javne finance, ter v okviru ponudbe vrednostnega papirja javnosti ponujeni izključno fizičnim osebam,

ugotovi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca.

(8) Ne glede na prejšnje odstavke davčni organ, na podlagi napovedi zavezanca, ugotovi dohodnino od obresti, ki jih doseže rezident od:

1. vrednostnih papirjev, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance;
2. dolžniških vrednostnih papirjev, ki jih izda gospodarska družba, ki je ustanovljena v skladu s predpisi v Sloveniji, če:
 - ne vsebujejo opcije zamenjave za lastniški vrednostni papir (oziroma ne vsebujejo opcije imetnikov, z uresničitvijo katere dosežejo zamenjavo za lastniški vrednostni papir, če je izdajatelj dolžniškega vrednostnega papirja banka) in
 - so uvrščeni v trgovanje na organiziranem trgu ali se z njimi trguje v večstranskem sistemu trgovanja v državi članici EU ali državi članici Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj,

razen v primeru dolžniških vrednostnih papirjev, ki so izdani za plačilo odškodnin v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo.

(9) Plačnik davka davčnega odtegljaja ne izračuna in odtegne, če ima dohodek iz finančnih instrumentov, od katerega se v skladu s tem zakonom ali zakonom o obdavčenju izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj:

1. vir izven Slovenije in je prejet v naravi ali je izven Slovenije neposredno reinvestiran ali
2. vir v Sloveniji in je prejet v naravi ter ga je izplačala oseba iz 1. točke prvega odstavka 58. člena tega zakona drugi osebi iz drugega odstavka navedenega člena, ki se šteje za plačnika davka.

(10) Prejšnji odstavek ne vpliva na obveznost plačnika davka za avtomatično dajanje podatkov davčnemu organu po 9. podpoglavju I. poglavja petega dela tega zakona.

(11) Ne glede na prvi do peti odstavek tega člena davčni organ, na podlagi napovedi davčnega zavezanca, ugotovi dohodnino od:

- obresti, doseženih z odstopom ali poplačilom prevzete terjatve in

- dividend, doseženih z vračilom naknadnega vplačila družbeniku, ki ga ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža.

335. člen

(davčni odtegljaj)

Davčni odtegljaj je dohodnina, ki jo je v skladu s 1. točko prvega odstavka 325. člena tega zakona dolžan izračunati, odtegniti in plačati plačnik davka za davčnega zavezanca od obresti, dividend ali dohodka iz oddajanja premoženja v najem, od katerih se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, in s tem zakonom plačuje dohodnina z davčnim odtegljajem.

394. člen

(davčni prekrški posameznikov)

Z globo 250 do 400 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, če:

1. ne vloži davčne napovedi v predpisanem roku ali na predpisani način (četrti odstavek 61. člena, šesti odstavek 267. člena, tretji odstavek 270. člena, 288., 318., 323. in 326. člen);
2. **(črtana)**;
3. na zahtevo davčnega organa ne predloži ali ne predloži v določenem roku ali na predpisan način seznama premoženja ali na seznamu navede nepopolne ali neresnične podatke (147. člen);
4. ne omogoči davčnemu organu vpogleda v sef (185. člen);
5. uporablja zarubljeno premičnino v nasprotju z zakonom (prvi in tretji odstavek 186. člena);
6. razpolaga z zarubljenimi premičninami (prvi odstavek 187. člena);
7. ne predloži podatkov o čezmejnem aranžmaju, o katerem se poroča, ali jih ne predloži v predpisanem roku oziroma jih ne predloži za vsako leto, ko aranžma uporablja (prvi in drugi odstavek 255.š člena ter četrti odstavek 255.t člena).

397. člen

(davčni prekrški v zvezi z opravljanjem dejavnosti)

(1) Z globo od 800 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 1.200 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 3.200 do 30.000 eurov, če:

1. ne predloži davčnega obračuna ali ne predloži davčnega obračuna na predpisan način oziroma v predpisanih rokih (tretji do peti odstavek 51. člena, 297., 297.a, 297.b, 307. člen in 356. do 369. člen);
- 1.a ne vloži davčne napovedi na predpisan način ali v predpisanem roku (četrti odstavek 61. člena);

2. ne predloži obračuna davčnega odtegljaja ali ne predloži obračuna davčnega odtegljaja na predpisan način oziroma v predpisanih rokih (četrti, peti in deveti odstavek 57. člena, 284., 307.g, 336. člen, drugi in tretji odstavek 352. člena, drugi odstavek 353. člena, 374. člen);
3. ne predloži izjave oziroma ne navede ali ne navede pravilno količine finančnih instrumentov (peti odstavek 58. člena);
4. izjave ne hrani do poteka predpisanega roka (šesti odstavek 58. člena in četrti odstavek 383.c člena);
5. prejemnik izjave ne dostavi davčnemu organu podatkov o prenosu obveznosti plačnika davka ali podatkov ne dostavi v zakonsko določenem roku (sedmi odstavek 58. člena);
6. kot plačnik davka ne izračuna, odtegne ali ne plača davčnega odtegljaja za davčnega zavezanca v skladu z zakonom (59., 260. člen, prvi odstavek 283. člena, 285. člen, prvi odstavek 305. člena, četrti odstavek 313. člena, prvi odstavek 317. člena, prvi odstavek 321. člena, prvi, tretji in četrti odstavek 325. člena, drugi in tretji odstavek 352. člena, 353., 374. člen, drugi odstavek 383.c člena in drugi odstavek 383.e člena);
- 7. (črtana)**
8. v davčni napovedi ali obračunu davka navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi odstavek 10. člena);
9. ne vodi ali ne hrani poslovnih knjig in evidenc v skladu s tem zakonom ali jih ne vodi dobro in pravilno oziroma na način, ki zagotavlja podatke za ugotovitev davčnih obveznosti (31. in 32. člen ter peti odstavek 308. člena);
10. kot plačnik davka ne vodi evidenc o dohodkih in o odtegnjenih davkih po posameznem davčnem zavezancu (tretji odstavek 31. člena);
- 10.a ne vzpostavi, vodi ali hrani seznama izdanih računov pri prodaji lastnih izdelkov iz predelave lastnih pridelkov ali ga ne vodi dobro in pravilno oziroma na način, ki zagotavlja nadzor izpolnjevanja pogojev za obravnavo dohodkov kot dohodkov v zvezi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo ali ne predloži ustreznih zbirnih podatkov iz seznama izdanih računov ali jih ne predloži davčnemu organu v predpisanem roku in na predpisan način (drugi, tretji in četrti odstavek 316.a člena);
- 10.b ne izdaja ustreznih računov (prvi odstavek 316.a člena);
11. ne obvesti davčnega organa, kje se po prenehanju davčnega zavezanca hrani dokumentacija oziroma kdo hrani dokumentacijo (šesti odstavek 32. člena);
12. ne navede davčne številke na davčni napovedi ali obračunu davka (34. člen);
13. v nasprotju s tem zakonom izplača dohodek fizični osebi, ki ni predložila svoje davčne številke, oziroma ne zagotovi potrebnih podatkov o nerezidentu (drugi in šesti odstavek 35. člena);
14. v nasprotju z zakonom ne nakazuje plačila za dobavljeno blago ali opravljene storitve ter druga plačila na transakcijske račune prejemnikov (prvi odstavek 36. člena);
- 14.a v nasprotju z zakonom oseba iz 31. člena tega zakona pri ponudniku plačilnih storitev nima odprtega transakcijskega računa (tretji odstavek 37. člena);
15. ne zagotovi na predpisan način izpisov iz elektronsko vodenih poslovnih knjig ali evidenc oziroma ne omogoči dostopa ali vpogleda v svoje elektronsko vodene knjige ali evidence ali v programsko ter strojno opremo ali v baze podatkov ali ne zagotovi pristnosti izdanih dokumentov izdajatelja ter celovitosti vsebine izdanih dokumentov (prvi do tretji odstavek in peti odstavek 38. člena zakona);
16. davčnemu organu na njegovo zahtevo ne da na razpolago dokumentacije o elektronskem sistemu za vodenje poslovnih knjig in evidenc ali ne dokumentira vsake spremembe elektronske rešitve v časovnem zaporedju na predpisan način (šesti in sedmi odstavek 38. člena);

17. davčnemu organu v nasprotju z zakonom ne da na razpolago podatkov iz evidenc, zbirk podatkov, registrov ali drugih evidenc, ki jih vodi, ali ne omogoči davčnemu organu vpogleda v svojo dokumentacijo ali dokumentacijo, s katero razpolaga povezana oseba (prvi in drugi odstavek 39. člena in 40. člen);
18. v nasprotju z zakonom razkrije podatke, ki so davčna tajnost, ali jih sporoči tretjim osebam ali jih uporablja oziroma omogoči, da jih uporablja tretja oseba (16. člen);
19. **(črtana)**;
20. na poziv davčnega organa ne predloži ali ne predloži v predpisanem roku in na predpisan način seznama premoženja ali na seznamu navede nepopolne in neresnične podatke (147. člen);
21. ne omogoči davčnemu organu vpogleda v sef (185. člen);
22. uporablja zarubljeno premičnino v nasprotju z zakonom (prvi in tretji odstavek 186. člena);
23. odtuji, poškoduje, uniči ali kako drugače onemogoči unovčitev zarubljene premičnine (prvi odstavek 187. člena);
24. ne izračuna ali ne predloži izračuna akontacije davka davčnemu organu v skladu z zakonom (drugi odstavek 298., 307.a člen in sedmi odstavek 371. člena);
25. ne priglasí sprememb članov kmečkega gospodinjstva, uporabnikov kmetijskih in gozdnih zemljišč ali panjev ali jih ne priglasí v predpisanem roku (peti odstavek 304. člena);
26. **(črtana)**;
27. **(črtana)**;
28. uveljavlja oprostitev od katastrskega dohodka v nasprotju z odločbo davčnega organa ali ne sporoči razlogov za prenehanje oprostitve od katastrskega dohodka (šesti odstavek 314. člena);
- 28.a v nasprotju z zakonom ne prijavi kmetijskih in gozdnih zemljišč ter pridelka vina izven Republike Slovenije, jih ne prijavi v predpisanem roku ali prijavi neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (316.b člen);
29. zavezanca ne obvesti pisno o tem, da odlog ugotavljanja davčne obveznosti po zakonu, ki ureja dohodnino, ni odobren (sedmi odstavek 331. člena);
30. zavezanca ne obvesti pisno o odložitvi ugotavljanja davčne obveznosti (deveti odstavek 331. člena);
31. lastnikom ne pošlje vseh podatkov, ki so potrebni za ugotavljanje njihovih morebitnih davčnih obveznosti iz preoblikovanja (332. člen);
32. davčnemu zavezancu ob unovčitvi investicijskega kupona podsklada pri krovnem skladu oziroma ob prejemu izplačila sorazmernega dela likvidacijske mase ob likvidaciji podsklada ne dostavi izpisa iz evidence spremljanja prehodov med podskladi istega krovnega sklada s potrebnimi podatki (332.a člen);
33. davčnemu organu ali davčnemu zavezancu v nasprotju z zakonom ne dostavi podatkov, potrebnih za pobiranje dohodnine, ali ne dostavi teh podatkov v predpisanih rokih ali na predpisan način ali v dostavljenih podatkih navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi odstavek 10. člena, osmi odstavek 331. člena, prvi, drugi, četrty in sedmi odstavek 337. člena, 338. člen, prvi in tretji odstavek 339. člena ter 340.b člen);
34. **(črtana)**;
35. **(črtana)**;
36. ne predloži obračuna prispevkov za socialno varnost ali ne predloži obračuna prispevkov za socialno varnost na predpisan način oziroma v predpisanih rokih (prvi in tretji odstavek 353. člena);

37. davčnega organa ne obvesti o nameravani spremembi davčnega obdobja (prvi in drugi odstavek 372. člena);
38. davčnemu organu ne predloži dokazil in dokumentov ali jih ne predloži na predpisan način oziroma v predpisanih rokih (prvi odstavek 375. člena);
39. zavezanec ne zagotovi in na zahtevo davčnega organa ne predloži zahtevanih dokazil (376.a člen);
40. ne predloži dokumentacije o povezanih osebah, obsegu in vrsti poslovanja z njimi ter o določitvi primerljivih tržnih cen oziroma tega ne predloži na predpisan način oziroma v določenih rokih (382. člen);
41. družba za upravljanje skrbniku ne zagotovi podatkov, ki jih skrbnik potrebuje za izpolnjevanje obveznosti plačnika davka in z njimi ne razpolaga (enajsti odstavek 58. člena);
42. družba za upravljanje in skrbnik ne določita, kdo od njiju se šteje za plačnika davka, oziroma ne določita tudi načina zagotavljanja podatkov v pogodbi (enajsti odstavek 58. člena);
43. pred izdajo vezanih knjig računov od davčnega organa ne pridobi identifikacijske oznake za namene izdaje vezanih knjig računov ali pred izdajo vezanih knjig računov davčnemu organu ne posreduje podatkov o serijskih številkah vezanih knjig računov (drugi odstavek 31.a člena);
44. davčnemu organu ne poroča o veljavnosti in spremembah kritičnih predpostavk in prilagoditvah, opravljenih skladno z merili, določenimi z APA sporazumom ali v poročilu ali obvestilu ne navede resničnih, pravih in popolnih podatkov (14.c člen);
45. poročevalec ne predloži poročila po državah ali ga ne predloži na predpisani način oziroma v predpisanih rokih (drugi odstavek 255.i člena);
46. ne predloži ali ne predloži v predpisanem roku podatkov o čezmejnem aranžmaju, o katerem se poroča, oziroma ne predloži rednega poročila ali ga ne predloži v roku (prvi, drugi, tretji in četrti odstavek 255.p člena);
47. ne obvesti drugega posrednika ali zadevnega davčnega zavezanca o uporabi privilegija zaupnosti in o obveznosti poročanja (drugi odstavek 255.s člena);
48. ne predloži podatkov o čezmejnem aranžmaju, o katerem se poroča, ali jih ne predloži v predpisanem roku oziroma jih ne predloži za vsako leto, ko aranžma uporablja (prvi in drugi odstavek 255.š člena ter četrti odstavek 255.t člena);
49. davčnemu organu ali delavcu v nasprotju z zakonom ne posreduje podatkov v zvezi s posebno davčno obravnavo za delavce inovativnih zagonskih podjetij ali ne dostavi teh podatkov v predpisanem roku ali na predpisani način ali posreduje neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi, drugi in tretji odstavek 337.a člena).

(2) Z globo v višini od 400 do 4.000 eurov se za prekrške iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo v višini od 600 do 4.000 eurov se za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se odgovorna oseba pravne osebe za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo 800 do 4.000 eurov.

Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1, 76/23 – ZŠolPre-1B in 122/23 – ZŠtip-1C)

51. člen

(1) Podatki za osebe po tem zakonu, tudi podatki, ki štejejo za davčno tajnost, se zbirajo neposredno od osebe oziroma njenega zakonitega zastopnika ter, po uradni dolžnosti, iz zbirk podatkov, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščen organi in organizacije. Oseba oziroma njen zakoniti zastopnik je centru za socialno delo dolžan dati vse podatke, o katerih pooblaščen organi in organizacije ne vodijo zbirke podatkov.

(2) Ministrstvo in centri za socialno delo brezplačno pridobivajo podatke za osebe po tem zakonu iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

1. Ministrstva za notranje zadeve – podatke iz centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, državljanstvo, davčna številka osebe, ki se ji izplačuje pravica po tem zakonu, stalno ali začasno prebivališče, država bivanja, naslov za vročanje, zakonski stan, sprememba osebnega imena, podaljšanje in odvzem roditeljske pravice ter datum prenehanja tega ukrepa, odvzem in vrnitev poslovne sposobnosti, skrbništvo ter datum prenehanja tega ukrepa, datum smrti, podatke o izdanem dovoljenju za prebivanje tujca, serijska številka dovoljenja, vrsta dovoljenja, razlog in namen izdaje, datum izdaje in obdobje veljavnosti, podatek o tem, ali je dovoljenje za prebivanje veljavno oziroma ali je prenehalo veljati), podatke o gospodinjstvu iz evidence gospodinjstev (osebno ime in EMŠO oseb v skupnem gospodinjstvu, podatek o nosilcu gospodinjstva in razmerju do nosilca gospodinjstva) ter podatke o lastništvu vozila in o vozilu iz evidence registriranih vozil (datum prve registracije vozila, podatek o lastniku, podatke o osebi, na katero je vozilo registrirano, pa ni lastnik vozila, podatke o vozilu);
2. Ministrstva za obrambo – podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila izplačanega dohodka na podlagi pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka, podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila izplačanega dohodka na podlagi pogodbe o vojaški službi v rezervni sestavi, podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila izplačanega dohodka na podlagi pogodbe o službi v Civilni zaščiti;
3. Ministrstva za šolstvo in šport oziroma izvajalcev vzgojno-izobraževalne ali študijske dejavnosti – podatke o vključenosti oseb v vzgojni oziroma izobraževalni oziroma višješolski zavod (ime vrtca ali osnovne šole ali srednje šole ali višje strokovne šole ter obdobje vključenosti), identifikacijska številka izobraževalnega zavoda (šifra PRS), datum izpisa iz izobraževalnega zavoda, datum zaključka izobraževalnega programa, identifikacijska številka vzgojno-izobraževalnega oziroma višješolskega programa, podatke o prijavljenih in sprejetih dijakih v dijaških domovih (osebno ime dijaka, naziv in naslov dijaškega doma, identifikacijska številka dijaškega doma (šifra PRS), podatek o letniku izobraževanja, datum prvega vpisa v izobraževalni program, podatek o opravljenih izpitih po letnikih in po študijskih letih, podatek o nazivu izobraževalnega programa in smeri, vrsta izobraževanja po KLASIUS, področje izobraževanja po KLASIUS, podatek o statusu (dijak, študent, udeleženec izobraževanja odraslih), podatek o načinu izobraževanja (redno oziroma izredno);
4. Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo – podatke o vključenosti študentov v izobraževalne programe (ime fakultete, obdobje vključenosti), vrsta visokošolskega zavoda, identifikacijska številka visokošolskega zavoda (šifra PRS), datum prvega vpisa v študijski program, datum izpisa iz študijskega zavoda, datum zaključka študijskega programa, identifikacijska številka študijskega programa, naziv študijskega programa, vrsta izobraževanja po KLASIUS, področje izobraževanja po KLASIUS, podatke o letniku izobraževanja, podatek o občini izobraževalne ustanove, podatek o statusu (ima ali nima status študenta), podatek o načinu izobraževanja (redno oziroma izredno), podatek o opravljenih izpitih v študijskih letih;
5. Ministrstva za infrastrukturo in prostor – podatke o upravičenosti dijakov in študentov do subvencije prevoza, obdobje koriščenja subvencije prevoza, mesec in leto veljavnosti mesečne vozovnice;
6. centrov za socialno delo – podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila porodniškega nadomestila, očetovskega nadomestila, nadomestila za nego in varstvo otroka, posvojiteljskega nadomestila, starševskega dodatka, dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno

varstvo, rejnine, plačila dela rejniku, pravic iz javnih sredstev po tem zakonu in preživnin, podatke o sostarševstvu, podatke o obdobju vključenosti v rejništvo;

7. Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v pokojninsko in invalidsko zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum prijave in odjave v pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter podatke o zavarovalnem času), in uživalcih pravic pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (o vrsti, višini, datumu izplačila in datumu upravičenosti do posamezne pravice) in podatke o višini, datumu izplačila in datumu upravičenosti do dodatka za tujo nego in pomoč ter nadomestila za invalidnost po predpisih o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb;
8. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v obvezno zdravstveno zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum prijave in odjave v obvezno zdravstveno zavarovanje), podatke o višini, datumu upravičenosti in datumu izplačila nadomestila iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja iz evidence zavarovancev obveznega zdravstvenega zavarovanja ter podatke o zavarovancih, vključenih v pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
9. Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – podatke o brezposelnih osebah iz evidence brezposelnih oseb (datum prenehanja delovnega razmerja, datum prijave in odjave v evidenco ter o razlogih prenehanja vodenja v evidenci, podatke o višini, obdobju upravičenosti, datumu izplačila in o razlogih prenehanja izplačevanja nadomestil iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti posameznih brezposelnih oseb), podatke o višini, obdobju upravičenosti, datumu izplačila in o razlogih prenehanja izplačevanja dodatka za aktivnost, podatke iz evidence oseb, vključenih v ukrepe aktivne politike zaposlovanja in evidence iskalcev zaposlitve (datum prijave in odjave v evidenco ter o razlogih prenehanja vodenja v tej evidenci), podatke iz evidence brezposelnih oseb, ki so začasno nezaposljive (podatke o datumu obravnave na komisiji, podatke o mnenju in predlogih ukrepov komisije in predvideno trajanje začasne nezaposljivosti);
10. Jamstvenega in preživninskega sklada Republike Slovenije – podatke o višini, obdobju upravičenosti in o datumu izplačila nadomestil preživnine in izplačil ob insolventnosti delodajalca, podatke o vračilih preživninskega zavezanca (višina in datum vračila);
11. Durs – skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek, podatke o dohodkih skladno z zakonom, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine, podatke o davku in obveznih prispevkih za socialno varnost, ki se nanašajo na te dohodke, in podatke o normiranih oziroma dejanskih stroških, ki se nanašajo na te dohodke, podatke o vzdrževanih družinskih članih, podatke o številkah TRR oseb v tujini;
12. Geodetske uprave Republike Slovenije – podatke o vrednosti nepremičnin (posplošena tržna vrednost po predpisu, ki ureja množično vrednotenje nepremičnin iz registra nepremičnin), podatke o vrsti nepremičnine (dejanska raba parcele iz zemljiškega katastra, dejanska raba stavb in delov stavb iz katastra stavb), podatke o površini stanovanja;
13. upravnih enot – podatke o višini, obdobje upravičenosti in o datumu izplačil materialnih pravic po predpisih o vojnih veteranih, žrtvah vojnega nasilja in o vojnih invalidih (veteranski dodatek, invalidski dodatek, družinski dodatek);
14. Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij – podatke o začetku in izteku prestajanja kazni zapora za osebo na prestajanju kazni zapora ter podatke o začetku in izteku vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom za mladoletnike;
15. Uprave Republike Slovenije za pomorstvo – podatke o lastništvu vodnih plovil posamezne osebe ter o vodnem plovilu;
16. okrajnih sodišč – podatke o lastništvu nepremičnin posamezne osebe;
17. klirinško depotne družbe – računalniški izpis podatkov, vpisanih v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki se nanašajo na posameznega imetnika nematerializiranih vrednostnih papirjev;

18. Slovenskega informacijskega sistema bonitet (SISBON) – podatke o vrsti posla (osebni računi z odobrenim izrednim limitom, izredni limit, posojila, kreditne kartice, poročila drugim, druge terjatve), datumu sklenitve posla, oznaki valute, znesku ob odobritvi, znesku anuitete ali obroka, vrsti anuitete ali obroka, odplačilni dobi v mesecih, podatke o moratoriju, podatke o poslovnih dogodkih, ki vplivajo na potek posla (odplačilo dolga, predčasno odplačilo, sprememba odplačilne dobe, sprememba obroka), podatke o poslovnih dogodkih, ki niso skladni s pogodbo (odpoved posla zaradi neplačila dolga, neplačan zapadli dolg, blokiranje, deblokiranje);
19. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) – podatke o vrednosti lastniških deležev (matična številka zasebnika ali pravne osebe, datum vpisa in izbrisa v Poslovni register Slovenije, pravnoorganizacijska oblika, davčna številka zasebnika ali pravne osebe, znesek osnovnega kapitala, lastniški delež osebe v gospodarski družbi ali zadrugi), podatek o višini dobička zasebnikov in pravnih oseb, podatek o številki transakcijskega računa, podatek o statusu računa (odprt, zaprt), datum zaprtja računa;
20. Kapitalske družbe – podatke o višinah pokojninskih rent in odkupnih vrednostih, izplačanih skladno z zakonom, ki ureja prvi pokojninski sklad Republike Slovenije in preoblikovanje pooblaščenih investicijskih družb;
21. lokalnih skupnosti – podatke o subvencijah, ki jih za opravljanje dejavnosti dodeljujejo lokalne skupnosti (vrsta, višina in obdobje upravičenosti, namen pomoči, datum izplačila), podatke o pomočeh lokalnih skupnosti (vrsta, višina in obdobje upravičenosti, namen pomoči, datum izplačila) in podatke o upravičenosti do štipendij;
22. Ministrstva za zdravje, Inštituta za varovanje zdravja in drugih izvajalcev zdravstvene dejavnosti – podatke o zdravstvenem stanju (podatke o duševnem zdravju in odvisnostih) oziroma invalidnosti (kategorija invalidnosti);
23. kreditnih institucij – podatke o prometu na transakcijskih računih, podatke o višini sredstev na varčevalnih računih, podatke o višini depozitov, podatke o premoženjskih pravicah iz poddepoja finančnih instrumentov, podatke o imetnikih enot premoženja investicijskih skladov, o številu enot, vrednosti enote ter podatke o skladu;
24. družb za upravljanje – podatke iz evidence imetnikov investicijskih kuponov, o imetniku enot premoženja investicijskih skladov, o številu enot, vrednosti enote ter podatke o skladu;
25. borzno posredniških hiš – podatke o premoženjskih pravicah iz poddepoja finančnih instrumentov vlagatelja in oseb, ki se upoštevajo poleg vlagatelja po tem zakonu, podatke o imetnikih enot premoženja investicijskih skladov, o številu enot, vrednosti enote ter podatke o skladu;
26. regionalne razvojne agencije – podatek, ali oseba prejema kadrovske štipendije ali ne;
27. Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije – podatke o vrsti štipendije (kadrovska, Zoisova, Ad futura štipendija, štipendija za Slovence v zamejstvu oziroma Slovence po svetu), obdobje upravičenosti do štipendije;
28. zavarovalnic – podatke o višinah zavarovalnih rent in podatke o dohodkih iz življenjskih zavarovanj.

(3) Ob pridobivanju podatkov iz tega člena oseb, na katere se podatki nanašajo, ni treba predhodno seznaniti.

(4) Ministrstvo lahko centralno zbirko podatkov iz 49. člena tega zakona poveže z zbirkami podatkov iz drugega odstavka tega člena.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU:

VI. PRILOGE:

Priloga 1: Podrobnejša opredelitev podzakonskega predpisa Agencije za trg vrednostnih papirjev v zvezi z osmim odstavkom 8. člena predloga Zakona o individualnih naložbenih računih.

Agencija za trg vrednostnih papirjev bo z namenom večje preglednosti poslovanja in podajanja jasnih, strukturiranih, razumljivih in enostavno primerljivih informacij o stroških in nadomestilih, ki se zaračunavajo imetnikom INR, s podzakonskim aktom uredila področje informacij tipskih imetnikov INR.

Cilji podzakonskega akta in podajanja informacij v njem so:

- a) v enotnih in preglednih informacijah za imetnike INR za zagotovitev njihove čim večje informiranosti ob odločitvi za INR in zagotovitvi njihove pravni varnosti kot pravno šibkejših strank, kar je še posebej pomembno v primeru malih vlagateljev, ki se bodo v mnogih primerih prvič soočali s takšnim načinom razpršitve prihrankov;
- b) da se bo s kategorizacijo primerljivih informacij o poslovanju preko INR, dosegala dodatna, še višja stopnja finančnega opismenjevanja imetnikov INR in možnost bolj informirane izbire med ponudniki;
- c) v spodbujanju konkurenčnosti med ponudniki INR, v smislu izboljšanja njihovih ponudb, zniževanja stroškov, uvajanja novih rešitev in nasploh povečanju kakovosti njihovih storitev za imetnike INR, hkrati z izboljšanjem produktivnosti in učinkovitosti ponudnika INR.

Ponudnik INR bo ob upoštevanju zgoraj navedenega namena in cilja podzakonskega akta enkrat letno, do konca meseca decembra, javno objavil informacije za tipske imetnike INR na svoji spletni strani v obliki, kot jo bo predpisala Agencija za trg vrednostnih papirjev .

Agencija za trg vrednostnih papirjev bo s podzakonskim aktom predpisala obliko potrebnih informacij, pri čemer se bo pri določitvi tipskih imetnikov upoštevalo:

KRITERIJI	OBRAZLOŽITEV:
vrste finančnih instrumentov, s katerimi imetniki INR najpogosteje trgujejo na INR	predvidevajo se predvsem delnice, obveznice, KNPVP
tipske naložbene strukture finančnih instrumentov na INR	neposredne naložbene strukture, kolektivne naložbene strukture, kombinirane naložbe
povprečne vrednosti vplačil na INR v posameznem letu	prvo leto se pričakujejo višja vplačila kot v naslednjih letih
nadomestila in stroške, povezane z INR, skladno z Delegirano uredbo 2017/565/EU	provizije za nakup/prodajo, upravljanje portfelja, upravljalске provizije skladov, provizije od ponudnikov skladov
nadomestila in stroški tipskega imetnika INR na letni ravni: vodenje INR in upravljanje s sredstvi INR	ločeno za izvajanje investicijskih storitev in pomožnih investicijskih storitev

posredni in neposredni ter vstopni in izstopni stroški	provizija za nakup ali prodajo finančnega instrumenta, strošek vodenja računa
druge okoliščine, ki najpogosteje vplivajo na višino stroškov in nadomestil	pomensko odprt kriterij, ki se bo prilagajal dejanskemu stanju in konkretnim okoliščinam v praksi

V prehodni določbi predloga zakona je določeno, da Agencija izda podzakonski akt v šestih mesecih po uveljavitvi zakona, kar pomeni, da bo lahko na podlagi vseh razpoložljivih podatkov in v sodelovanju z relevantnimi deležniki, oblikovala končno besedilo načrtovanega podzakonskega akta